

Sárbogárd Város Önkormányzata

7000 Sárbogárd, Hősök tere 2.

ELŐTERJESZTÉS

a Képviselő-testület 2024. november 8-i ülésére

12.sz. Napirend	TÁRGY: Sárbogárd Város Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának (HEP) 2025-2029. időszakra elfogadása		
ELŐZETESEN TÁRGYALJA: Egészségügyi és Szociális Bizottság		ÜLÉS: Nyílt	SZAVAZÁS: Egyszerű többség
ELŐTERJESZTŐ: Dr. Sükösd Tamás polgármester			
KÉSZÍTETTE: Dr. Rauf Éva hatósági osztály osztályvezető-helyettes			
Az előterjesztés a jogszabályi feltételeit ellenőrizte:			Dr. Venicz Anita címzetes főjegyző

Sárbogárd Város Polgármestere
7000 Sárbogárd, Hősök tere 2.

Előterjesztés

Sárbogárd Város Önkormányzat Képviselő-testületének 2024. november 8-i ülésére

Tárgy: Sárbogárd Város Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának (HEP) 2025-2029. időszakra elfogadása

Tisztelt Képviselő-testület!

A hátrányos helyzetű társadalmi csoportok életkörülményeinek javítását szolgáló helyi esélyegyenlőségi program (a továbbiakban: HEP) elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) 31. §-a írja elő a települési önkormányzatok számára.

A HEP helyzetelemzésből és intézkedési tervből áll, amelyet a települési önkormányzat ötévente, öt év időtartamra fogad el. Elkészítésének szempontjait, az esélyegyenlőségi területeket és a HEP célcsoportjait a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet tartalmazza.

A HEP-t a települési önkormányzati köztisztviselők vagy közalkalmazottak készítik el az Ebktv. 31. § (5) bekezdésének előírása alapján, elfogadása során figyelembe kell venni a települési nemzetiségi önkormányzatok véleményét. A programalkotás során törekedni kell a települési önkormányzat egyéb fejlesztési terveinek, koncepcióival történő összhangra.

A 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésének előírása értelmében a HEP célcsoportjai a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, különösen a mélyszegénységben élők, romák, gyermekek, nők, idősek és fogyatékkal élők.

A Sárbogárd Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. A véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítás érdekében helyi esélyegyenlőségi fórumon vehettek részt az együttműködő civil szervezetek, intézmények, közoktatási és köznevelési intézmények, rendvédelmi szervek, szociális és gyermekjóléti intézmények, továbbá írásban is lehetőségük volt észrevételt, javaslatot tenni. A megtett észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

Az előterjesztéshez elkészítettük az új, helyzetelemzésen és friss statisztikai adatokon alapuló HEP-et, a dokumentum terjedelme miatt az mellékletként nem került csatolásra, a HEP - et honlapunkon megtekinthetik.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztésben foglaltakat szíveskedjen megvitatni és a helyi esélyegyenlőségi programot az intézkedési tervvel fogadja el 2025-2029. időszakra.

Határozati javaslat

Sárbogárd Város Önkormányzat Képviselő-testülete a „Sárbogárd Város Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programja 2025-2029. időszakra” tárgyú előterjesztést megtárgyalta és az alábbi döntést hozta:

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. § (1) bekezdése alapján Sárbogárd Város Önkormányzatának Helyi Esélyegyenlőségi Programját 2025-2029. időszakra a határozat melléklete szerinti tartalommal - elfogadja.

A képviselőtestület felhatalmazza a Polgármestert a Helyi Esélyegyenlőségi Program záradékának aláírására.

Utasítja a polgármestert, hogy az elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságához és közzétételéhez szükséges intézkedések megtételéről gondoskodjon.

Felelős: Polgármester,
Határidő: 2024.11.30.

Sárbogárd, 2024. október 28.

Dr. Sükösd Tamás
polgármester

Sárbogárd Város

Helyi Esélyegyenlőségi Programja

2025 - 2029

Mottó:

„...Mindjárt születésünk pillanatában szüleink jóságára, gondoskodására szorulunk. Később, amikor betegségek gyötörnek minket és megöregszenek, megint mások gondoskodására és jóságára leszünk utalva. Mivel életünk kezdetén és végén mások törődnek velünk, hogyan tudnánk mi életünk derekán nem törődni másokkal? ”

(Tendzin Gjaco: Törődni másokkal)

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	4
Értékeink, küldetésünk	15
Célok	16
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	18
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	18
2. Stratégiai környezet bemutatása	18
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	20
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	422
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	70
6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége	78
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	87
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	91
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	92
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	94
1. A HEP IT részletei	94
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	94
Jövőképünk.....	95
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	96
3. Megvalósítás	103
3.1 A megvalósítás előkészítése	103
3.2 A megvalósítás folyamata	103
3.3 Monitoring és visszacsatolás	104
3.4 Nyilvánosság	104
3.5 Kötelezettségek és felelősség.....	104
3.6 Érvényesülés, módosítás.....	104
4. Elfogadás módja és dátuma	105

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Az egyenlő esélyek biztosítása az Európai Unió egyik legfontosabb célja. Az egyenlő esélyek biztosítására irányuló közösségi politika-változó tartalommal ugyan, de az európai integráció kezdete óta a Közösség napirendjén szerepel. A közösségi munkajog és a munkahelyi egészség- és biztonságvédelem mellett a közösségi szociális jog azon területe, ahol a tagállamok szabályozásának harmonizációjára került sor.

Az egyenlő esélyek politikája szempontjából a Közösség története három, erősen különböző időszakra bontható:

- 1957-1975 között a Közösség kizárólag az egyenlő munkáért egyenlő bér elvének biztosítására törekedett, kevés sikerrel.
- Ezt követően, a 80-as évek végéig fokozatosan a közösségi szociálpolitika legkidolgozottabb és legsikeresebb területévé vált az egyenlő bánásmód tagállami szabályainak harmonizálása, amely újabb és újabb területeken érezteti hatását.
- A 80-as évek végétől napjainkig egyre markánsabban megjelenő esélyegyenlőségi koncepció túllép az egyenlő bánásmód garantálásán, és pozitív programokkal, valamint a pozitív diszkriminációval igyekszik valódi esélyegyenlőséget biztosítani.

Az Európai Bizottság 2004. májusában tette közzé az „Esélyegyenlőség és diszkriminációmentesség a kibővített Európai Unióban” című Zöld Könyvet, amelyben konzultációra hívta az érintett szervezeteket, szereplőket. Ezek a konzultációk megerősítették azt az álláspontot, amely szerint kiemelkedően fontos mind az esélyegyenlőség, mind a diszkrimináció elleni küzdelem terén megvalósuló közösségi akciók kezdeményezése, beleértve az Európai Unió antidiszkriminációs jogalkotásának maximalizálását.

A diszkrimináció elleni fellépéssel és az esélyegyenlőséggel kapcsolatos törekvéseket –a mindenki számára irányadó Esélyegyenlőségi Keretstratégia foglalta magába. Ennek a nyomdokaiba lépett a 2007-től 2013-ig terjedő időszakra vonatkozó egységes szerkezetbe foglalt, egy közösségi akcióprogramként megfogalmazott Progress Községi Program.

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva, Sárbogárd Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

Sárbogárd Fejér megye déli részén, a Mezőföld közepén helyezkedik el. A megye kisvárosai között a legnagyobb kiterjedésű település, 18. 934 ha teljes területtel. Sárbogárd több, egymástól kisebb-nagyobb távolságra fekvő település egyesülésével jött létre a XIX. században. Több történelmi múltú településből alakult, köztük Bogárd, Tinód, Töbörzsök, Szentmiklós, Lók. Sárbogárd település Sárszentmiklóssal majd Pusztagegressel történt egyesülése után 1984-ben nyerte el a városi jogú nagyközség rangot, elismerve ezzel a megye déli részének gazdasági és kulturális életében betöltött központi szerepét. Városi rangját 1986. január 1-jével nyerte el.

A település szerkezete azonban ma sem mutat térben összefüggő városi szövetet, az ún. „városrészek” szervesülése napjainkig nem történt meg, illetve a szervesülés nem egyenletes. Sárbogárd úti falu jellege megmaradt: a város -területi szempontból -központi részéhez (Sárbogárd városrészhez) legszorosabban Sárszentmiklós, illetve Töbörzsök területe kapcsolódik, elnyújtott, hosszú településszerkezetet eredményezve.

Ettől a hosszú szerkezeti testtől elkülönülve, falusias településjellegüket megőrizve állnak azok a lakó-és lakott területek, melyek közigazgatásilag hozzátartoznak ugyan Sárbogárd városhoz, így a város részét képezik, de területileg mai napig nem nőttek össze a központtal, attól távol helyezkednek el.

A lakosság külső városrészekként nevezi őket. Ezek a településrészek: Rétszilas, Kislók, Sárhatvan, Pusztagegres. A fent említett településegységet számos szórtan elhelyezkedő lakott külterület övezi.

Sárhatvan, Pusztagegres a Sárvíztől nyugatra fekszenek. Rétszilas a sárszentmiklósi városrésztől délre, míg Kislók a városközponttól északkeletre található.

Közigazgatási értelemben városrésznek tekinthető: Sárbogárd városrész, Sárszentmiklós, Alsótöbörzsök, Kislók, Sárhatvan, Rétszilas, Pusztagegres.

Az egyik legtagoltabb település, hiszen az urbanizációban, a nagy közigazgatási terület kialakításában jelentős szerepet játszottak a különböző területszervezési eljárások. A város centrális szerepe, a korábbi területi igazgatási felosztástól a mai napig fennáll, kistérségi központ, a területfejlesztés legkisebb területi egysége.

Kedvező földrajzi fekvése következtében minden irányba jó vasúti, illetve közúti tömegközlekedési kapcsolatokkal rendelkezik. Fő közúti kapcsolatát a 63-as számú főút adja, amely áthalad a város tengelyén. Ezen az úton közelíthetjük meg legkönnyebben. Az Intercity járatok megállóhelye Sárbogárd, ehhez Tolna megye irányából InterRégió csatlakozás is biztosított, a vasúti fejlesztések sora érintette a város a 2018-ig terjedő időszakban.

A települést legelevenebb városkapcsolata Székesfehérvárhoz, a megyeszékhelyhez köti, mely közigazgatási funkciókat biztosít számára.

Szerepköre ezen kívül is sokrétű: adminisztratív, kereskedelmi, szolgáltató központ. Rendelkezik a kisvárosoknak megfelelő városi funkciók többségével, azonban gazdasági, foglalkoztatási, kulturális, közművelődési és oktatási funkciói hiányosak. A város gazdasági potenciálja nem elegendő ahhoz, hogy gazdasági értelemben élénkíteni tudná kistérségi környezetét.

Sárbogárd fejlett közigazgatási intézményhálózattal rendelkezik. Sárbogárd Járási Hivatal 2014 óta területi szintű államigazgatási szolgáltatásokat biztosít.

A NAV Fejér Megyei igazgatósága heti rendszerességgel ügyfélfogadást tart. Sárbogárdon működik Városi Rendőrkapitányság, amelynek munkáját a Sárbogárdi Járási Ügyészség felügyeli, irányítja. A kilencvenes évektől ismét funkcionál a Sárbogárdi Járásbíróság..

Az egészségügyi ellátást az alapellátáson túl a 2010/11-ben korszerűsített és felújított, 2011. szeptember 01-től ismét működő - Fejér Megyei Szent György Kórház által fenntartott - Sárbogárdi Kossuth Zsuzsanna Rendelőintézet is erősíti, továbbá Mentőállomás is található a városban.

A Sárbogárdi Rendőrkapitányság 2021-ben költözött egy modern, funkciójának megfelelő, a rendőrség állományának készült új épületbe.

Az új központi posta épület alapkövetelményére 2004 nyarán sor került, amely 2005 tavaszán átadásra is kerül, mint a megye egyik legkorszerűbb postahivatala.

A település kereskedelmi-vendéglátóipari ellátottsága kielégítő, a cukrászdától, az étteremig, a vegyesbolttól a háztartási üzletig, a gépjármű-kereskedéstől, a MOL, illetve OMV-benzinkútig minden megtalálható. Nagykereskedelmi üzletláncok közül a Penny Market, a LIDL Áruház, TESCO Áruház már jelen van a városban.

A városban 2005 elejére, a külső - csatolt - településrészek kivételével, teljes körűen kiépítették a kommunális és ipari infrastruktúra hálózatát.

Sárbogárd a Mezőföld szívében fekszik, kiváló termőföldjein jelentős hagyományai alakultak ki a növénytermesztés kultúrájának. Az ipari ágazat egyik legjelentősebb helyi lakosokat foglalkoztató cége a Szegletkő'91 Kft. Ugyanakkor a vállalkozások zöme inkább a kereskedelemben, a szolgáltatási szektorban, és a mezőgazdaságban működik.

A város fenntartásából a közoktatás integrációja következtében a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Dunaújvárosi Tankerülete működtetésébe kerültek az általános iskolák, valamint a Petőfi Sándor Gimnázium és Fejér Megyei Kossuth Zsuzsanna Általános Iskola, Speciális Szakiskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény.

A Pedagógiai Szakszolgálat megyei fenntartásban működik.

A Sárbogárdi Zengő Óvoda, mint oktatási-nevelési intézmény a város fenntartásában, a korábbi, a település - szerkezetnek is megfelelő tagintézményi – telephelyi struktúrával Sárbogárdon Sárszentmiklóson, Alsótöbörzsökön és Pusztagegrenen.

Jogszabályváltozás és a járási hivatali struktúra kialakítása hívta életre a Családsegítő és Gyermejjóléti Központot járási illetékességgel, mely a Sárbogárd, József Attila u. 14. szám alatt működik.

A város kötelező szociális feladatait a Sárbogárdi Egyesített Szociális Intézmény látja el, melynek működtetője a Sárbogárd – Hantos – Nagylók Szociális és Gyermejjóléti Társulás.

A Sárbogárdi Egyesített Szociális Intézmény a Sárbogárd, József Attila u. 14. székhellyel működteti a Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálatot a Sárbogárd, József Attila u. 14. szám alatti, valamint bentlakásos intézményként az Ápoló Gondozó Otthont a Sárbogárd, Ady E. u. 39-

41. szám alatt, a Hajléktalanok Átmeneti Szállását a Sárbogárd, Tury M. u. 2. szám alatt, nappali ellátás keretében Idősek Gondozóházát a Sárbogárd, Tompa M. u. 7. szám alatt.

Az intézmény szolgáltatásként szociális étkeztést, házi gondozást és jelzőrendszeres házi segítségnyújtást is biztosít az azt igénybe vevő, szociálisan rászorult személyek számára.

A város kulturális életének közösségi színtere a József Attila Művelődési Központ, mely a 2000-es évek eleje óta közművelődési megállapodás keretében privatizált formában működik és a már említett klubkönyvtárak, amelyek különböző programoknak, kiállításoknak, színházi produkcióknak, filmvetítéseknek, kluboknak, művészeti csoportoknak adnak otthont.

A Madarász József Városi Könyvtár 2014-től új helyen – a Sárbogárd, Hősök tere 16. szám alatt - korszerűen felújított épületegyüttesben várja a látogatókat és nagy szerepet vállal rendezvényeivel a helyi kulturális hagyományok őrzésében, és népszerűsítésében.

A város minden településrészén biztosított közművelődési szintér, a településrészek klubhelységeit civil szervezetek működtetik.

A legnépszerűbb helyi kulturális – sport - művészeti esemény az 1992 áprilisa óta, évenként megrendezésre kerülő Sárbogárdi Napok rendezvénysorozat, amely egy egyre népszerűbb és egyre színvonalasabb fesztivál keretein belül, nemcsak a helyi és a környékbeli látogatókat vonzza a városba.

A napjainkban már évről - évre május utolsó hetében megrendezésre kerülő egész hétvéges rendezvény egyik fő attrakciója a főzőverseny, és az ahhoz kapcsolódó népi iparművészeti, népművészeti és néptánc bemutató, valamint a minden korosztály igényeit kielégíteni igyekvő koncertsorozat.

A millennium alkalmából, honi és külhoni magyar magánszemélyek adományából, önkormányzati és területfejlesztési támogatással 2001-ben átadásra került a város szívében, a Huszár Péter kőfaragó által készített Emlékpark, amely Sárbogárd városképének meghatározó ékessége.

A civil közösségi élet képviselői a helyi szervezetek, egyesületek, csoportok és klubok. A hivatalos egyesületi, alapítványi formát nem igénylő nyugdíjas szervezetek és egyéb baráti társaságok szervezeti bázisa a Sárbogárdi Kulturális Egyesület.

A bejegyzett alapítványok és egyesületek a zenei élettől a felekezeti kötődésű egyesületeken át a környezetvédelemig széles skálán mozognak, és mozgatnak meg sok száz sárbogárdit. Érdekérvényesítő képességük, jelenlétük a város életében egyre látványosabb.

A civil szféra zömét manapság már nem elsősorban sportszervezetek alkotják, azonban a legnagyobb léptékű fejlesztések a sport célú beruházások területén történtek.

Egyesült Sárbogárd SE néven a két korábban különálló labdarúgó egyesület és a gazdasági társaságok által a társasági adó terhére tett felajánlási lehetőségnek köszönhetően öt év alatt több tíz millió forint értékű beruházás történt a város két sporttelepén.

A források műfüves pályák, edző pályák és pályavilágítás kialakítását, kerítésépítéseket, valamint teljes talajcserés pályafelújításokat tettek lehetővé. Az öltöző épületek korszerűsítése folyamatos, az utolsó ütem rövidesen befejeződhet.

Az úszásoktatás elősegítésére, a testnevelési órák körülményeinek javítására a Nemzeti Köznevelési Infrastruktúra Fejlesztési Program keretein belül tanuszoda épült Sárbogárdon. A tanuszoda átadására 2018. februárjában került sor, mely a képviselő – testület kezdeményezésére az egykori sportmecénás Egyed Mihály nevét vette fel.

A tanuszoda elsődleges feladata a kötelező testnevelés órák keretében végzett úszásoktatás kiszolgálása. A tankerületi oktatás mellett 16 óra után lehetőséget biztosítunk a versenysport, a szabadidősport és a lakosság részére. A tanuszoda célja a minél szélesebb felhasználói kör elérése, így a szakszövetségen kívül eső civil szervezeteket is várja az uszoda. A mindennapi sportélet lehetőségének megteremtésére is alkalmas az uszoda, a helyi és környékbeli lakosság sportolási igényét szolgálja majd ki.

Az Egyed Mihály Tanuszoda Makovecz Imre tanítványai által került megtervezésre, a település történeti építészetében található látszótéglás, hagyományokat idéző főbejárata és burkolt tere a tornacsarnokkal képez egységes megközelítést.

A létesítményben egy 25 méteres, hatpályás úszómedence (1.90 m mély), melynek vízhőfoka 26-28 °C és egy 10*6 méteres tanmedence (0.80 m mély), melynek vízhőfoka 30-32 °C, áll a sportolók szolgálatában.

A már említett három nagy sportlétesítmény mellett 2004-ben átadásra került a minisztériumi támogatással felépített többfunkciós, műanyag bevonatú sportpálya, amely a labdarúgás mellett, még számos sportág gyakorlására lehetőséget nyújt. Országos vonatkozásban is kiemelkedő eredményességgel dolgozik a Sárreti Íjász Klub.

2022-ben hosszas munka és szervezés után megépült és átadásra került a Sportcsarnok.

Az új sportcsarnok a város sporttelepén a tanuszoda, a futballpálya, valamint a kis és nagy műfüves pálya mellett épült fel. A 2000 négyzetméter alapterületű, 400 férőhelyes lelátóval rendelkező létesítmény fokozottan energiahatékony: hőszivattyú gondoskodik a meleg víz előállításáról és a fűtésről, az ehhez szükséges villamos áramot a tetőn elhelyezett 100 kilowattnyi napelemek biztosítják.

A küzdőtérén kosárlabda-, kézilabda-, röplabda- és futsalpálya van felfestve, a játékosokat négy, a bírót két öltöző várja, ezen kívül három szertár és orvosi szoba is van a létesítményben.

A városban három római katolikus, egy református, és két evangélikus templom szolgál a hívő lakosság lelki támaszául, az elmúlt években szinte mindegyik felújításra került és különböző közösségi színterek is épültek a közvetlen közelükbe.

Sárbogárd természeti adottságai turisztikai szempontból is kedvezőek. A Rétszilasi-Örspusztai tavak és környéke természetvédelmi terület, a természetjárók, túrázók, kirándulók kedvelt helyszíne. Itt az öko-turizmus, a falusi vendéglátás kibontakozása és fejlesztése folyamatban van, hiszen a város hosszú távon erre alapozhatja idegenforgalmi jelentőségét.

A Sárvíz mocsaras völgyéből kiemelkedő jó termőképességű löszhátakon az újkőkor óta kimutatható az ember jelenléte. A bronzkori eredetű a várostól északkeletre található földvár a „Bolondvár”, jelentős római kori leletek is előkerültek a vidékről.

Az Árpád-korban a terület a Sárvíz átkelőinek védelmét ellátó besenyők szállásterülete volt. A vidék két legjelentősebb települése Bogárd és a közvetlen mellette fekvő Tinód voltak.

Neveiket az őket birtokló családok vették fel. A török hódoltságban a település nem néptelenedett el, sőt a megszállók palánkkal erősítették meg. Az XVIII. században és az XIX. század elején a lassan gyarapodó település vallási közösségei felépítették templomaikat és iskoláikat.

A város szülötte, a reformkor egyik jelentős politikusa Meszlényi Rudolf, aki Kossuth Lajos húgát, Zsuzsannát vette nőül, Kossuth pedig Meszlényi testvérét Teréziát. Másik jeles sárbogárdi família a Mészöly család, melynek leszármazottja Mészöly Géza festőművész és Mészöly Miklós író. A település fejlődése az XIX. század második felében a vasút megjelenésével gyorsult fel. Tinód egybeolvadt Bogárddal, mely így 1854-72 között mezővárosi rangot viselt és járási székhely lett. A XX. század első felének nehézségei ellenére 1920-as években Gimnázium működött a településen. A II. világháborúban súlyos harcok folytak a birtoklásáért. Sárbogárd mai képe az 1945 utáni fejlődés eredménye.

A város vonzáskörzetének bemutatása :

A járás összterülete Fejér megye összterületének közel 15%-a. A megye száznyolc településéből tizenkettő alkotja a sárbogárdi járást.. A tizenegy község (Alap, Alsószentiván, Cece, Hantos, Igar, Mezöszilas, Nagylók, Sáregres, Sárkeresztúr, Sárszentágota és Vajta) mellett Sárbogárd a kistérség egyetlen városa, 12300 fő körüli lakosságszámmal.

A térségből két település (Cece és Mezöszilas) népességszáma haladja meg a 2000 főt, két község (Alap, Vajta) népessége pedig 1000 fő feletti. A legalacsonyabb a népességszáma Alsószentivánnak, de itt is magasabb a lakosság száma az 500 főnél.

A járásra nem jellemző az aprófalvas településszerkezet, de egyre inkább az aprófalvas településekre jellemző gazdasági-szociális problémákkal küzd az itt élő lakosság. A döntően agrárjellegű településeken korábban súlyos gondot jelent a mezőgazdaság gépesítésével, technológiai fejlesztésével együtt járó munkaerő-felesleg munkaerő piaci elhelyezésének ellehetetlenülése, a munkahelyek hiánya. Mára az infrastrukturális fejlesztések hatása, a képzési lehetőségek sokasága, a munkalehetőségek bővülése és az ipari - építőipari álláshelyek növekvő száma csökkentette a meglévő hátrányokat és a munkanélküliséget. Bizonyos területeken munkaerő hiány van már járási szinten is.

A települések finanszírozási problémái hathatós kormányzati intézkedéseknek köszönhetően csökkentek. A szolgáltatások bővültek, az infrastruktúra hiányosságai és az önkormányzatok pénztelensége egyre kevésbé jellemző. Mindezek kihatással vannak a települések lakosságszám adataira is.

Demográfiai adatok:

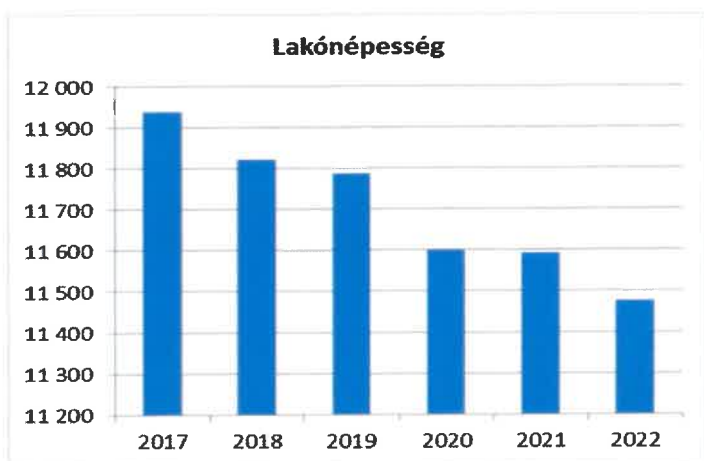
Sárbogárd népessége az 2000-es évekig folyamatosan nőtt, melyet csak a második világháború évei szakítottak meg. A városi népesség növekedési aránya a 2000-es években megtorpant.

A 2016-es KSH adatok szerint Sárbogárd népessége 11962 fő. (A Sárbogárdi kistérség népességének közel fele él Sárbogárdon, és a kistérségben ugyanez a csökkenő tendencia érvényesül, mint a városban.)

A város népsűrűsége 67 fő/km², ami messze elmarad az ország egész területére vonatkozó értéktől (107 fő/km²), ennek alapján Sárbogárd vidékies kisvárosnak minősül. A város dinamikai típusa szerint stagnáló település, az évekre lebontott lakónépesség száma változás az alábbi táblázatban látható: Az 1990-es években elkezdődött tendencia napjainkban is tart, mely szerint a lakosságszámról folyamatos, egyenletes ütemű fogyás a jellemző. 2017. és 2022. év között 462 fővel csökkent a lakónépesség száma.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2017	11 937	bázis év
2018	11 821	99,03%
2019	11 787	99,71%
2020	11 600	98,41%
2021	11 593	99,94%
2022	11 475	98,98%
2023	na	na

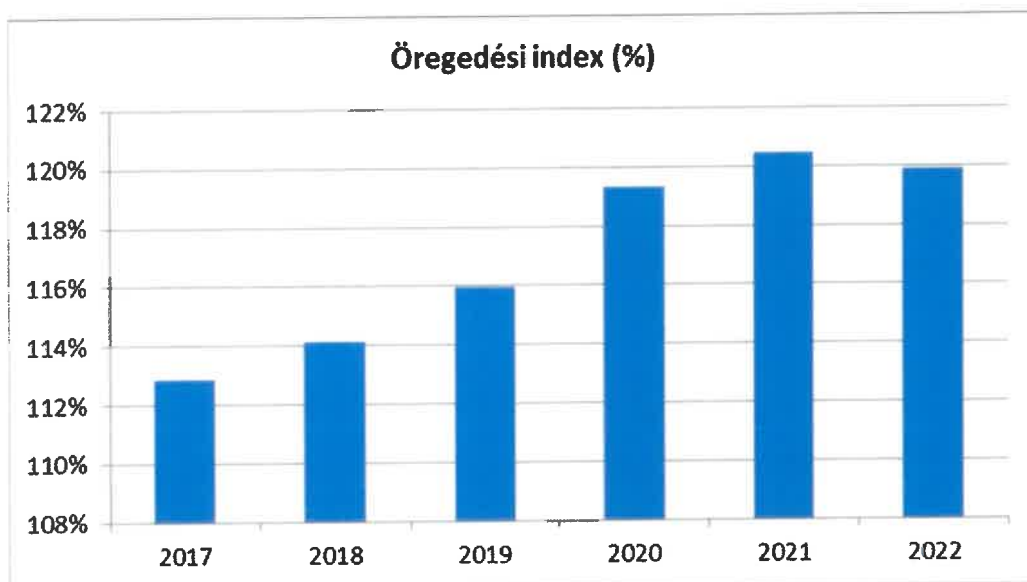
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A népességsökkenés összhangban van az országos és megyei folyamatokkal.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	1 991	1 764	112,87%
2018	2 030	1 779	114,11%
2019	2 087	1 800	115,94%
2020	2 138	1 792	119,31%
2021	2 163	1 796	120,43%
2022	2 194	1 830	119,89%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az öregedési index azt jelzi, hogy 100 fő 14 év alattira mennyi 65 éven felüli fő jut. Az öregedési indexet úgy számítjuk ki, hogy a 65 év felettieket elosztjuk a 0-14 évesekkel, és ezt megszorozzuk százszal. Ez az index megmutatja, hogy az adott település népességére mi a jellemző: amennyiben 100 alatti az index, akkor túlsúlyban vannak a 14 év alattiak, vagyis fiatalos a népességszerkezet. Ha az index 100 felett van, akkor a 65 év felettiek vannak többen, és a település előregedő. A kétféle helyzet legegyszerűbben esélyegyenlőség szempontjából úgy értelmezhető, hogy míg a fiatalos népességszerkezet esetén a gyerekek, addig az öregedő esetén az idősek fokozottabb ellátására van szükség.

A városrészek közül a kislóki terület demográfiai adatai mutatják inkább egy öregedő településrész képét (a Központi városrész is öregedik, de a folyamat valamivel lassabb). A legfiatalosabb településrészek Sárhatvan és Alsőtöbörzsök, az átlagok azonban alig haladják meg a városi átlagot.

Az állandó népesség korcsoport és nemek szerinti 2020. évi összetétele az országos átlaghoz szintén hasonló adatokat tartalmaz.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2020)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	5 819	6 165	11984	48,56%	51,44%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			351	2,93%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	920	872	1792	7,68%	7,28%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	199	177	376	1,66%	1,48%

TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)					
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	3 543	3 374	6917	29,56%	28,15%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	352	409	761	2,94%	3,41%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	805	1 333	2138	6,72%	11,12%

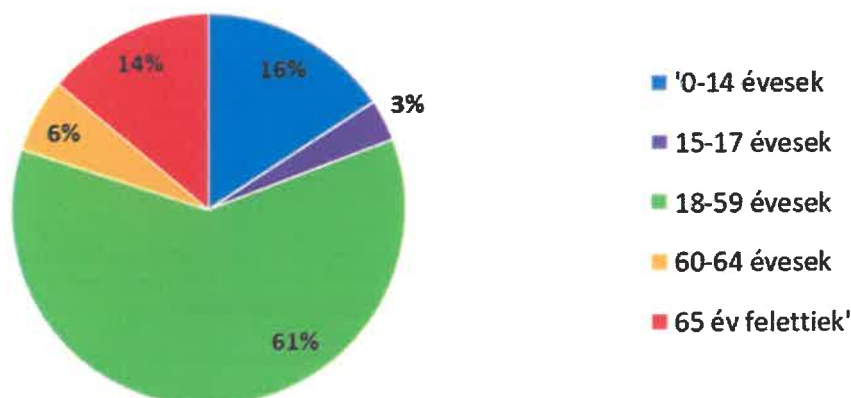
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az állandó népesség számát úgy értelmezzük, mint a bejelentett állandó népességet. Tehát az adott területen bejelentett lakóhellyel (állandó lakással) rendelkező személyek tartoznak a bejelentett állandó népesség körébe, függetlenül attól, hogy van-e máshol bejelentett tartózkodási helyük (ideiglenes lakásuk), vagy hogy az összeírás eszmei időpontjában jelen voltak-e.

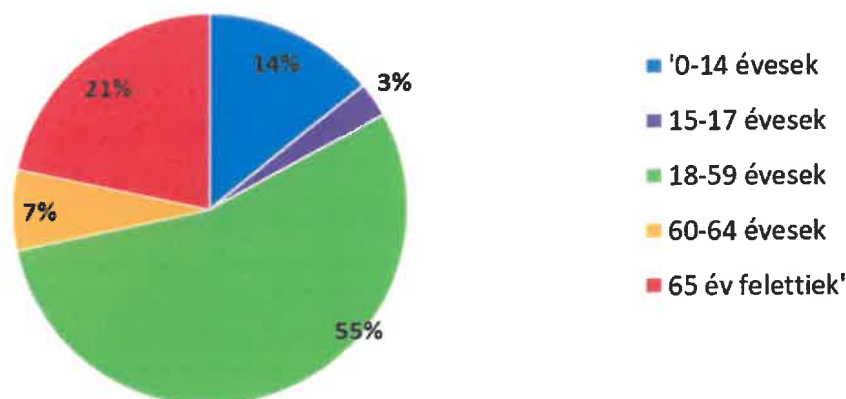
Az életkor szerinti bontásban való állandó népesség számossága szintén segít az esélyegyenlőség különböző célcsoportjának beazonosításában.

Sárbogárd állandó és lakónépessége 2000-ig folyamatosan nőtt, ezt követően indult meg egy jelentős csökkenés, amely az utóbbi években felgyorsult. A népesség csökkenésének egyik legfontosabb oka a munkaalkalmak megszűnése. A népességszám csökkenése – mint országos tendencia – az előregedéssel együtt jelentkezik.

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

A nők és férfiak aránya 59 éves korig közel megegyező volt, majd 60 éves kortól már megnövekedett a nők korcsoporton belüli aránya a férfiakéhoz képest. Ez az arány az időskorba lépve tovább emelkedett. A nemek szerinti állandó népességen belül a 65 év feletti férfiak életkori megoszlása 6,72 % (805 fő), a nők életkori megoszlása 11,12 % (1333 fő) volt, a nők aránya a férfiakéhoz képest 4,4 %-kal volt magasabb. Sárbogárd az idősödő települések közé tartozik.

Népességvándorlás:

A bevándorlás a közeli, kisebb településekről, a környező falvakból jellemző, külföldről elhanyagolható mértékű a bevándorlás.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2017	-1,92
2018	-5,39
2019	-2,80
2020	-11,54
2021	3,10
2022	-10,24

Forrás: TelR, KSH-TSTAR

A belföldi vándorlásokat úgy tudjuk kiszámolni, hogy az odavándorlásból kivonjuk az elvándorlást. Ez az adat az adott település vonzerejét mutatja: ha pozitív az egyenleg, akkor az odaköltözés, ha negatív, akkor az elvándorlás jellemző. Természetesen itt is további tényezőket szükséges figyelembe venni.

Az elvándorlás jelentősnek mondható, elsősorban a megyeszékhelyre, Budapestre és külföldre irányul. Az elvándorlás elsősorban a település fiatalabb, magasabb státuszú, mobilabb rétegét érinti.

A település a népszámlálás adatai alapján etnikailag homogénnek tekinthető. A lakosság magyar: 96,0% magyar, 0,7% cigány, 0,3%-a német nemzetiségű. A nem válaszolók aránya 3,7% volt. A kisebbségek a hivatalos statisztika adatok szerint elhanyagolható számban élnek a településen.

A település lakónépességének relatív többsége -Sárbogárd központi részén -Sárbogárd városrészben él, arányuk a 49%-ot éri el.

A népesség alakulását alapvetően a születések és halálozások száma:

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2017	-2,18
2018	-5,72
2019	-2,12
2020	-4,02
2021	-5,17
2022	-2,34

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A jelenleg zajló demográfiai folyamatok nem mutatnak kedvező tendenciát. A lélekszám változása, valamint a belföldi, esetlegesen külföldi költözések következtében a népességszám visszaesésének hosszú távú következményeivel kell számolni, hiszen a csökkenés nem csak átmeneti jelenség. A demográfiai változások a város növekedését, fejlődését tartósan meghatározhatják.

Lakáshelyzet:

Sárbogárd terület-felhasználásában elsősorban a lakóterületek dominálnak. Az egész városra a kisvárosias, kertvárosias, falusias jelleg a meghatározó, az lakóépületek többsége családi ház, a városban egy-egy kisebb lakótelep található. A városban mind a szabadon álló, mind az oldalhatáros beépítési mód elterjedt, kisebb területeken a zárt sorú beépítési mód is megtalálható. A lakóingatlanok több mint fele elmúlt 40 éves, így a lakóterületeken a folyamatos megújítás jelenti az egyik legfontosabb fejlesztési célt.

A település kisvárosi jellegéből adódóan a lakásállomány legnagyobb hányadát a családi házak alkotják. Mellettük három lakótelep (Ady, Árpád, Barátság), és egy lakótelepszerű (József Attila utcában) lakóközterület található a városban. Az előbb említett lakóközterületek egytől-egyig a város központi településrészében koncentrálódnak. Építésük jóval a rendszerváltás előtti időszakra datálható – az Ady lakótelep az 1970-es években, az Árpád lakótelep az 1970-es évek végén, a Barátság lakótelep 1970-75 között, míg a József Attila utcai rész az 1950-es évektől kezdve, szakaszosan épült. A Barátság lakótelep téglalapú épületeit leszámítva a többi épület vegyes építési móddal épült, tehát egyes sorházak téglából, mások pedig panel elemekből készültek.⁹³ A városban 2006-2007-között lezajlott egy panelprogram, mely egyedül a Mikes köz 7. szám alatt található épületet érintette. A lakótelepi lakások átlagos alapterülete 40-60m² között változik, a családi házak területe pedig átlagosan 80 m². Általános műszaki állapotukról elmondható, hogy a lakótelepi lakások 95%-a, míg a családi házak 65%-a felújításra szorul.

2001 óta összesen 156 lakással nőtt a város lakásállománya, az új lakások többsége komfortos vagy összkomfortos minőségű.

A lakások vízvezetékkel való ellátottsága 2009-es adat szerint meghaladja a 98%-ot, a szennyvízhálózatra pedig a lakások 70,36%-a kapcsolódott rá. A településen hulladékszállítás, a gáz és villamos-energia ellátás is megoldott.

A KSH adatai szerint Sárbogárdon az 1990-es évektől kezdve 2010-ig a lakásállomány folyamatos, de nem egyenletes – az évenkénti lakásépítések számának alakulása miatt (34. diagram) – növekedése figyelhető meg, ami közel 6%-os gyarapodást eredményezett. Az adott időintervallumban 287 db új lakás épült, ebből 131 db 1990 és 1999 között, míg a többi (156 db) a 2000 és 2010 közötti években. A teljes lakásállomány száma 2010-ben elérte az 5098 darabot (33. diagram). Sárbogárdon a lakássűrűség száma 27 db, ami az 1 km²-re jutó lakások számát adja meg. Az ország teljes területére ez az adat 45 db, tehát elmondható, hogy Sárbogárd település beépítése ritkább, mint az országos átlag. Napjainkra nagyarányú visszaesés figyelhető meg, ami betudható többek között a rossz gazdasági helyzetnek, az elhelyezkedési lehetőségek csökkenésének, valamint Sárbogárd folyamatosan népességcsökkenésének. A népességfogyás másik következménye, hogy egy lakásra kevesebb ember jut, tehát nő az önálló háztartások száma.

Az önkormányzatnak nincs lakhatás segítésre vonatkozó koncepciózus programja. Helyi önkormányzati rendeletben szabályozott feltételeknek való megfelelés esetén a helyi fiatalok letelepedését, első ingatlanhoz jutását 100.000,-Ft összegben tudja a város segíteni. Az önkormányzat vállalja telkek kialakítását, a telkek közművesítésének finanszírozása azonban jelenleg nem megoldott. Ennek megoldása a népességmegtartáshoz járulna hozzá, a település előregedésének egyik fontos gátja lehet.

Közművesítés:

A Sárbogárd város közművesítettsége részlegesen mondható, a településen belüli igen nagy eltérésekkel. A város legjobban szervesült központi városrészeiben – Sárbogárdon, Alsótöbörzsökön és Sárszentmiklóson -a közművek kiépítettsége teljesnek mondható. Kiépült a

víz-, a csatorna-, gáz, villany, az internet, kábeltelevízió és telefonhálózat is. A város e részein a legmagasabb a pormentes, burkolt utak aránya is.

Ezzel szemben a település más részein, Sárhatvanon, Rétszilason, Pusztagegresen, Nagyhorcsökpusztán, Kislókon a közművek kiépítettsége hiányos. Mind a négy településen hiányzik a csatornahálózat, Kislókon és Sárhatvanon a gázhálózat sincs kiépítve. Az alapvetőnek tekintett közművek (víz, áram) tekintetében teljesnek mondható a városrészekben a kiépítettség, ezzel párhuzamosan a bekötési arány is eléri a 100%-ot.

Értékeink, küldetésünk

Sárbogárd Város Önkormányzata:

- kifejezi elkötelezettségét az esélyegyenlőség területén annak érdekében, hogy a város valamennyi polgára törvényben rögzített jogaival élni tudjon;
- elkötelezett az egyenlő esélyek biztosítása iránt, mely alapján minden polgára számára lehetővé kívánja tenni, hogy megkülönböztetés nélkül dolgozhasson, tanulhasson és élhessen a településen;
- a rendelkezésére álló eszközein keresztül megtesz mindent annak érdekében, hogy megakadályozza bárki áldozattá válását;
- segíti, hogy a város polgárai a településen – nemre, vallásra, nemzeti, etnikai hovatartozásra, politikai vagy más véleményre, korra, a cselekvőképesség hiányára vagy korlátozottságára, fogyatékosságára tekintet nélkül – jogosultak legyenek igénybe venni valamennyi szolgáltatást és ellátást;
- elutasít mindennemű hátrányos megkülönböztetést és előítéletet;
- elsődleges feladata a védelem, amely az egyén, a család, a köz és a helyi társadalom védelmét jelenti;
- a helyi társadalom együttélését, működését szolgálja;
- tekintettel arra, hogy a város valamennyi polgárának joga van az emberhez méltó életre, valamint a szociális biztonság megteremtése érdekében törekszik arra, hogy senki ne szenvedjen szükségletet, illetve a szükséglet szenvedők ne maradjanak ellátás nélkül; törekszik a relatív biztonság érvényre juttatására, hogy bármely társadalmi „kockázat” bekövetkeztekor, szociális szükséghelyzetben az egyén, a család életszínvonala lehetőség szerint ne süllyedjen túlságosan nagyot;
- erősíteni kívánja a szociálpolitikai beavatkozások preventív jellegét;
- segítséget kíván nyújtani, hogy a rászoruló minél tovább saját lakásában, környezetében élhessen;
- a szociális szolgáltatásokat és ellátásokat egyénre szabottan és differenciáltan nyújtja annak érdekében, hogy mindenki ott és olyan mértékben kapja meg az indokolt támogatást, ahogy és ahol az a számára a legmegfelelőbb;
- szervező, együttműködő szerepet kíván betölteni az egyházi és civil szervezetekkel; ösztönözi a hátrányos helyzetű csoportokat és egyéneket, hogy vegyenek részt a közösség életében;
- a jogszabályokban meghatározott kötelező feladatok ellátásán túl a társszervekkel, civil szervezetekkel, egyházakkal, azok önszerveződéseivel, társulásaival, egyesületeivel és alapítványaival együttműködve közösen törekszik érvényre juttatni az esélyegyenlőség szemléletét a társadalmi élet minden területén.

Mindezek alapján az Önkormányzat az esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód terén elért eredményeit megőrizve a város valamennyi polgára számára továbbra is biztosítani kívánja az

esélyegyenlőséget az élet valamennyi területén faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül.

Az Önkormányzat az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenységei során elő kívánja segíteni a város lakosságának szemléletváltását is, hiszen a kölcsönös tisztelet és megértés hozzájárul a befogadó társadalom formálódásához.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Sárbogárd Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmazására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete.
- A Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 40. § (1) bekezdés 28. pontja értelmében a Kormány társadalmi felzárkózásért felelős tagjaként, a belügyminiszter módszertani útmutatót tesz közzé a HEP elkészítésének részletes szempontjairól. különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

„A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A Helyi Esélyegyenlőségi Program az alábbi dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal áll kapcsolatban:

Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Sárbogárd földrajzi elhelyezkedéséből adódóan a térségben – Sárbogárdi Járás - központi szerepet tölt be, ezért a közszolgáltatások széles skálájában a város a környező kistépülések lakói részére is elérhetőséget nyújt.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatokat a Módszertani Útmutató 13.1 melléklete tartalmazza.

A Módszertani Útmutató meghatározza az egységesen rendelkezésre álló statisztikai mutatókat a HEP elkészítéséhez, illetve meghatározza azok forrását is. A mutatók forrásaként az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszert (a továbbiakban: TeIR) jelöli meg.

A TeIR web alapú informatikai rendszer, amelynek szolgáltatásai az Interneten keresztül érhetőek el. Az országos, területi (regionális, kiemelt térségi, megyei, kistérségi) és települési szervezetek a TeIR egységes adatbázisához az alkalmazási rendszeren (felhasználói felületen) keresztül csatlakoznak. A TeIR adatbázisa általában az aktuális évet megelőző 1-2 évig tartalmazza az adatokat, mely azonban egyes területekenként eltérő lehet.

Az országot is elérő, 2020. év elején megjelenő Covid-19 járvány átrendezte a mindennapokat, az élet valamennyi területén korlátozások bevezetésére került sor. Az intézmények működésére, kihasználtságára, a szolgáltatásokhoz való hozzáférésre, a foglalkoztatottságra vonatkozó 2017-2022 évi adatok elemzését erre figyelemmel szükséges vizsgálni.

A HEP elkészítéséhez szükséges információk többségében rendelkezésre álltak. Vannak azonban olyan területek, amelyről az információszerzés, adatgyűjtés nehézségbe ütközött, mint pl. a fogyatékos személyek vagy időskorúak foglalkoztatása, munkahelyek akadálymentesítettége.

A romákra vonatkozó adat szenzitív adatnak minősül, ezért azokat nyilvántartani nem lehet.

Az adatgyűjtés elsősorban a TeIR 2017-2022. évre vonatkozó adatokat tartalmazó adatbázisára épült, mely kiegészült az Önkormányzat helyi adatgyűjtése során szerzett információkkal.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2015	50,42	25,81
2016	53,47	27,41
2017	53,19	24,89
2018	53,40	22,86
2019	53,26	21,29
2020	52,04	20,11
2021	n.a.	n.a.

Az alacsony jövedelműek aránya 2016 óta folyamatosan csökkent, 2016-2020 között mintegy 7 %-kal lett kevesebb, mely összefüggésben áll a foglalkoztatottsági adatok pozitív alakulásával, valamint a közfoglalkoztatásban dolgozók számának csökkenésével.

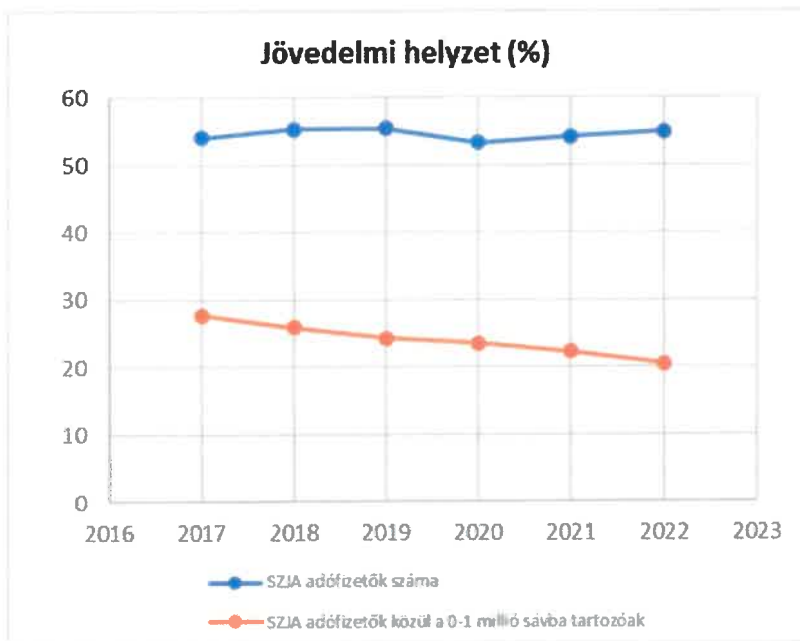
3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ftl.) és a Mőtv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2017	54,03	27,70
2018	55,28	25,88
2019	55,36	24,29

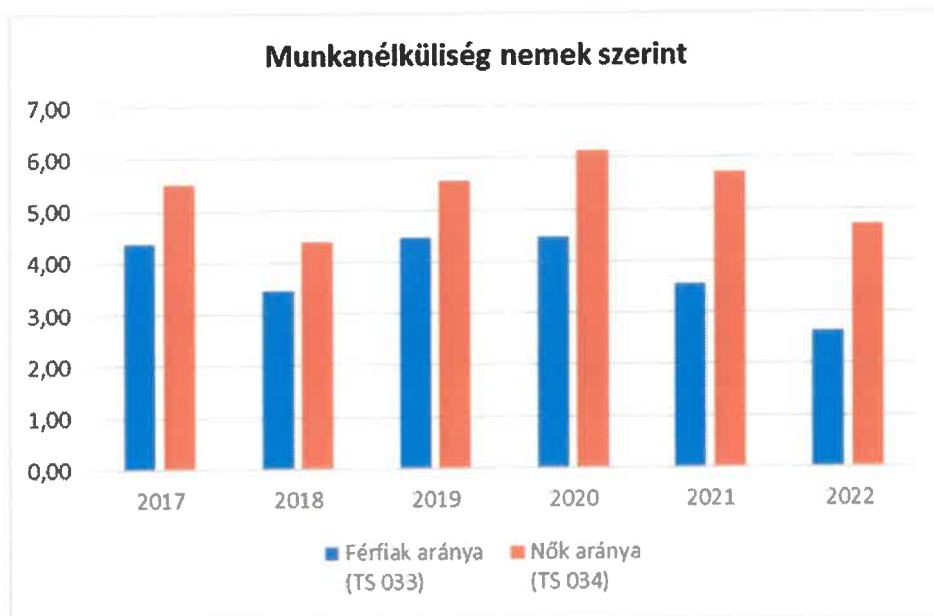
2020	53,26	23,55
2021	54,13	22,23
2022	54,93	20,43

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2017	4,36	5,52	4,94%
2018	3,44	4,39	3,92%
2019	4,46	5,57	5,02%
2020	4,47	6,14	5,31%
2021	3,54	5,70	4,62%
2022	2,63	4,70	3,67%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

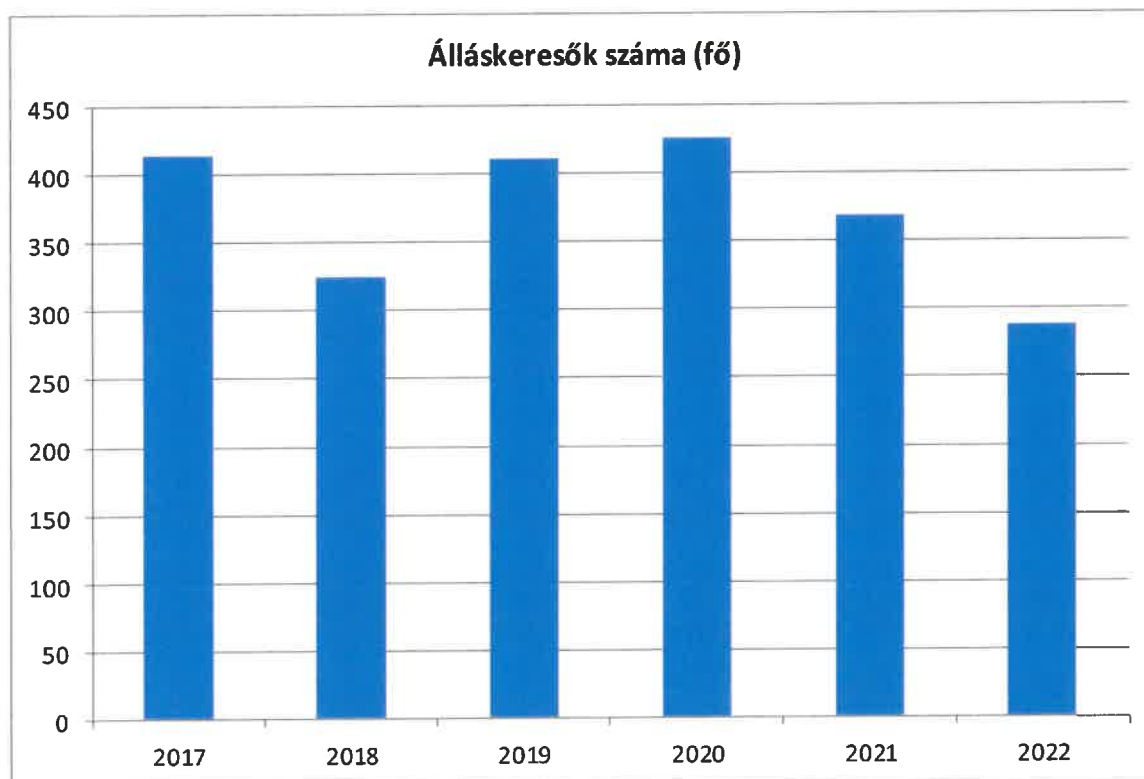

Ezek az adatok azt mutatják, hogy a teljes lakónépességhez képest milyen a arányú a nyilvántartott állás keresők száma, ez miként változott az elmúlt években, illetve milyen az aránya a férfiak és a nők között a vizsgált területen. Jellemzően a nők aránya magasabb, mint a férfiaké.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott állás keresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott állás keresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	414	324	411	426	369	288
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	19,00	22,00	17,00	15,00	11,00	9,00
	%	4,59%	6,79%	4,14%	3,52%	2,98%	3,13%
21-25 év (TS 038)	Fő	57,00	32,00	49,00	35,00	19,00	17,00
	%	13,77%	9,88%	11,92%	8,22%	5,15%	5,90%
26-30 év (TS 039)	Fő	44,00	29,00	49,00	45,00	33,00	21,00
	%	10,63%	8,95%	11,92%	10,56%	8,94%	7,29%
31-35 év (TS 040)	Fő	31,00	35,00	45,00	38,00	39,00	23,00
	%	7,49%	10,80%	10,95%	8,92%	10,57%	7,99%
36-40 év (TS 041)	Fő	24,00	25,00	25,00	34,00	29,00	24,00

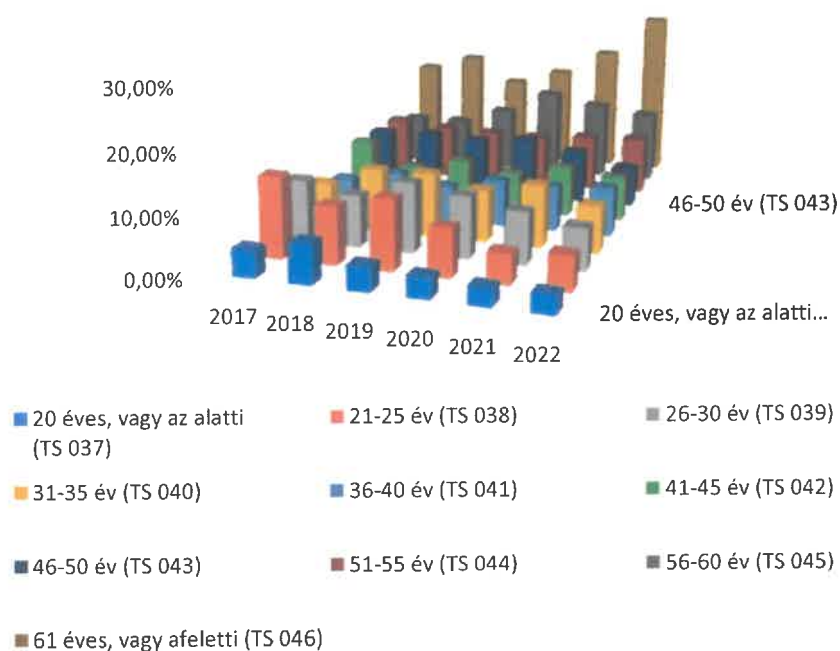
	%	5,80%	7,72%	6,08%	7,98%	7,86%	8,33%
41-45 év (TS 042)	Fő	43,00	21,00	34,00	29,00	32,00	22,00
	%	10,39%	6,48%	8,27%	6,81%	8,67%	7,64%
46-50 év (TS 043)	Fő	42,00	34,00	41,00	46,00	34,00	20,00
	%	10,14%	10,49%	9,98%	10,80%	9,21%	6,94%
51-55 év (TS 044)	Fő	43,00	31,00	38,00	39,00	36,00	29,00
	%	10,39%	9,57%	9,25%	9,15%	9,76%	10,07%
56-60 év (TS 045)	Fő	37,00	29,00	48,00	67,00	52,00	37,00
	%	8,94%	8,95%	11,68%	15,73%	14,09%	12,85%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	74,00	66,00	65,00	78,00	84,00	86,00
	%	17,87%	20,37%	15,82%	18,31%	22,76%	29,86%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A regisztrált munkanélküliek korcsoportonkénti bontása, illetve idősoros változása azt mutatja, hogy a munkanélküliség a különböző korosztályok esetében miként változik. Az adatokból – különösen az országos és térségi adatokkal összevetésben – kiderül, hogy az egyes korosztályokat tekintve elégséges-e a meglevő problémakezelés, vagy szükség van-e további beavatkozásra. Látható, hogy a 21-25 éves korcsoportban a központi célzott intézkedések valószínűsíthetően célt értek el, mert a számuk csökkent a regisztrált munkanélküliek közül.

Nyilvántartott álláskereső korcsoportok szerint

Az álláskeresők támogatása során az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani, mely nem zárja ki azt, hogy a munkaerőpiacon hátrányos helyzetben levőket többletjogosultságok illessék meg. Álláskeresői ellátásként az Ft. rendelkezik az álláskeresői járadékról, a nyugdíj előtti álláskeresői segélyről, valamint költségtérítésről. A munkaügyi kirendeltségek által megállapított álláskeresői járadék folyósításának leghosszabb időtartama 90 nap.

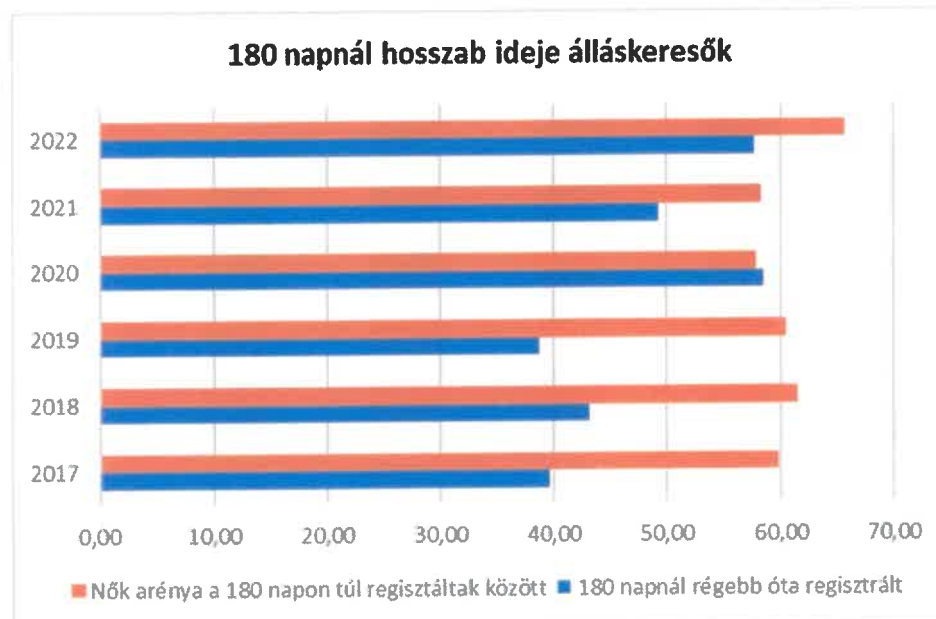
A nyilvántartott álláskeresők száma 2015. évtől kezdve folyamatosan csökken, mely alól csak a 2020. év volt eltérő a Covid-19 járvány hatása miatt. Az álláskeresői ellátásban részesülők száma a 2015. évhez viszonyítva nem mutat jelentős eltérést.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2017	39,61	59,76
2018	43,21	61,43
2019	38,69	60,38
2020	58,45	57,83

2021	49,32	58,24
2022	57,64	65,66

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

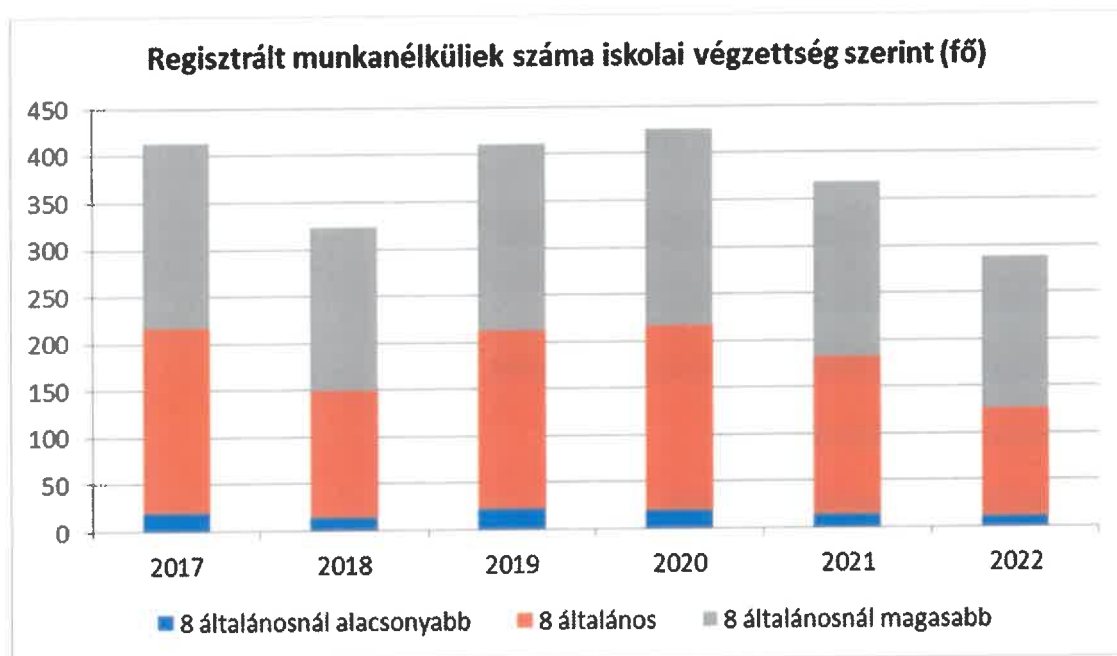
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A százalékok a tartós munkanélküliek arányát mutatják. Ennek kiszámolása úgy történik, hogy például az adott évben 180 napnál régebben regisztrált munkanélküli férfiak számát elosztjuk az összes regisztrált munkanélküli férfi számával és a kapott értéket megszorozzuk százszal. Minél magasabb a tartós munkanélküliek aránya, annál inkább szükséges a beavatkozások tervezése. Ez esetben is figyelembe kell venni a nemek közötti különbséget illetve a területi és országos adatokat.

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	414	20	4,83%	196	47,34%	198	47,83%
2018	324	14	4,32%	135	41,67%	175	54,01%
2019	411	22	5,35%	190	46,23%	199	48,42%
2020	426	20	4,69%	197	46,24%	209	49,06%
2021	369	14	3,79%	169	45,80%	186	50,41%
2022	288	12	4,17%	115	39,93%	161	55,90%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

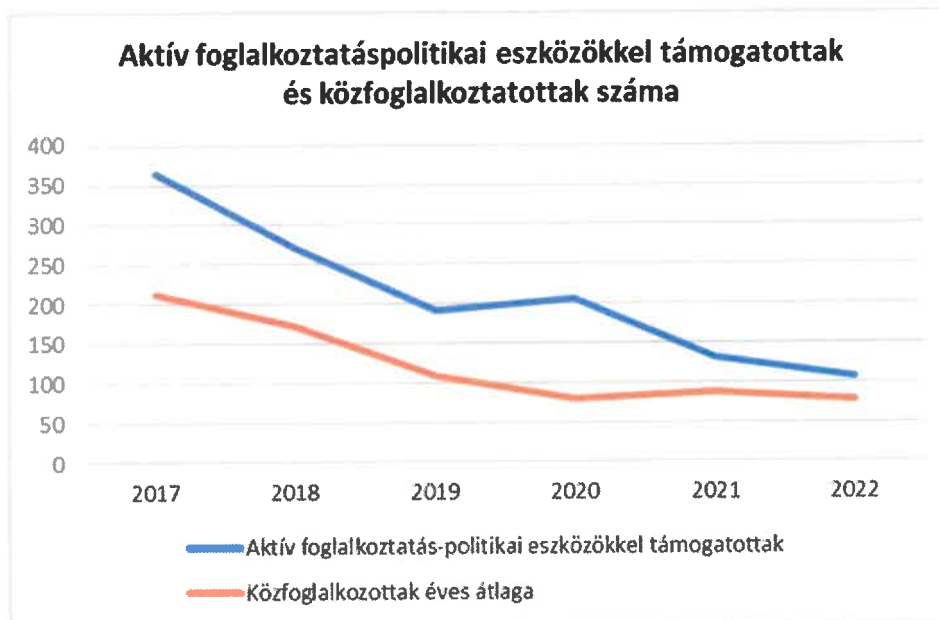
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az iskolai végzettség és a munkanélküliség közötti kapcsolat vizsgálata elengedhetetlen része a társadalmi felméréseknek. A HEP -sablon és a mellékletei összeállításának időpontjában a 2023. évi népszámlálás adatai még nem álltak rendelkezésre.

Az adattábla számszerűen adja meg, hogy a nyilvántartott álláskeresők közül milyen létszámban vannak az alacsony iskolai végzettségűek.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2017	365	212
2018	271	171
2019	192	109
2020	206	80
2021	131	88
2022	107	78

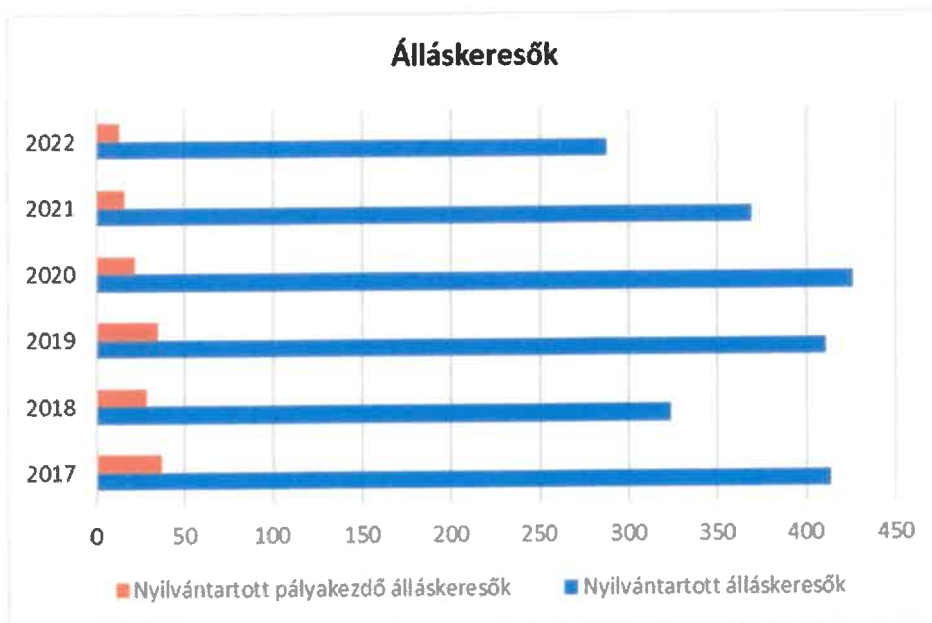
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Ki kell számolni, hogy az aktív korú (15-64 év közötti) lakónépesség hány százaléka vesz részt közfoglalkoztatásban valamint az aktív korú roma népesség mekkora része vesz részt e foglalkoztatási formában. Az önkormányzati adatgyűjtés természetesen a partnerekkel – pl. nemzetiségi önkormányzatok vagy civil szervezet stb. – való együttműködésben valósulhat meg. A fenti adatok elemzésében is látható, hogy csökkentő tendenciát mutat a közfoglalkoztatottak száma.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2017	414	37
2018	324	28
2019	411	35
2020	426	22
2021	369	16
2022	288	13

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az állami foglalkoztatási szerv és az állami felnőttképzési intézmény által nyújtott szolgáltatások a következők:

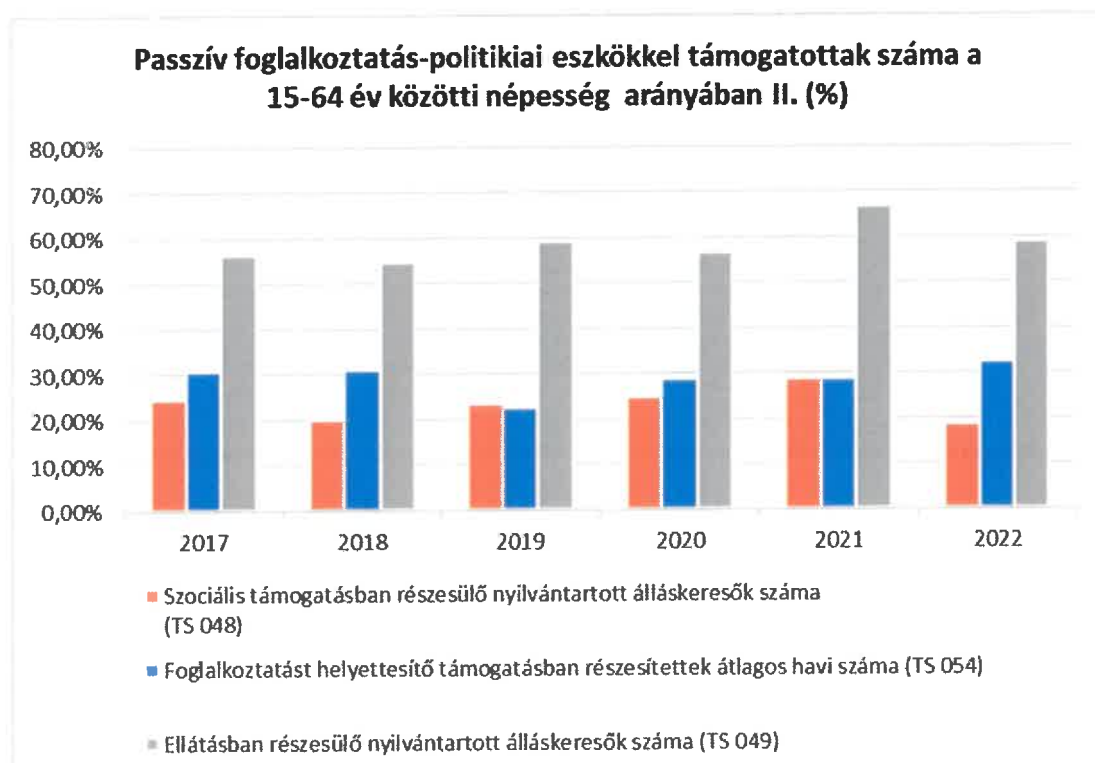
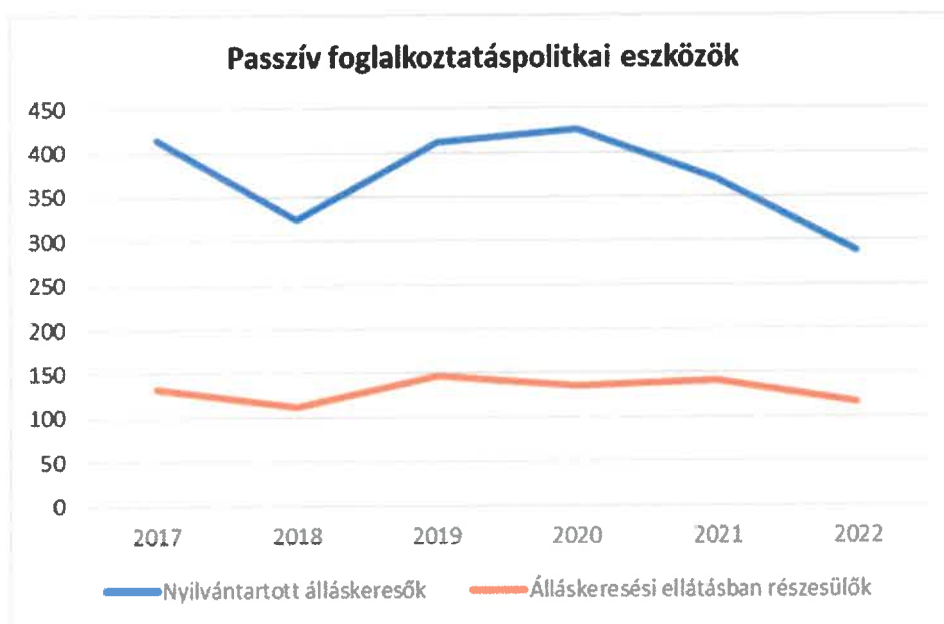
- munkaerő-piaci és foglalkozási információ nyújtása
- munka -, pálya-, álláskeresési-, rehabilitációs, helyi (térségi) foglalkoztatási tanácsadás
- munkaközvetítés

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Az Szt. alapján a járási hivatal a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére aktív korúak ellátására való jogosultságot állapít meg egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásként vagy foglalkoztatást helyettesítő támogatásként.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.						
Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	102	24,64%	128	30,84%	234	56,52%
2018	65	20,06%	101	31,12%	177	54,63%
2019	96	23,36%	93	22,62%	243	59,12%
2020	106	24,88%	123	28,77%	242	56,81%
2021	106	28,73%	107	28,92%	247	66,94%
2022	54	18,75%	93	32,45%	170	59,03%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

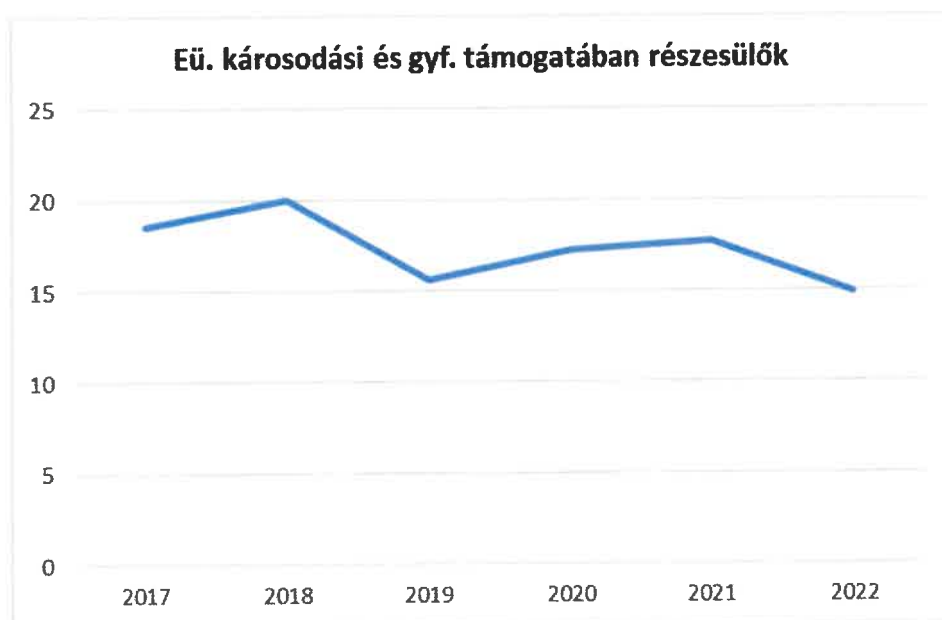

Látható, hogy a szociális támogatásban részesülő álláskereső száma csökkenést mutat, a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma az elmúlt években hasonlóan alakult.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2017	19
2018	20
2019	16
2020	17
2021	18
2022	15

Forrás: TelR, KSH

A szociális támogatásban és a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi számában csökkenés mutatkozik 2017. évhez képest, az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma viszont stagnál, közel hasonló értékeket mutat.

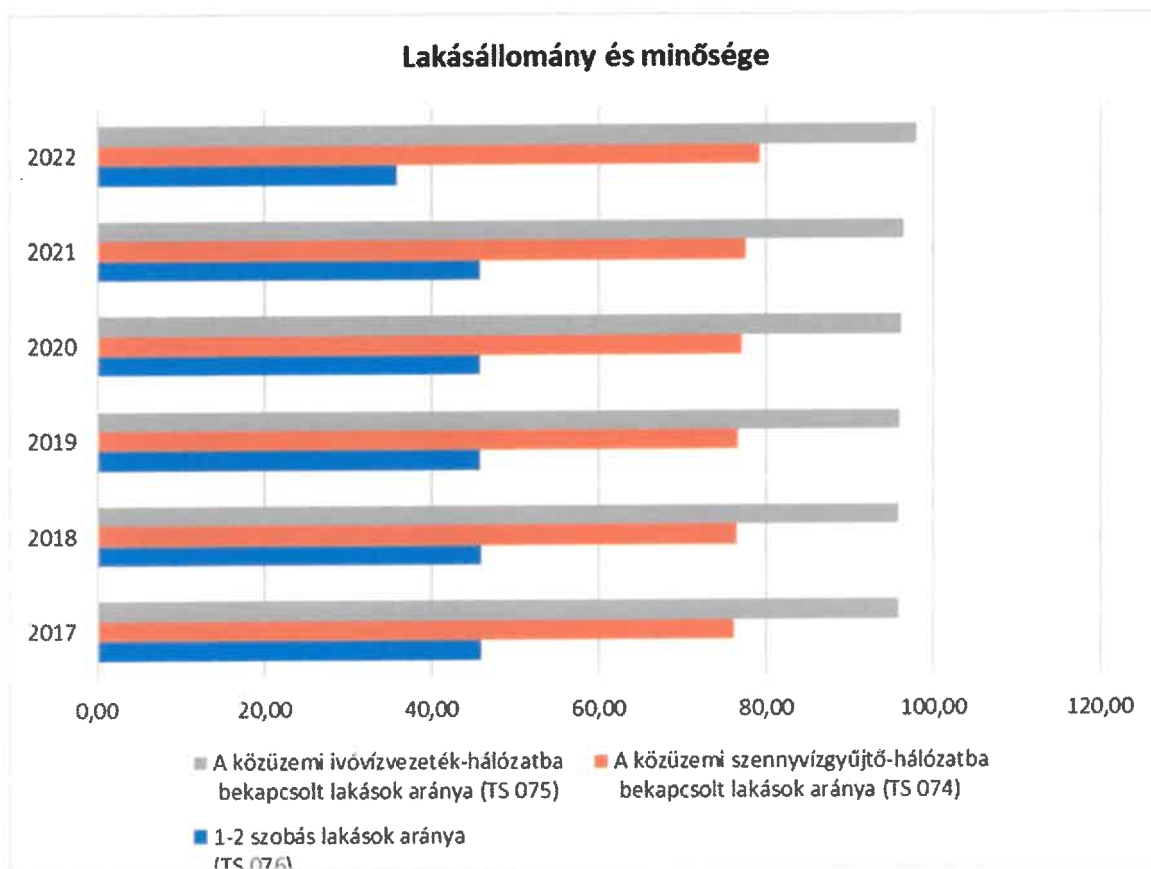
3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2017	5057	2	0,40	45,94	76,15	95,73
2018	5060	3	0,59	45,91	76,44	95,79
2019	5064	4	0,79	45,87	76,64	95,89
2020	5069	5	0,99	45,83	77,10	96,07
2021	5069	1	0,20	45,81	77,55	96,45
2022	4995	3	0,60	35,84	79,18	97,98

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati
adatok

a) bérlakás-állomány

Nincs adatunk a település bérlakás állományáról.

b) szociális lakhatás

A bérlakások bérbeadásának feltételeit önkormányzati rendelet szabályozza, mely alapján a bérlakások szociális helyzetre tekintettel, költségelven, valamint piaci alapon adható bérbe.

A bérbeadásról szociális bírálati rendszer alapján döntenek, mely során a bérlő és a vele együtt költöző személyek egészségügyi, szociális és munkaképességi körülményeit is vizsgálják. Szociális bérlakás sárbogárdi lakcímmel rendelkezőnek adható.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Önkormányzati tulajdonban egyéb, lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok nincsenek.

e) lakhatást segítő támogatások

A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) és a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) rendelkezéseit figyelembe véve jelenleg Sárbogárd Város Önkormányzatának az egyes szociális ellátásokról szóló 4/2015. (II. 27.) önkormányzati rendelete tartalmazza a Sárbogárdon lakó családok/személyek részére adható pénzbeli és természetbeni juttatásokat.

Magyarország 2015. évi központi költségvetésének megalapozásáról szóló 2014. évi XCIX. törvény (a továbbiakban: a Törvény) több szakaszában is módosította Szt-t és a Gyvt-t, s ezen módosítások közül a legtöbb 2015. március 1-jén lépett hatályba, melyek értelmében az állam által biztosított támogatási formákon túl a rászorulóknak szociális támogatásának biztosítása az önkormányzatok feladata lett.

Az önkormányzatok szabadon dönthetnek a támogatások nagyságáról és formájáról. Az állami felelősségi körbe tartozó ellátások járási hatáskörbe, az önkormányzati ellátások képviselő-testületi hatáskörbe kerülnek. 2014. évben már jogerősen megállapított és folyósított támogatások esetében a támogatás megállapításának idejére az önkormányzatot továbbra is megilleti a normatív támogatás.

A Szt. 2015. március 1-től csak az állam által – a járási intézményrendszer útján – kötelezően nyújtott ellátásokra vonatkozó szabályokat tartalmazza. E körbe tartozik az időskorúak járadéka, az aktív korúak ellátása (foglalkoztatást helyettesítő támogatás, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás), az ápolási díj, az alanyi és normatív közgyógyellátás, valamint az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság. Ezen újonnan megállapított ellátások költsége nem terheli az önkormányzatot.

A módosítást megelőzően kötelező ellátások közül a rendszeres szociális segély, mint ellátási forma megszűnik, így az aktív korúak ellátására vonatkozó szabályozás egységessé válik. A korábban rendszeres szociális segélyre jogosult ellátotti kör más támogatásokra válhat jogosulttá: foglalkoztatást helyettesítő támogatásra vagy egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra.

2015. március 1-jétől az önkormányzatok által biztosított ellátások:

1. Települési támogatás:

A Szt. az önkormányzatok által biztosítandó segélyek tekintetében annyit ír elő, hogy a képviselő-testület az e törvény rendelkezései alapján a járási hivatalok által nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások kiegészítéseként, önkormányzati rendeletben meghatározott feltételek alapján települési támogatást nyújt. A Szt. a települési támogatás keretében biztosítandó juttatások körében csak példákat említ: Települési támogatás keretében nyújtható támogatás különösen

- a) a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez,
- b) a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának az ápolását, gondozását végző személy részére,
- c) a gyógyszerkiadások viseléséhez,
- d) a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére.

A települési támogatás egyes típusait és jogosultsági feltételeit az önkormányzat rendeletében határozza meg. Ennek megfelelően a méltányossági közgyógyellátásra, a méltányossági ápolási díjra, lakásfenntartási támogatásra, valamint az önkormányzati segélyre vonatkozó szabályozást az Szt. a továbbiakban nem tartalmazza.

2. Rendkívüli települési támogatás:

A képviselő-testület a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére rendkívüli települési támogatást köteles nyújtani. Rendkívüli települési támogatásban elsősorban azokat a személyeket indokolt részesíteni, akik önmaguk, illetve családjuk létfenntartásáról más módon nem tudnak gondoskodni vagy alkalmanként jelentkező többletkiadások – így különösen betegséghez, halálesethez, elemi kár elhárításához, a válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartásához, iskoláztatáshoz, a gyermek fogadásának előkészítéséhez, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartáshoz, a gyermek családba való visszakerülésének elősegítéséhez kapcsolódó kiadások – vagy a gyermek hátrányos helyzete miatt anyagi segítségre szorulnak. Az egyes Ellátási formák a következők:

- települési támogatás (ezen belül) :
lakhatáshoz nyújtott települési támogatás
ápolási támogatás
gyógyszertámogatás
- rendkívüli települési támogatás (ezen belül)
temetési támogatás
krízistámogatás
eseti támogatás
köztemetés

A lentebb található tábla bemutatja, hogy 2017. év és 2023. év közötti időszakban hogyan alakult településünkön az igényelt települési támogatások száma. A számok hirtelen emelkedte a 2020-as évben, a covid világjárvány idején. Azóta lassú csökkenést láthatunk az igénylésekben.

f) eladósodottság:

A lakosság eladósodottságára vonatkozóan az Önkormányzatnak nem áll rendelkezésére adat. A Covid-19 járvány miatt a munkahelyek elvesztése, a bevételek elmaradása, a tartalékok felélése, valamint 2023. évben az infláció és a drasztikus áremelkedések miatt ez a szám várhatóan ismét megemelkedik.

Az Önkormányzati társulás fenntartásában működő Család- és Gyermekjóléti Központ hátralékkezelési tanácsadást biztosít, melynek keretében az alábbi tevékenységeket látja el:

- az eladósodás okainak kutatása, következmények feltárása,
- az adós háztartás erőforrásainak feltérképezése,
- felvilágosítás a hátralék rendezés lehetséges módjairól,
- települési támogatáshoz való hozzásegítés,
- további hitelezők felé hátralékának rendezésében közreműködés,
- új adósságok keletkezésének megelőzése,
- egyén felelősségvállalásának erősítése,
- háztartás gazdaságtan ismeretének bővítése,
- a háztartási költségvetés egyensúlyának helyreállítása.

A hátralékkezelési tanácsadás prevenciós célja az adós-állapot megelőzése, illetve a visszaesés elkerülése. A háztartási és fogyasztási szokások befolyásolására, megváltoztatására

az átadandó tudás és ismeretanyag ebben fontos szerepet játszik. Lényeges a hatékonyság szempontjából, hogy a programban résztvevő ügyfeleken túl, minél szélesebb társadalmi körben, minél több információs csatornán keresztül (csoporttagok, kiadványok, szakmai publikációk, média megjelenések) történjen a tájékoztatás.

- g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása:

A város teljes területén a közszolgáltatáshoz való hozzáférés, a helyi és helyközi közlekedés megoldott. Az elmúlt években a közterületeken, nem lakás céljára szolgáló helyiségekben (zártkertben, sátorban, romos épületben, garázsban, lakókocsiban) életvitelszerűen tartózkodók száma lényegesen csökkent.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2017	1051	20
2018	1132	17
2019	1083	20
2020	1748	18
2021	827	10
2022	746	11
2023	755	8

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önk adatbázis

Komoly probléma az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elvesztő vagy alacsony jövedelmű, idős vagy többgyerekes családok esetében. Ezt a réteget érinti legsúlyosabban a lakáselvesztés és a hajléktalanná válás veszélye, illetve náluk fordul elő legnagyobb arányban a közszolgáltatások – fizetési hátralékok miatti – kikapcsolása.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

- a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

Szegregációnak nevezzük azt a jelenséget, amikor egy-egy településen belül a különböző társadalmi rétegek, etnikai csoportok stb. lakóhelye erősen elkülönül egymástól. A szegregáció együtt jár a jövedelmi viszonyok és a települési infrastruktúra lényeges egyenlőtlenségeivel. Sárbogárd közigazgatási területén belül az adatok szerint szegregációval érintett terület van: Sárhatvan: Nagyhörcsökpusztára vezető út keleti oldala, valamint Pusztagegres településrész utcái. Az önkormányzat által biztosított a helyi közlekedés a településrészek és a központi városrész között. Mind a két településrészen van óvoda, amely segíti a szülők – elsősorban a nők – munkapiaci visszatérését.

Az önkormányzat segítséget nyújt – különösen az alacsony jövedelmű népesség számára – abban, hogy a számukra lehetőségként nyitva álló ellátási formákat minél nagyobb arányban igénybe tudják venni. A szegregátum lakói között a különböző egészségügyi szűrőprogramokon, valamint az egészségügyi szakellátáson való részvételt az önkormányzat a Családsegítő és Gyerekjóléti Szolgálat bevonásával ösztönözni fogja. Az önkormányzat a szűrőprogramok rendezését is a jövőben aktívan támogatja.

A cél a szegregátum infrastrukturális állapotának javítása, ezáltal a szegregátumban élő családok társadalmi mobilitásának elősegítése a lakókörnyezetet érintő fejlesztések által.

- b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;

A fenti adatok elkülönülten nem állnak rendelkezésre.

- c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

A 2020-as évtől, a covid járvány, az infláció és a magas közüzemi költségek azt eredményezték, hogy a szegényebb rétegből a családok a vidék olcsóbb, régi építésű parasztházait tudják inkább megvásárolni. A cél a szegregátum infrastrukturális állapotának javítása, ezáltal a szegregátumban élő családok társadalmi mobilitásának elősegítése a lakókörnyezetet érintő fejlesztések által.

A cél a lemaradó városrészek további szegregálódásának megelőzése, a településrészen élő lakosság megtartása, szegregátumban élők lakókörnyezetének minőségi fejlődését, ezáltal az ott élők társadalmi integrációját elősegítsük.

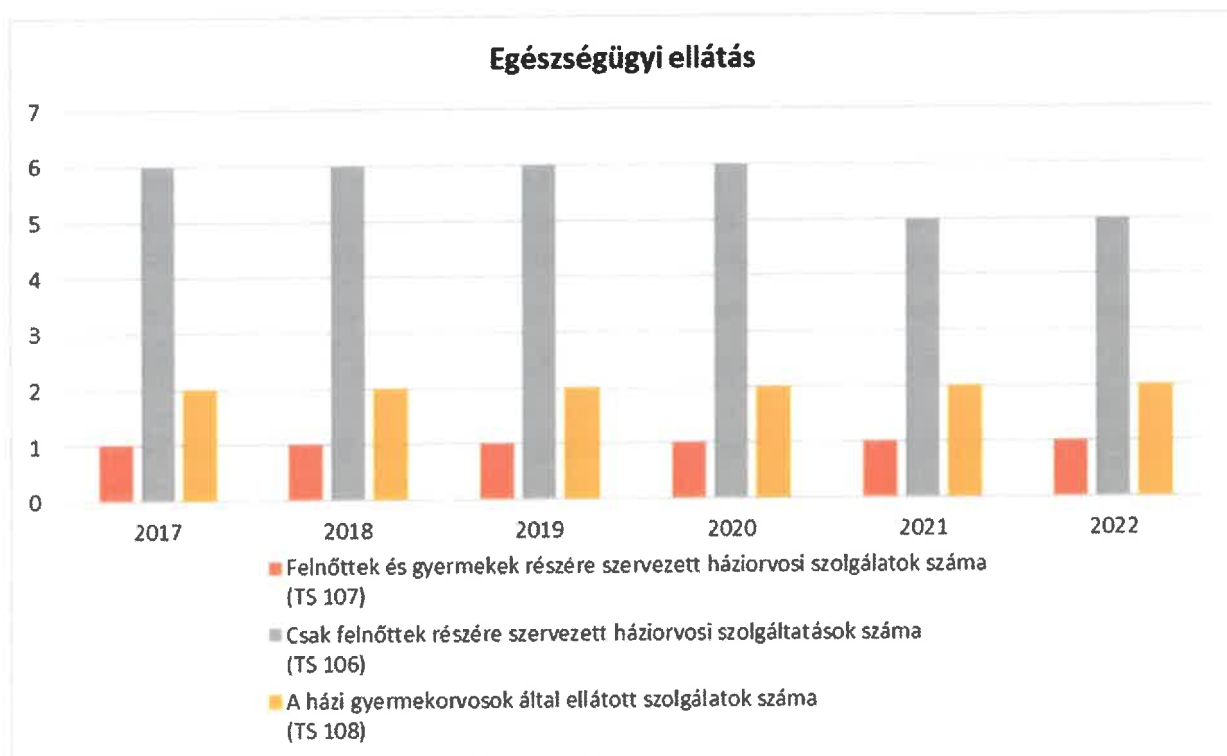
3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

- a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Sárbogárdon az egyes egészségügyi alapellátáshoz való hozzáférhetőséget az alábbi táblázat mutatja.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2017	1	6	2	4	373	59,32
2018	1	6	2	4	340	54,55
2019	1	6	2	4	323	23,70
2020	1	6	2	4	253	24,84
2021	1	5	2	4	239	23,18
2022	1	5	2	4	236	17,93

Forrás: TelR, KSH
Tstar

Az orvosi, egészségügyi ellátást, illetve annak változását mutatja be a táblázat, mely szintén lényeges adat az adott település infrastruktúrájának és szolgáltatásainak vonatkozásában. A háziorvosok, házi gyermekorvosok személyes és folyamatos ellátást nyújtanak a lakosság számára az egészségi állapot megőrzése, a betegségek megelőzése és gyógyítása céljából.

Az országosan is jellemző orvoshiány a város egészségügyi ellátásában is megjelent. Az elhalálozás, betegség, nyugdíjba vonulás miatt megüresedő körzetek ellátása helyettesítéssel történik.

A háziorvosi és házi gyermekorvosi ügyelet a központi orvosi ügyelet keretén belül valósul meg. Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény előírja, hogy települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik: a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról, a fogorvosi alapellátásról, az iskola-egészségügyi ellátásról.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Egészségügyi prevenció nemcsak a betegségek megelőzését, hanem az egészség fenntartását, illetve az állapotromlás megakadályozását is jelenti. A minél kisebb korban kezdődő prevencióba történő bevonás a háziorvosok, házi gyermekorvosok és a védőnők közreműködésével az Egészségfejlesztési Tervvel összhangban valósul meg. Az egészséges életmódra, egészségmegőrzésre való ösztönzés az ingyenes és nyílt szűrőnapok, szűrőprogramok szervezésével, az egészséges életmód népszerűsítését szolgáló programok támogatásával történik.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A fejlesztő és rehabilitációs ellátás a gyermekek számára a nevelési-oktatási intézményekben megoldott. A Fejér Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Sárbogárdi Tagintézménye feladatai körében ellátja és szervezi:

- a 0-6 éves korú gyermek gyógypedagógiai tanácsadását, korai fejlesztését és gondozását,
- a harmadik életévét betöltött gyermek, tanuló teljes körű pszichológiai, pedagógiai-gyógypedagógiai vizsgálatát,
- a nevelési tanácsadást,
- a gyermekek logopédiai ellátását,
- a továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadást,
- a konduktív pedagógiai ellátást,
- a gyógytestnevelést,
- az iskolapszichológiai, óvodapszichológiai ellátást,
- a kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók gondozását.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az Önkormányzat által biztosított intézményi és szünidei gyermekétkeztetés, valamint a szociális konyha és népkonyha keretében – az adott korcsoport élettani szükségleteinek és az egészséges táplálkozás követelményének megfelelően – nyújtott étkeztetés a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló miniszteri rendeletben foglaltak alapján történik. A diétás étkezést igénylő személyek számára az állapotuknak megfelelő diétás étrend biztosított a jogszabályban előírtak szerint.

Valamennyi önkormányzati fenntartású óvoda pedagógiai programjában szerepelnek az egészséges táplálkozást népszerűsítő programok, bölcsődék tekintetében az intézményekben folyó élelmezési tevékenység bemutatását a szakmai programok tartalmazzák.

A bölcsődében a bölcsődei főzőkonyhánkon készítik el az ételt, a köznevelési és szakképző intézményekben pedig szolgáltatás vásárlásával biztosított a Gyvt. szerinti intézményi gyermekétkeztetés. A bölcsődékben a gluténmentes ételen kívül valamennyi diétás ételt elkészítik, míg a köznevelési és szakképző intézményekben a közétkeztetést nyújtó szolgáltató biztosítja azt.

A gyermekétkeztetésben kiemelten fontos, hogy a gyermekek hozzájuthassanak a fejlődésükhöz szükséges tápanyagokhoz, ásványi anyagokhoz és vitaminokhoz. Magyarországon 2004. óta működik az Európai Unió és a Magyar Állam által finanszírozott iskolatej program, melynek célja, hogy eljuttassa a tejtermékeket a gyerekekhez és népszerűsítse azok fogyasztását, hozzájárulva ezzel az egészséges táplálkozási szokások kialakulásához. Az iskolagyümölcs- és iskolazöltségprogram szintén az Európai Unió és a Magyar Állam közös finanszírozásával megvalósuló

program, amely segíthet a diákok egészségesebb étrendre nevelésében és abban, hogy minél kevesebb gyerek legyen túlsúlyos. Jelenleg 22 millióra becsülik a túlsúlyos iskolások számát az EU-ban, közülük több mint 5 millióan minősülnek elhízottnak. Az egészségesebb táplálkozás nagymértékben segíthet a probléma megoldásában. Az iskolagyümölcs-program célja, hogy helyes étkezési szokások kialakítására ösztönözze a fiatalokat.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Az önkormányzat több éve támogatja a RunBogárd sportrendezvényt, melyet civil szervezetek indítottak út, és évről-évre minden korcsoportban és minden távon a nevezők és résztvevők számának emelkedése jellemző. A Sportcsarnok 2023. évben került átadásra, és jellemző, hogy minden évszakban az adott időszakra jellemző sportprogramok, sportkörök, kispályás labdarúgó tornák stb. rendezvények vannak. A város rendelkezik tanuszodával, amely különböző csoportos, felnőtt- és gyermekprogramokkal, tanfolyamokkal áll az érdeklődők rendelkezésére.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint a személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 1. melléklete tartalmazza a bölcsődei ellátás szakmai létszám irányszámait és létszámminimum normáit illetve a 2. melléklete tartalmazza a bölcsődei ellátásban alkalmazandó dolgozók képesítési előírásait.

Az idősök által városunkban igénybe vehető alapszolgáltatásokra és szakosított ellátási formák: Sárobgárd-Hantos-Nagylók Szociális és Gyermekjóléti Társulás fenntartásában működik a Sárobgárdi Egyesített Szociális Intézmény (7000 Sárobgárd, József A. u. 14.) Amely 3 telephellyel működik:

- Ápoló-Gondozó Otthon (7000 Sárobgárd, Ady E. u. 39-41.)

Az intézmény típusa: Szakosított ellátás, ápolást -gondozást nyújtó, tartós bentlakásos intézmény, idősök otthona

- Hajléktalanok Átmeneti Szállása (7000 Sárobgárd, Tury M. u. 2.)

Az intézmény típusa:

Szakosított ellátás, átmeneti elhelyezést nyújtó bentlakásos intézmény, hajléktalanok átmeneti szállása.

- Idősök Gondozóháza (7000 Sárobgárd, Tompa M. u. 7.)

Az intézmény típusa: Alapszolgáltatás keretében nappali ellátás. Szakosított ellátás, átmeneti elhelyezést nyújtó bentlakásos intézmény, időskorúak gondozóháza.

- a székhelyen nyújtott szolgáltatás: Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat (7000 Sárobgárd, József A. u. 14.)Az intézmény típusa:

gyermekjóléti szolgáltatás, gyermekjóléti szolgálat, családsegítés, gyermekek átmeneti gondozása, önálló helyettes szülői ellátás valamint alapszolgáltatás keretében étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,

A szociális alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulókat részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

Szakosított ellátási formák Ha az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt rászoruló személyekről az alapszolgáltatások keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuknak és helyzetüknek megfelelő szakosított ellátási formában kell gondozni.

g) drogrevenziós szolgáltatások;

Az iskolavédőnőknek kiemelt szerepük van a szerhasználat és más szenvedélybetegségek megelőzésére való figyelemfelhívásban, melynek keretében az általános és középiskolákban tartanak előadásokat a káros szenvedélyek kialakulásának a megelőzéséről, vagy az azokról

történő leszoktatásról. A védőnők kapcsolatot tartanak a prevenció területén dolgozó szervezetekkel.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

A szolgáltatások nyújtásakor hátrányos megkülönböztetésről az egyenlő bánásmód követelményének megsértéséről információ nem áll az Önkormányzat rendelkezésére.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

A családsegítő központ, az önkormányzat a hátrányos helyzetű családokat, a nagycsaládokat, a fogyatékkal élő személyeket valamint hozzátartozóiknak a lehetőségük szerint többletsegítséget igyekeznek nyújtani. Az önkormányzat fenntartásában álló intézmények a célcsoportok tagjai részére kiemelt segítséget nyújt az egészségügyi ellátáshoz való hozzájutáshoz, melyen belül gondoskodik a lakók egészségmegőrzését szolgáló felvilágosításáról, rendszeres orvosi felügyeletéről, segítséget nyújt a szakorvosi ellátás igénybevételéhez, a jogszabályban meghatározott gyógyszerellátásáról.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai;

Sárbogárdon a közösségi élet gyakorlására, közös élmények szerzésére számos lehetőség adódik. Az Önkormányzat fenntartásában lévő művelődési ház feladata a közművelődési tevékenység támogatása, valamint a közművelődési alapszolgáltatások biztosítása. Évek óta otthont ad szakköröknek, kluboknak, művészeti együtteseknek, valamint a mozgó mozi is itt elérhető, jellemzően színházi előadásokat szervez, a közösséget érdeklő előadók, könyvbemutatók meghívását, ezekre épülő programokat szervez, támogat.

Városszerte egész évben, sokszínű közösségépítő rendezvények, programok várják az érdeklődőket:

- Bogárdi Napok
- Gyermeknap rendezvények
- Adventi forgatag
- RunBogárd futóverseny
- szüreti felvonulás
- sportbál
- Idősek Világnapja
- Fogyatékosok világnapja

A Madarász József Városi Könyvtár szintén jelentős szerepet tölt be a város kulturális életében, mely felnőtt és gyermek kölcsönző részleggel, olvasóteremmel, számítógépes részleggel várja a látogatókat. A könyvtárban irodalomkutatás is folyik, helyismereti órákat, kézműves és egyéb foglalkozásokat tartanak, vetélkedőket szerveznek, kiállításokat rendeznek.

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

Sárbogárdon nem jellemzők a közösségi együttélést zavaró incidensek. Más városokhoz hasonlóan elkezdődött ugyan az emberi kapcsolatok fellazulása, az eltávolodás, viszont a városban megrendezésre kerülő közösségi, kulturális, szabadidős programok a közösségtudat megőrzésére

irányulnak, megakadályozva ezáltal az elidegenedést. A városban kifejezetten etnikai konfliktusok nem ismertek. A város közrendje és közbiztonsága stabilan jónak mondható.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

A városban számos helyi közösségi kezdeményezés, egyházi és civil szervezet működik, amelyek a szolidaritás jegyében próbálnak segítséget nyújtani a nehezebb élethelyzetben lévőknek. Központi helyen szerepel a pénzbeli és tárgyi adományok nyújtása.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

A 2024. június 9. napon tartott önkormányzati, nemzetiségi és európai parlamenti választások eredményeképpen 2024. október 1. nappal roma nemzetiségi önkormányzat áll fel városunkban. Az önkormányzat és a nemzetiségi önkormányzat közötti pozitív kapcsolat kialakítása, munkájuk segítése és az eredményes együttműködés az elkövetkező évek fontos feladata.

e) helyi lakossági önszerveződések.

A lakóhely, a munka, a tanulás, az érdeklődés alapján számos szerveződés alakult az érintettek kezdeményezésére Sárbogárdon a diákönkormányzattal kezdve a hagyományőrző egyesületeken, a természetbarát szövetségeken, egészségmegőrzéssel, sporttal kapcsolatos egyesületeken, a szabadidő eltöltésére szerveződött baráti körökön keresztül a nyugdíjas klubokig.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2020)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
0	igen	11 280	3

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A 2023. év decemberében átadott Sportcsarnok közösségfejlesztő, közösségépítő szerepe a sport és az egészségmegővítés területén kívül, már az elmúlt közel egy évben is megmutatkozott.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A helyi nemzetiségi önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatait a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény szakaszai rögzítik. A helyi nemzetiségi önkormányzat kötelező feladatai közé tartozik többek között a képviselt közösség érdekképviselésével, esélyegyenlőségének megteremtésével kapcsolatos feladatok ellátása, különös tekintettel a helyi önkormányzatnak a nemzetiségek jogainak érvényesítésével kapcsolatos feladataira.

A helyi nemzetiségi önkormányzat önként vállalt feladatot láthat el különösen a nemzetiségi oktatási és kulturális önigazgatással összefüggő ügyekben, a társadalmi felzárkóztatás, a szociális, ifjúsági, kulturális igazgatás területén.

A nemzetiségi önkormányzat együttműködését az állami és a helyi önkormányzati szervekkel a fenti jogszabály szabályozza. A helyi önkormányzat a helyi nemzetiségi önkormányzat részér -

annak székhelyén – biztosítja az önkormányzati működés személyi és tárgyi feltételeit, továbbá gondoskodik a működéssel kapcsolatos végrehajtási feladatok ellátásáról.

A 2024. június 9. napon tartott önkormányzati, nemzetiségi és európai parlamenti választások eredményeképpen 2024. október 1. nappal roma nemzetiségi önkormányzat áll fel városunkban. Az önkormányzat és a nemzetiségi önkormányzat közötti pozitív kapcsolat kialakítása, munkájuk segítése és az eredményes együttműködés az elkövetkező évek fontos feladata.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
a krízishelyzetbe került családok sokszor nehezen oldják meg átmenetileg a lakhatásukat	pályázati forrás igénybevételével és az Önkormányzat mindenkori költségvetése függvényében a lakhatás segítése
közösségi együttlélhez, programokhoz anyagi erőforrás igénye	anyagi támogatás nyújtása az Önkormányzat mindenkori költségvetésének a függvényében, valamint a szociálisan rászoruló, sárbogárdi gyermekek részére közösségi programok megvalósításához anyagi támogatás nyújtása
támogatni kell az egészségmegőrzést is mind a roma mind a mélyszegénységben élők esetében	a prevenció és szűrőprogramokban való ingyenes részvétel Önkormányzat mindenkori költségvetésének a függvényében
a versenyképes szakma, tudás hiánya	Önkormányzat mindenkori költségvetésének a függvényében és pályázati források igénybe vételével együttműködés a továbbképzések szervezésében

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

A gyermekek helyzetére vonatkozó adatokat a demográfia résznél alkalmazott táblázatokkal is leírhatjuk. A korábban elemzettek kimutatták, hogy a természetes szaporodás az elmúlt években folyamatosan emelkedő negatív előjelű, bár a központi intézkedések folytán remélhetőleg ha lassan is de sikerül a tendenciát megállítani, majd megfordítani.

Az alapvető fogalmak ezen a területen:

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza

A védelembe vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermek védelembe vétele a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket védelembe veszi

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

- Pénzbeli és természetbeni ellátások:

- a) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
- b) a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás,
- c) a gyermektartásdíj megelőlegezése,
- d) az otthonteremtési támogatás,
- e) a kiegészítő gyermekvédelmi támogatás.

- A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- a) a gyermekjóléti szolgáltatás,
- b) a gyermekek napközbeni ellátása,
- c) a gyermekek átmeneti gondozása.

- A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:

- a) az otthont nyújtó ellátás,
- b) az utógondozói ellátás,
- c) a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás.

- A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:

- a) a védelembe vétel,
- b) a családbafogadás,

- c) az ideiglenes hatályú elhelyezés,
- d) az átmeneti nevelésbe vétel,
- e) a tartós nevelésbe vétel,
- f) a nevelési felügyelet elrendelése,
- g) az utógondozás elrendelése,

A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásáról szóló 1997. évi XXXI tv. (továbbiakban Gyvt.) 96. § (6) bekezdésében rögzítettek szerint a helyi önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-ig a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Kormány rendelet (továbbiakban Korm. rend.) 10. számú mellékletében foglaltakra figyelemmel átfogó értékelést készít, melyet a képviselő-testület megtárgyal. Az értékelést meg kell küldeni a gyámhatóságnak. A gyámhatóság az értékelés kézhezvételétől számított 30 napon belül javaslattal élhet a helyi önkormányzat felé. Az Önkormányzat hatvan napon belül érdemben megvizsgálja a gyámhivatal javaslatát és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja.

A gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII. 23.) Kormány rendelet 3. § (1) bekezdése alapján – mely jelentősen módosult - a települési önkormányzat jegyzőjének feladat- és hatásköre

3.§ (1) A települési önkormányzat jegyzője:

- a) nagykorú apa esetében teljes hatályú apai elismerő nyilatkozatot vesz fel,
- b) a gyermek családi jogállásának rendezése érdekében megállapítja a gyermek családi és utónevét,
- c) a gyámhatósági ügyekben megkeresésre környezettanulmányt készít,
- d)–f)
- g) megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát,
- h)
- i) megállapítja a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetének fennállását,
- j) hozzájárul a kiskorú gyermeknek az apaság megállapítása iránti perben az anya pertársaként való részvételéhez,
- k) megállapítja az ismeretlen szülőktől származó gyermek és a képzelt szülők adatait,
- l) gyakorolja a gyámhatósági névmegállapítással kapcsolatos, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 4:151. §-ában meghatározott hatásköröket,
- m) ellátja a törvényben vagy kormányrendeletben hatáskörébe utalt egyéb gyermekvédelmi és gyámügyi feladatokat.

A települési önkormányzat jegyzője az (1) bekezdés a)–b) és j)–k) pontja szerinti ügyekben hozott határozatát megküldi a gyámhivatalnak.

A jogszabályváltozást követően a teljes hatályú apai elismerő nyilatkozat felvételére az anyakönyvvezetők rendelkeznek jogosultsággal.

A lenti táblák a gyermekek számát, az állandó népességhez – nemek szerinti bontásban – viszonyítva a százalékos arányát mutatja meg.

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	5 819	6 165	11984	48,56%	51,44%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			351	2,93%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	920	872	1792	7,68%	7,28%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	199	177	376	1,66%	1,48%

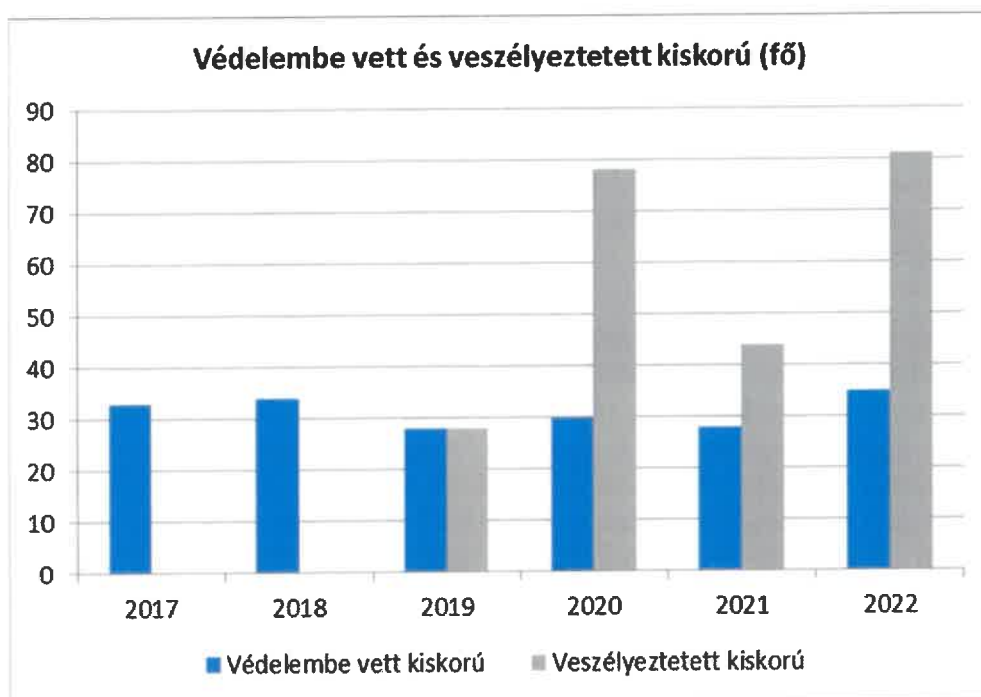
Forrás: TeIR, KSH Tstar

A 0-14 éves korú gyermekek száma a 3. számú táblázat öregedési indexének adatai szerint 2015. óta csökken, bár az elmúlt pár évben a folyamat lassult. Az utóbbi évek központi családpolitikai intézkedései a születések számának növekedését eredményezhetik a jövőben.

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2017	33	0
2018	34	0
2019	28	28
2020	30	78
2021	28	44
2022	35	81

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A veszélyeztetettség rendszerint összetett, egyszerre több ok is jelen lehet egy-egy adott helyzetben. Az elhúzódó járványügyi időszak és annak mentális, illetve egyéb nehézségei állhatnak a növekedés hátterében.

A táblázatot elemezve láthatjuk, hogy mind a védelembe vett, mind a veszélyeztetett kiskorúak száma nőtt. Ennek oka az eladósodás, elszegényedés, a perifériára szorulás.

A szociális alap-és szakellátáshoz kapcsolódó szempontok érvényesítése, tehát a gyermekek megfelelő ellátáshoz történő hozzáférése érdekében a probléma – átfogóbb és objektívebb megítélése céljából – szalmaközi megközelítés és helyzetelemzés indokolt.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel kapcsolatos rendelkezések során, a védelembe vétel elrendelése esetén, illetve a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság, valamint a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapításáról szóló határozat meghozatalával egyidejűleg ajánlatos tájékoztatni a szülőt azokról a kedvezményekről, pályázati lehetőségekről amelyek a gyermek illetve a család helyzetét javíthatnák. A család és gyermekjóléti szolgálat fontos szerepet tölt be itt is.

A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény végrehajtásáról szóló 20/1997. (II. 13.) Kormányrendelet 12/H. § (1) - (3) bekezdése alapján a védelembe vétel elrendeléséről, illetőleg a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításáról szóló határozat meghozatalával egyidejűleg tájékoztatni kell a szülőt azokról a kedvezményekről, juttatásokról, pályázati lehetőségekről, amelyek a gyermeket megilletik, ha megfelel a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekre vonatkozó feltételeknek.

Tájékoztatni kell továbbá a szülőt arról is, hogy a védelembe vett, illetőleg a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeke akkor minősül halmozottan hátrányos helyzetűnek, ha a Korm. rendelet

„83/A. § (2) A települési önkormányzat jegyzője a gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetének fennállását

a) a szülő, családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége tekintetében a gyermeket együtt nevelő mindkét szülő, a gyermeket egyedül nevelő szülő, a családbafogadó gyám iskolai végzettségre vonatkozó önkéntes adatszolgáltatása,

b) az alacsony foglalkoztatottság tekintetében az Szt.18/B. §-a alapján vezetett nyilvántartás adatai vagy az Szt. 33. §-a szerinti ellátásra való jogosultság hiányában az állami foglalkoztatási szervnek a gyermeket nevelő szülők bármelyikének, a családbafogadó gyámnak az álláskeresőként történő nyilvántartásáról szóló igazolása,

c) a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégia szegregátum meghatározása, vagy ennek hiányában a lakókörnyezet, illetve lakáskörülmények tekintetében az elvégzett vagy beszerzett, 3/A. melléklet szerinti környezettanulmány vagy a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról szóló 235/1997. (XII. 17.) Korm. rendelet 2. számú melléklet IV. számú adatlapja szerinti, hat hónagnál nem régebbi, ugyanazon a címen elvégzett környezettanulmány

alapján állapítja meg.

(3) A (2) bekezdés c) pontja szerinti környezettanulmány elvégzésére a települési önkormányzat jegyzője felkérheti a család- és gyermekjóléti szolgálatot.

Ha a szülő – az arra történő figyelmeztetés után, hogy a nyilatkozat kitöltése önkéntes – a nyilatkozatot kitölti, a jegyző megállapítja és összesíti, hogy az önkormányzat illetékességi területén hány halmozottan hátrányos helyzetű gyermek és tanuló él. A jegyző a hátrányos helyzetű gyermekekkel és tanulókkal kapcsolatos információkat minden év március és október hó utolsó munkanapján - iskolai és óvodai bontásban - küldi meg a Köznevelési Információs Rendszer részére.

Jogszabályváltozás következtében a gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg kérelemre – külön döntésben, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal egyező időtartamra – megállapítja a gyermek, nagycsalád vagy gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetének fennállását.

A hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását követően is kérelmezhető. Ebben az esetben a jogosultsági feltételek fennállását a kérelem benyújtásának időpontjára vonatkozólag kell vizsgálni, valamint a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a kérelem benyújtásának napjától a fennálló rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény időtartamára állapítható meg.

A 2023. december 31. napján rendelkezésre álló adatok alapján Sárbogárd Város Önkormányzat illetékességi területén:

A hátrányos helyzetű gyermekek és tanulók száma: 246 fő, ebből óvodás kor előtti (0-2 éves) 25 fő, óvodás korú (3-5 éves) 40 fő, általános iskolás korú (6-13 éves) 142 fő, illetve 14 éven felüli (közép- vagy felsőfokú tanulmányokat folytató) 39 fő. Azt érintett családok száma 92.

A hátrányos helyzetű gyermekek összlétszáma tekintetében elég jelentős változás figyelhető meg az előző évi adatokhoz képest. (+15 fő)

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és tanulók száma: 21. fő, ebből óvodás kor előtti (0-2 éves) 1 fő, óvodás korú (3-5 éves) 3 fő, általános iskolás korú (6-13 éves) 10 fő, illetve 14 éven felüli (közép- vagy felsőfokú tanulmányokat folytató) 7 fő. A családok száma, melyben a gyermekek nevelkednek 12.

Az összlétszám tekintetében elég jelentős változás volt megfigyelhető (-20 fő).

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult:

a Gyvt. 21/B. §-ban meghatározott ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésnek és – ha megfelel a Gyvt. 21/C. §-ban foglalt feltételeknek – a szünidei gyermekétkeztetésnek,

a Gyvt. 20/A. §-ban meghatározott pénzbeli támogatásnak,

a Gyvt-ben és más jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek

az igénybevételére. A kedvezmény megállapítása egy évre szóló. A szülőnek évente szükséges a jogosultság megállapítása érdekében kérelmet benyújtania.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak

igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult

- a) a Gyvt. 148. § (5) bekezdés a) és b) pontjában meghatározott gyermekétkeztetés normatív kedvezményének
- b) Gyvt. 20/A. §-ban meghatározott pénzbeli támogatásnak
- c) a külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételére.

A 2023. január 1. napjától hatályos módosítást követően a Gyvt. 19.§. (2) bekezdésében foglaltak alapján a feltételek fennállása esetén a gyámhatóság megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, amennyiben a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg:

a) a szociális vetítési alap (korábbi megnevezéssel: öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összege) összegének a 180%-át (51.300,- Ft), ha

aa) a gyermeket egyedülálló szülő vagy más törvényes képviselő gondozza,

ab) a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy

ac) a nagykorúvá vált gyermek megfelel a 20. § (2) bekezdésében foglalt feltételeknek;

b) a szociális vetítési alap összegének 165%-át (47.025,- Ft) az a) pont alá nem tartozó esetben, feltéve, hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg külön-külön vagy együttesen a (7) bekezdésben meghatározott értéket.

A vagyoni érték meghatározásánál a gyermeket gondozó családban az ingatlan, jármű, továbbá vagyoni értékű jog egy főre jutó értékét kell vizsgálni, amely külön-külön számítva nem haladhatja meg a szociális vetítési alap összegének húszszorosát (570.000,- Ft), illetve több vagyontárgy esetében együttesen a hetvenszeresét (1.995.000,- Ft).

2023. évben 337 gyermek jogán került megállapításra a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság,

A 2023. december 31-i záró adatok alapján 148 család 333 gyermeke volt jogosult a kedvezményre.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása iránti 372 kérelemből 35 elutasításra került. Ezen oka általában jövedelemhatár túllépése, illetve a lejáratot megelőző 90 napon túli (korai) benyújtás miatti elutasítás, valamint hiánypótlás nem teljesítése miatti eljárás megszüntetés.

A települési önkormányzat jegyzője annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága

- a tárgyév augusztus elsején fennáll, a tárgyév augusztus hónapjában,
- a tárgyév november elsején fennáll, a tárgyév november hónapban pénzbeli támogatást folyósít.

A pénzbeli támogatás esetenkénti alapösszege 2023. évben gyermekenként 6.000.- Ft volt, mely 2019. évtől kezdődően, az Erzsébet gyermekvédelmi utalvány megszűnése miatt – pénzbeli ellátásként került átadásra a jogosultaknak.

Első alkalommal 2017. évben került sor differenciálásra, mely nem változott 2023-ban sem, a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű családokban élő kedvezményezettek 6.500.- Ft összegű pénzbeli ellátásban részesültek.

A pénzbeli ellátás átadása - átvétele 2023. évben ismét a Polgármesteri Hivatal ügyfélszolgálatán került lebonyolításra költséghatékony megoldásként, a Sárbogárdi Polgármesteri Hivatal Hatósági Osztályának és Gazdasági Osztályának 1-1 dolgozójának hatékony közreműködésével.

A Korm. rend. 68. §-ának (1) bekezdése értelmében a pénzbeli támogatás folyósításáról nem kell határozatot, illetve végzést hozni.

2023. augusztus hónapban 153 családban 339 kiskorú és 2 nagykorúvá vált gyermek, összesen 341 gyermek volt jogosult a támogatásra. Ebből alapösszegű támogatást 6.000.- Ft értékben 65 kiskorú és 0 nagykorúvá vált kedvezményezett kapott. Emelt összegű – 6.500.- Ft értékű – támogatást kapott 274 kiskorú és 2 nagykorúvá vált kedvezményezett. A Polgármesteri Hivatal Ügyfélszolgálatán a meghirdetett időpontban át nem vett pénzbeli ellátások postai úton vagy bankszámlaszámra kerültek kifizetésre/kiutalásra a jogosultaknak.

2023. augusztus 1-jére visszamenőlegesen 1 gyermek részére került rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapításra. Ez alapján pótigény benyújtását követően került kifizetésre 1 család 1 kiskorú gyermekének az alapösszegű (6.000,- Ft-ot) támogatás

2023. november hónapban 144 családban 323 kiskorú és 3 nagykorúvá vált gyermek, összesen 326 gyermek volt jogosult a támogatásra, ebből alapösszegű támogatást 6.000.- Ft értékben 62 kiskorú és 0 nagykorúvá vált kedvezményezett kapott. Emelt összegű – 6.500.- Ft értékű – támogatást kapott 261 kiskorú és 3 nagykorúvá vált kedvezményezett. A Polgármesteri Hivatal Ügyfélszolgálatán a meghirdetett időpontban át nem vett pénzbeli ellátások postai úton illetve bankszámlára történő utalással kerültek kifizetésre a jogosultaknak.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma Sárbogárdon:

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2017	424
2018	386
2019	368
2020	357
2021	366
2022	354

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

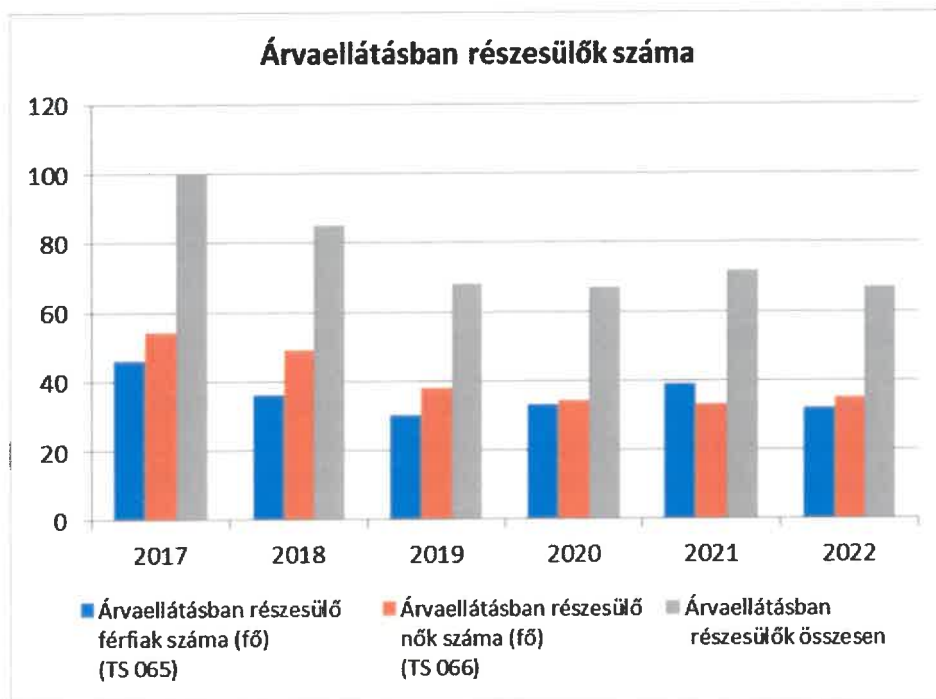
Látható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma 2017 évtől csökkent. A jogi szabályozás 2024-ben változtatott a támogatás odaítélésének feltételein megemelete az háztartásban az egy főre jutó jövedelem határát, így várhatóan a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma növekedni fog.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

A lenti táblázat az árvaellátásra jogosult gyermekek számát tartalmazza, nemek szerinti bontásban.

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2017	46	54	100
2018	36	49	85
2019	30	38	68
2020	33	34	67
2021	39	33	72
2022	32	35	67

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A számokat megvizsgálva lassú csökkenést, majd stagnálást látunk.

Jogszályváltozás következtében a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás 2013. december 31. napjával megszűnt.

A gyermeket nevelő rászoruló családok önkormányzati segély iránti kérelmet nyújthattak be, majd 2015. március 01. napjától települési támogatást, melynek elbírálására – átruházott hatáskörben – a polgármester volt jogosult. A 2023. évben elbírált települési támogatás iránti kérelmekből nem készült arra vonatkozóan kimutatás, hogy a kérelmezők, mely hányada nyújtotta be úgy a kérelmét, hogy háztartásában kiskorú gyermeket nevelt és a segély megállapítását a gyermekekre tekintettel kérte.

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra 2006. január 1. napjától, az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámjául rendelt hozzátartozó jogosult, aki a gyermek tartására köteles, és nyugellátásban, vagy baleseti nyugellátásban, vagy nyugdíjszerű rendszeres szociális pénzellátásban, vagy időskorúak járadékában részesül.

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás iránti kérelem nem érkezett Sárbogárd Város Jegyzőjéhez, így jogosultság sem került megállapításra 2023. évben.

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

A 2016. január 01. napjától hatályos jogszabály szerint az 1997. évi XXXI törvény 21/B § (1) bekezdése alapján:

„Az intézményi gyermekétkeztetést ingyenesen kell biztosítani a bölcsődében, mini bölcsődében nyújtott bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
- tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
- olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
- olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval és társadalombiztosítási járulékkal csökkentett összegének 130%-át vagy
- nevelésbe vették;

Az 1–8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára szintén ingyenesen kell biztosítani, ha

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy
- nevelésbe vették;
- azon a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében helyeztek el;

Az 1–8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára szintén ingyenesen kell biztosítani, ha

- nevelésbe vették, vagy
- utógondozói ellátásban részesül.

A 21/B. § (2) bekezdése alapján Az intézményi gyermekétkeztetést az intézményi térítési díj 50%-os normatív kedvezményével kell biztosítani

- az 1–8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;
- az 1–8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, feltéve, hogy a tanuló nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben;
- a tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek számára, feltéve, hogy a gyermek nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben.

Az ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés biztosításához közös háztartásban élőként kell figyelembe venni

- a tizennyolc éven aluli,

- a huszonöt évesnél fiatalabb, köznevelési intézményben nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő, a nappali oktatás munkarendje szerint szervezett felnőttoktatásban részt vevő vagy felsőoktatási intézményben nappali képzésben tanuló, és
- életkortól függetlenül a tartósan beteg vagy súlyos fogyatékos gyermeket, kivéve a nevelőszülőnél ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermeket, valamint a nevelőszülőnél elhelyezett nevelésbe vett gyermeket és utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőttet.

Sárbogárd Város Önkormányzat illetékességi területén 2023. évben működő nevelési, oktatási intézményekben a kedvezményekben részesülő gyermekek statisztika adatait az alábbi adatok mutatják. (az adatok az éves átlag étkező gyermekek számát tartalmazzák a Gazdasági Osztály ügyintézőjének tényleges adagszám és étkezési nap adatai alapján) Az intézmények gyermekvédelmi felelősei által közölt szám adatok ettől – pozitív/negatív irányban a 2023. októberi állapotnak megfelelően - eltérhetnek.

Sárbogárd összesítő adatok 2023. évre:

Étkeztetett gyermek összesen: 1.235 gyermek
ebből:

Kedvezményben részesülő: 816 gyermek

100 %-os normatív kedvezményben részesült 593 fő
ebből

- 0 fő középiskolai tanuló
- 3 fő szakiskolai tanuló,
- 209 fő általános iskolás korú tanuló,
- 362 fő óvodás,
- 19 fő bölcsődés gyermek.

50 %-os normatív kedvezményben részesült 223 fő
ebből

- 208 fő általános iskolás korú tanuló
- 8 fő középiskolai tanuló (9. osztálytól)
- 7 fő szakiskolai tanuló (9. osztálytól)

Nem támogatott 419 fő.

2.6.1 Bölcsőde

- gyermekek létszáma: 40 fő ebből
 - 100 %-os kedvezményben részesülő gyermekek száma: 19 fő
 - nem támogatott 21 fő

2.6.2. Sárbogárdi Zengő Óvoda

Mikes köz és Töbörzsöki telephely (Szent István u. 49.) együtt

- gyermekek létszáma: 214 + 52 fő összesen 266 fő
 - ebből egész napos étkezésben részesülő 244 fő
 - félnapos étkezésben részesülő 22 fő
 - 100 %-os kedvezményben részesülő 225 fő
 - nem támogatott 41 fő

Sárszentmiklósi telephelye (Sárszentmiklós)

- gyermekek létszáma:	144	fő
- ebből egész napos étkezésben részesülő	139	fő
félnapos étkezésben részesülő	5	fő
- 100 %-os kedvezményben részesülő	117	fő
- nem támogatott	27	fő

Pusztageresi telephely (Pusztageres)

- gyermekek létszáma 20 fő		
- ebből étkezésben részesülő	17	fő
- 100 %-os kedvezményben részesülő	20	fő
- nem támogatott	0	fő

2.6.3. Iskolák

Mészöly Géza Általános Iskola

- gyermekek létszáma:	339	fő
- az intézményben étkező gyermekek száma:	242	fő
- 50 %-os kedvezményben részesülő gyermekek	53	fő,
ebből: nagycsaládos	46	fő
tartós beteg	6	fő
SNI :	1	fő
- 100 %-os kedvezményben részesülő gyermekek	61	fő
ebből RGYK-ban részesülő gyermek:	54	fő
Nevelésbe vett gyermek:	7	fő
- nem támogatott gyermek	128	fő

Mészöly Géza Általános Iskola - Szent István Tagiskola

- gyermekek létszáma:	104	fő
- az intézményben étkező gyermekek száma	66	fő
- 50 %-os kedvezményben részesülő gyermekek	11	fő
ebből: nagycsaládos	9	fő
tartós beteg	1	fő
SNI :	1	fő
- 100 %-os kedvezményben részesülő gyermekek	39	fő
ebből RGYVK-ban részesülő:	32	fő
nevelésbe vett:	7	fő
- nem támogatott gyermek	16	fő

Sárszentmihályi Általános Iskola

- gyermekek létszáma:	423	fő
- az intézményben étkező gyermekek száma	300	fő
- 50 %-os kedvezményben részesülő gyermekek	101	fő
ebből: nagycsaládos	89	fő
tartós beteg	5	fő
SNI :	7	fő
- 100 %-os kedvezményben részesülő gyermekek	67	fő
ebből RGYVK-ban részesülő:	65	fő
Nevelésbe vett:	2	fő
- nem támogatott gyermek	132	fő

Petőfi Sándor Gimnázium

- gyermekek létszáma:	327	fő
-----------------------	-----	----

ebből 5.- 8. évfolyamos:		
gyermek	118	fő
- az intézményben étkező gyermekek száma:	62	fő
- 50 %-os kedvezményben részesülő gyermekek	21	fő
ebből: nagycsaládos	19	fő
tartós beteg	21	fő
- 100 %-os kedvezményben részesülő gyermek:	4	fő
ebből RGYVK-ban részesülő:	3	fő
nevelésbe vett:	1	fő
-		
- nem támogatott gyermek	37	fő

Kossuth Zsuzsanna EGYMI

ebből 1.-8. évfolyamon (ált. isk. és fejl.)	85	fő
- az intézményben étkező gyermekek száma:	60	fő
- 50 %-os kedvezményben részesülő gyermekek	22	fő
ebből: nagycsaládos	0	fő
tartós beteg	0	fő
SNI :	22	fő
- 100 %-os kedvezményben részesülő gyermekek	38	fő
ebből RGYVK-ban részesülő gyermek:	31	fő
Nevelésbe vett gyermek:	7	fő
- nem támogatott gyermek	0	fő
 ebből 9.- évfolyamtól :	22	fő
- az intézményben étkező gyermekek száma:	10	fő
- 100 % -os kedvezmény (nevelésbe vett gyermek)	3	fő
- 50 %-os kedvezményben részesülő gyermekek	7	fő,
ebből: SNI :	7	fő
- nem támogatott gyermek	0	fő

2022. évben a gyermekétkeztetés díjában bekövetkezett változást az alábbi táblázat tartalmazza (összehasonlítási alapként a 2023-ban bekövetkezett változásokhoz).

Gyermekeképzetés intézményi térítési díjai 2022. szeptember 01-től

Intézmény megnevezése	Nettó nyersanyag-norma költség	Térítési díj Ft/nap/fő
Óvoda	528,- Ft/nap+ÁFA Ebből: Tízórai: 98,- Ft /nap + ÁFA Ebéd: 332,- Ft /nap + ÁFA Uzsonna: 98,- Ft /nap + ÁFA	528,- Ft /nap + ÁFA Ebből: Tízórai: 98,- Ft /nap + ÁFA Ebéd:332,- Ft /nap + ÁFA Uzsonna: 98,- Ft /nap + ÁFA
Általános Iskola 1-8 évf.	706,- Ft /nap + ÁFA Ebből: Tízórai: 128,- Ft /nap + ÁFA Ebéd: 450,- Ft /nap + ÁFA Uzsonna: 128,- Ft /nap + ÁFA	706,- Ft /nap + ÁFA Ebből: Tízórai: 128,- Ft /nap + ÁFA Ebéd: 450,- Ft /nap + ÁFA Uzsonna: 128,- Ft /nap + ÁFA
Kossuth Zsuzsanna EGYMI 1-8 évf.	706,- Ft /nap + ÁFA Ebből: Tízórai: 128,- Ft /nap + ÁFA Ebéd: 450,- Ft /nap + ÁFA Uzsonna: 128,- Ft /nap + ÁFA	706,- Ft /nap + ÁFA Ebből: Tízórai: 128,- Ft /nap + ÁFA Ebéd: 450,- Ft /nap + ÁFA Uzsonna: 128,- Ft /nap + ÁFA
Petőfi Sándor Gimnázium 5-8. évf.	766,- Ft /nap + ÁFA Ebből: Tízórai: 158,- Ft /nap + ÁFA Ebéd: 450,- Ft /nap + ÁFA Uzsonna: 158,- Ft /nap + ÁFA	766,- Ft /nap + ÁFA Ebből: Tízórai: 158,- Ft /nap + ÁFA Ebéd: 450,- Ft /nap + ÁFA Uzsonna: 158,- Ft /nap + ÁFA
Kossuth Zsuzsanna EGYMI 9-12. évf.	766,- Ft /nap + ÁFA Ebből: Tízórai: 158,- Ft /nap + ÁFA Ebéd: 450,- Ft /nap + ÁFA Uzsonna: 158,- Ft /nap + ÁFA	766,- Ft /nap + ÁFA Ebből: Tízórai: 158,- Ft /nap + ÁFA Ebéd: 450,- Ft /nap + ÁFA Uzsonna: 158,- Ft /nap + ÁFA
Petőfi Sándor Gimnázium 9-12. évf.	450,- Ft /nap + ÁFA Ebből: Ebéd: 450,- Ft /nap + ÁFA	450,- Ft /nap + ÁFA Ebből: Ebéd: 450,- Ft /nap + ÁFA

Sárbogárdi Hársfavirág Bölcsőde	350,- Ft /nap + ÁFA	350,- Ft /nap + ÁFA
---------------------------------	---------------------	---------------------

2023. június 27-én kelt levelében a gyermekétkeztetést biztosító Szolgáltató (EATREND Kft.) jelezte, hogy jelentős költségnövekedés következett be a szolgáltatás ellátását illetően és a KSH által meghatározott fogyasztói árindexnek megfelelő 14,5 %-os mértékű emelésre tett javaslatot 2023. szeptember 1-től.

Tekintettel arra, hogy a szolgáltatási díj emelésével egyidejűleg térítési díj emelésre is sor került, ezért a gyermekvédelmi rendelet és a szociális rendelet módosítására is szükség volt. Ugyanakkor Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Gst.) 32. §-a szerint a rendelet módosítás kihirdetése és hatályba lépése között legalább 30 napnak el kellett telnie.

Figyelembe véve a gazdaságossági szempontokat is, ezért a szolgáltatási díj emelésére 2023. október 1-től került sor.

A megváltozott jogszabályi környezet 2023. évben is kötelezővé teszi a szünidei gyermekétkeztetés biztosítását az azt igénylő gyermekek részére.

A 2023. évben a tavaszi szünidei 14 gyermek igényelte a szünidei gyermekétkeztetést, a nyári szünidei 63 fő, az őszi szünidei 16 fő, a téli szünidei 16 fő élt az ingyenes szünidei gyermekétkeztetés lehetőségével.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Az önkormányzat nem rendelkezik adattal a magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzetéről.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Az orosz -ukrán háború kitörését követően Sárbogárd városban is érkezett magyar állampolgársággal rendelkező vagy magyar anyanyelvű állampolgársággal nem rendelkező családok. Lakhatásukat az itt tartózkodásuk alatt megoldotta az önkormányzat, a kiskorú gyermekek részére az ellátórendszerhez való hozzájutást biztosította.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A Gyvt. gyermeki jogokat szabályozó 6.§-a szerint minden gyermeknek joga van a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődést, jólétet biztosító saját családi környezetében történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a társadalomba való beilleszkedéséhez, önálló életvitelének megteremtéséhez. Joga van arra, hogy a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, az egészségre káros szerek ellen védelemben részesüljön. A veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében történő együttműködési és kölcsönös tájékoztatási kötelezettség is fontos.

Elkerülhetetlen annak folyamatos vizsgálata, hogy a szegregált, telepszerű környezetben élő gyerekek óvodai és általános iskolai oktatása, integrált vagy szegregált környezetben történik-e. Pusztagecs tagtelepülésen óvoda működik, háziorvos, védőnő és szükség szerinti helyezett család és gyermekjóléti szakember

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

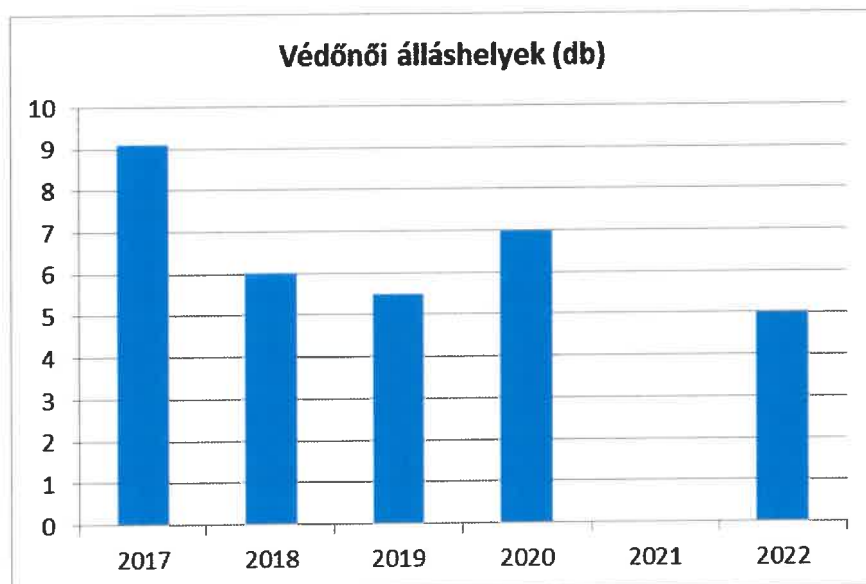
a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A védőnői körzetekben történik a várandós és gyermekágyas anyák ellátása, valamint a kisgyermekek gondozása. A védőnői szolgálatok tárgyi és személyi feltételei biztosítottak. A

védőnő által végzett kora gyermekkori fejlesztési programok lehetőséget biztosítanak arra, hogy minél fiatalabb életkorban felismerésre kerüljön a kisgyermek esetleges fejlődési elmaradása, melynek fejlesztésével a gyermek minél sikeresebb életének esélyei növelhetők.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2017	9	n.a.	-
2018	6	n.a.	-
2019	6	n.a.	-
2020	7	n.a.	-
2021	0	n.a.	-
2022	5	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A védőnő a gondozási feladatait önállóan végzi, ennek során kapcsolatot tart és együttműködik.

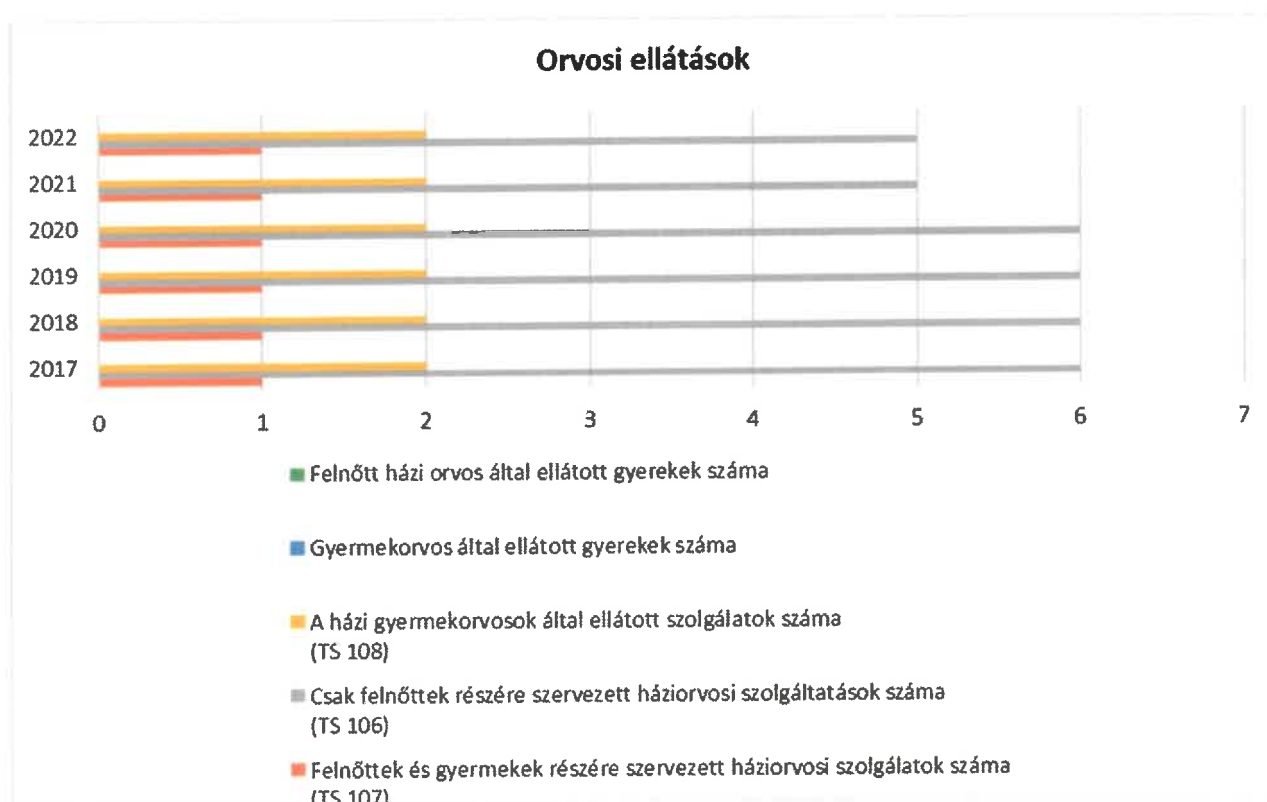
- az egészségügyi alapellátás és ezen belül kiemelten a háziorvosi ellátás, továbbá a szakellátás,
- a közoktatás,
- a gyermekjóléti, a szociális és családsegítést végző intézmények illetékes szakembereivel.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgáltatások száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2017	1	6	2	n.a.	n.a.
2018	1	6	2	n.a.	n.a.
2019	1	6	2	n.a.	n.a.
2020	1	6	2	n.a.	n.a.
2021	1	5	2	n.a.	n.a.
2022	1	5	2	n.a.	n.a.

Forrás: TelR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Mind a felnőtt mind a gyermekorvosi ellátási területen komoly problémát okoz az orvoshiány. Sárbogárd városban jelenleg van házi gyermekorvosi ellátás, aminek a biztosítása alapfeladat.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Az érintett korosztály speciális ellátási igényeit a védőnői szolgálatok által biztosított kora gyermekkori fejlesztési programok, a gyógypedagógiai ellátást pedig az integráltan nevelt sajátos nevelési igényű gyermekek részére gyógypedagógiai szolgáltatás keretében biztosítja. A Fejér Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Sárbogárdi Tagintézménye a gyógypedagógiai tanácsadás,

korai fejlesztés és gondozás feladatokat látja el. Az intézményekben a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése, gondozása integrált csoportban valósul meg, az egészséges közösségbe való integrálás önmagában is fejlesztő hatással bír.

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

Az alapellátásnak hozzá kell járulnia a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének megelőzéséhez.

Sárbogárd Város Önkormányzata az alábbi gyermekjóléti alapellátásokat biztosítja:

a.) gyermekjóléti szolgálat

b.) gyermekek napközbeni ellátása keretében

- bölcsőde

- napközi-otthonos óvoda

A gyermekjóléti szolgáltatást - mely a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatása a Sárbogárdi Egyesített Szociális Intézmény keretei között működik 2013. július 01-től.

A gyermekjóléti szolgálat a településen észlelő- és jelzőrendszert működtet, ezáltal a veszélyeztetettséggel kapcsolatos információt elsősorban a jelzőrendszer tagjaitól, bejelentésből, hivatalból észleli. A jelzőrendszer tagjaival jó az együttműködés, havonta esetmegbeszélést tartanak a Szolgálatnál, ahol a jelzőrendszer tagjai is jelen vannak.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

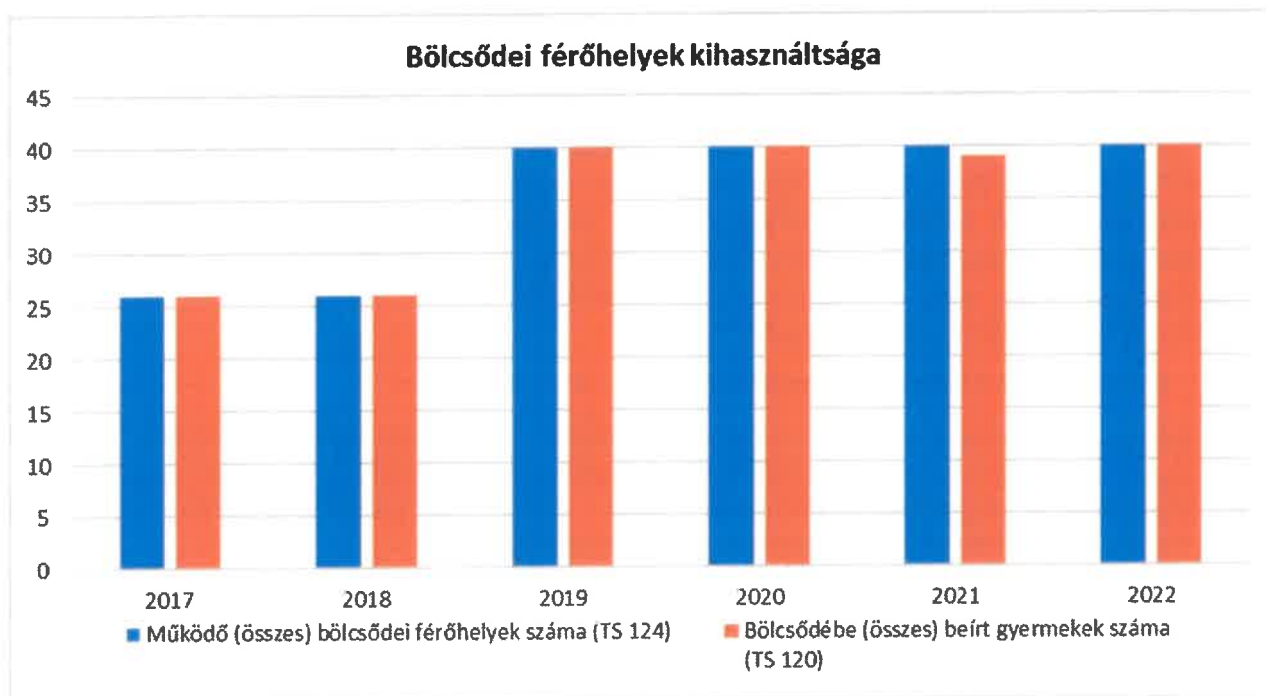
A 3 év alatti kisgyermek – köztük a sajátos nevelési igényű vagy egészségügyi problémával küzdő kisgyermek – bölcsődei ellátása Sárbogárdon teljeskörűen megoldott.

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2017	26	26
2018	26	26
2019	40	40
2020	40	40
2021	40	40
2022	40	40

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	0	0	0	0	26	26
2018	0	0	0	0	0	0	26	26
2019	0	0	0	0	0	0	40	40
2020	0	0	0	0	0	0	40	40
2021	0	0	0	0	0	0	40	39
2022	0	0	0	0	0	0	40	40

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény.

A Sárbogárdi Hársfavirág Bölcsőde határozatlan időre kapott működési engedélyt. Az intézmény bővítését követően a határozatlan idejű működési engedély 40 főre szól. Az intézménybe a beíratkozás folyamatos. A beíratott gyermekek szerinti kihasználtsága 100 %.2023. decemberében az újonnan beíratott létszám 40 fő.

f) gyermekvédelem;

A gyermekvédelem a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység, melynek elvégzése az elmúlt években a Covid-19 járványhelyzetben komoly

kihívások elé állította a gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer működtetésének koordinatív feladatát. A pandémiás helyzet kezelése mellett a SESZI Család – és Gyermekvédelmi Központ munkatársai nagy hangsúlyt fektettek arra, hogy az előző évekhez hasonlóan hatékony eszközökkel segítsék a város szakembereit, jelzőrendszeri tagjait a veszélyeztetettség felmérésében és a jelzések megtételében.

Központ biztosítja az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet minden köznevelési és szakképző intézményben annak érdekében, hogy a problémára utaló jelek észrevételében, a veszélyeztetettség megállapításában való segítségnyújtásban, a jelzések küldésével kapcsolatos segítségben, a szakmaközi együttműködésben, a gyermekvédelem működéséről és aktuális változásairól szóló tájékoztatásban, a szociális kompetenciák fejlesztésében való segítség megvalósuljon. A szolgáltatás biztosítása által még hatékonyabbá válhat a jelzőrendszeri tevékenység. A gyermekek veszélyeztetettségét észlelő- és jelzőrendszer Sárbogárdon jól működik, tagjainak felkészültsége, együttműködése megfelelő.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

A Központ készenléti szolgálatot működtet, melynek célja az intézmény nyitvatartási idején kívül felmerülő krízishelyzetekben történő azonnali segítség, tanácsadás vagy tájékoztatás nyújtása. A készenléti szolgálat állandóan hívható telefonszámon érhető el, ahol a készenléti levő munkatársak szakszerű segítséget nyújtanak. A szolgálat biztosítása során tájékoztatást nyújtanak a lelkisegély-telefonvonal elérhetőségéről.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

Az Nkntv. rendelkezése szerinti a város iskolái biztosítják iskolai sportkörök működését. A 2023. decemberében átadott Sportcsarnok az egészségfejlesztési, a sport-, szabadidős és szünidei programok tárházát jelentően szélesíti. Az Egyed Mihály Tanuszoda segítségével az általános iskolai testnevelési programjaiba bekerülhetett az úszás, ami a lakosság körében pozitív visszhanggal jelenet meg. A diáksport és szabadidős tevékenység támogatására az Önkormányzat minden évben próbál jelentős összeget fordítani.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfégi, szünidei);

Az étkeztetési kedvezmények rendszerénél fentebb részletesen kifejtésre került Sárbogárd városban a gyermekétkeztetés lebonyolítása a vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelelően.

A megváltozott jogszabályi környezet 2023. évben is kötelezővé teszi a szünidei gyermekétkeztetés biztosítását az azt igénylő gyermekek részére.

A 2023. évben a tavaszi szünidőben 14 gyermek igényelte a szünidei gyermekétkeztetést, a nyári szünidőben 63 fő, az őszi szünidőben 16 fő, a téli szünidőben 16 fő élt az ingyenes szünidei gyermekétkeztetés lehetőségével.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Az önkormányzat a városi rendezvényein, valamint a közoktatási és köznevelési intézményeken keresztük illetve a saját az intézményeivel közösen szervez családi napokat, ahol arcfestés és kézműves foglalkozások mellett a családok minden tagjának minőségi együttlétét igyekszik biztosítani.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Az Önkormányzat erre vonatkozóan nem rendelkezik adatokkal, a foglalkoztatás területén hátrányos megkülönböztetésről nincs tudomása.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

Az Önkormányzat részt vesz az Arany János Tehetséggondozó Programban, melynek keretében biztosítják a hátrányos helyzetű tehetséges gyermekek tehetséggondozását. Az Önkormányzat ösztöndíjprogrammal- Bursa Hungarica- támogatja a középiskolai tanulókat, valamint egyetemi és főiskolai hallgatókat tanulmányaik folytatásában

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

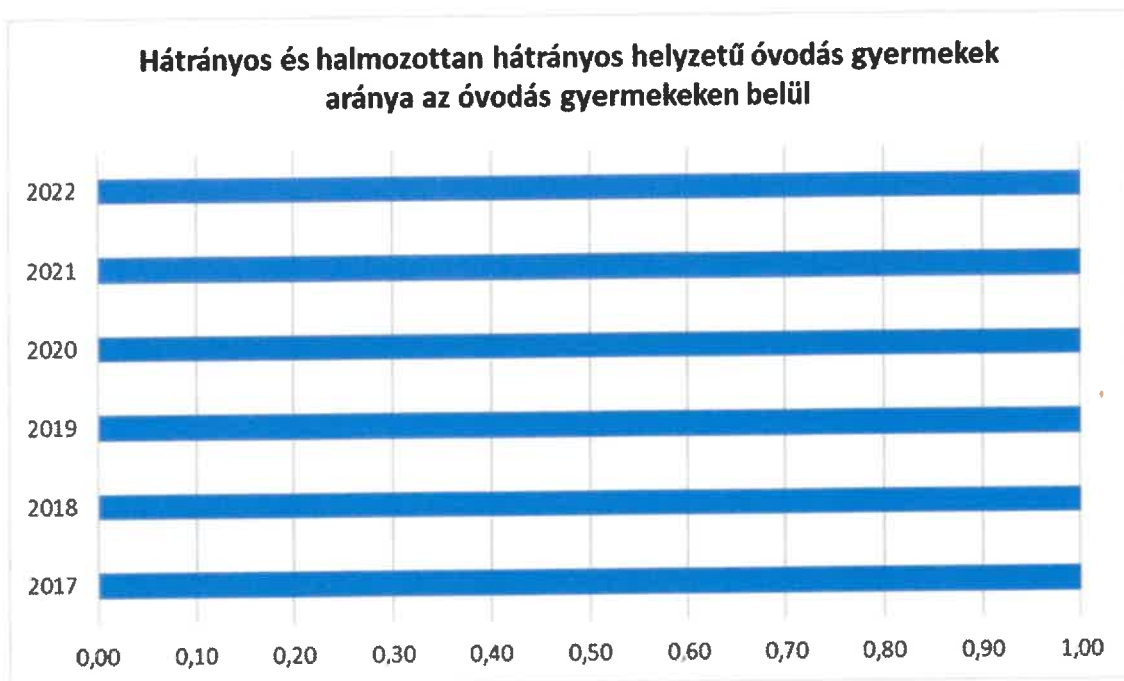
- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

A lenti táblázatban bemutatásra kerül Sárbogárd óvodás korú gyermekei tekintetében a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma, aránya, a gyógypedagógiai neveléssel együtt.

Az óvodákba beírt gyermekek száma, valamint a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma évről évre növekvő tendenciát mutat.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2017	404	40	9,90
2018	421	63	14,96
2019	456	54	11,84
2020	445	50	11,24
2021	449	54	12,03
2022	453	43	9,49

Forrás: TeIR, KSH Tstar

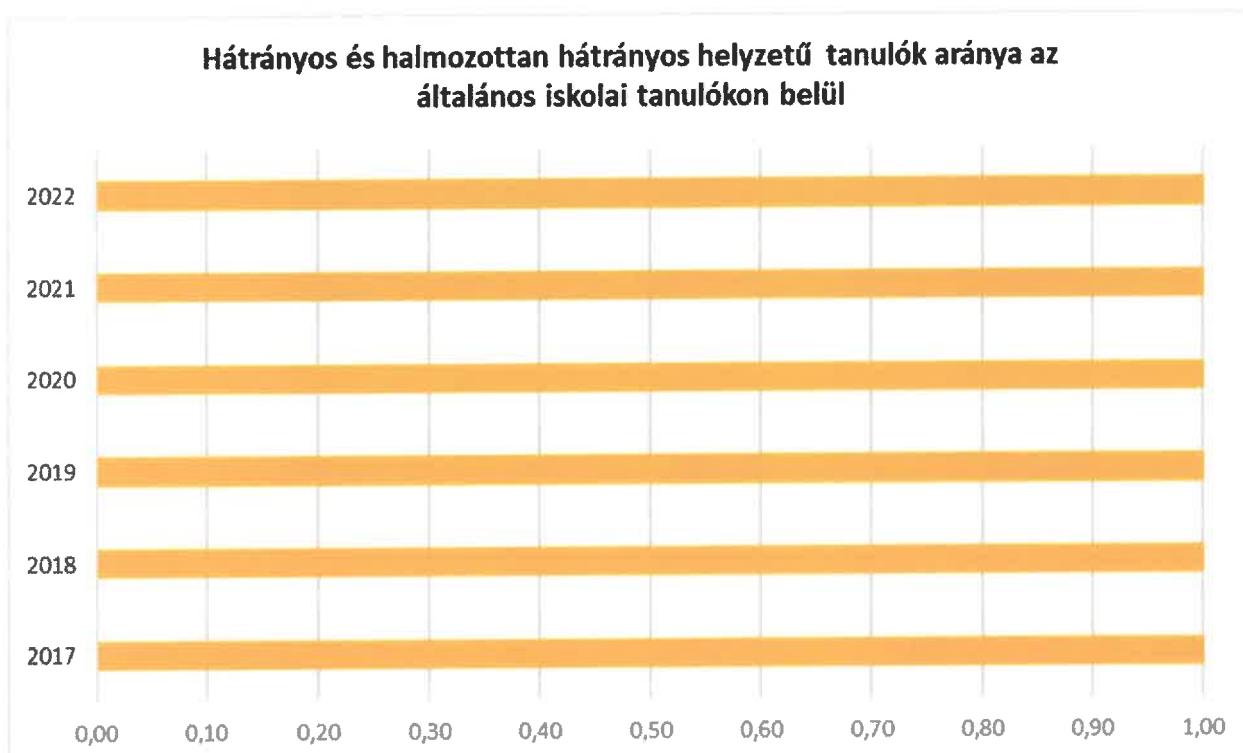

Nőtt a HH és HHH-s gyermekek száma, fokozott figyelmet igényelnek az óvodában. SNI-s gyermekek száma is folyamatosan nő, a szakemberek hiányával együtt. A gyermekek szakértői véleményében több gyermek mellé rendelnek egy-egy pedagógiai asszisztenst állandó felügyeletre, a jelenlegi státusszal, nem megoldható ennek teljesítése.

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2017	n.a.	153	16,33
2018	n.a.	164	18,24
2019	n.a.	113	12,70
2020	n.a.	139	15,17
2021	n.a.	163	17,53
2022	n.a.	145	15,57

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Nőtt a HH és HHH-s gyermekek száma, fokozott figyelmet igényelnek az iskolákban is. Napjainkban ezen mutatók emelkedés a különböző korosztályok között egyre jellemzőbb, szükséges a megfelelő számú szakértő pedagógus, gyógypedagógus és egyéb segítő lehetőségek biztosítása.

A lenti táblázat pedig a középszintű oktatásban mutatja be a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók számát, arányát.

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	11	3	7	27	0	0
2018	3	1	8	30	0	0
2019	1	0	4	15	0	0
2020	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0
2022	4	1	0	0	0	0

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2017	218	62
2018	204	36
2019	211	34
2020	212	51
2021	236	50
2022	231	41

Forrás: TelR, KSH Tstar

A középszintű oktatásban a halmozottan hátrányos és hátrányos helyzetű gyermekek száma emelkedést mutat.

- b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A Fejér Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Sárbogárdi Intézménye két pedagógiai szakszolgálat egységesítésével jött létre. A két jogelőd intézmény a Nevelési Tanácsadó és az Egységes Pedagógiai Szakszolgálat 2013 szeptemberéig négy feladatot látott el a jelenlegi Sárbogárdi járás

területén, amely feladatok száma 2013 szeptemberétől kilencre emelkedett. 2017 szeptemberétől a jogszabályi változások miatt a fejlesztő nevelés beleolvadt a korai fejlesztésbe, így a továbbiakban 8 szakfeladatot lát el az intézmény:

- gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés és gondozás
- szakértői bizottsági tevékenység
- nevelési tanácsadás
- logopédiai ellátás
- konduktív pedagógiai ellátás
- gyógytestnevelés
- iskolapszichológiai, óvodapszichológiai ellátás
- kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók gondozása

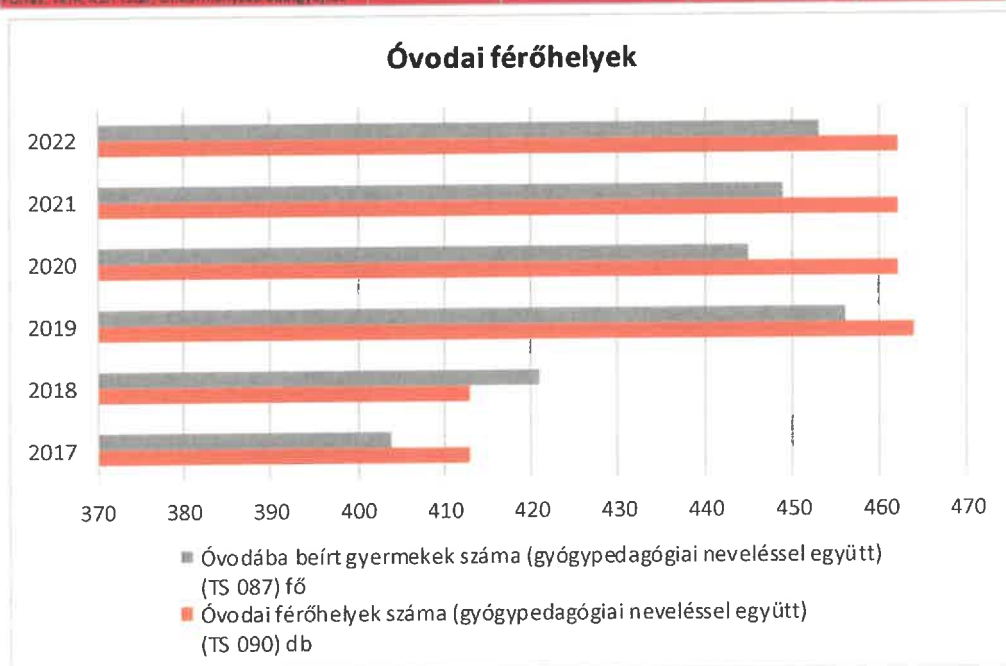
Feladataikat többnyire az intézmény ügyviteli telephelyén látjuk el tágas, jól felszerelt helyiségekben, ahol a szülők és gyermekek számára kulturált várakozási lehetőséget, a vizsgálatokhoz, tanácsadáshoz, terápiás ellátáshoz barátságos, bizalmi légkört biztosítanak.

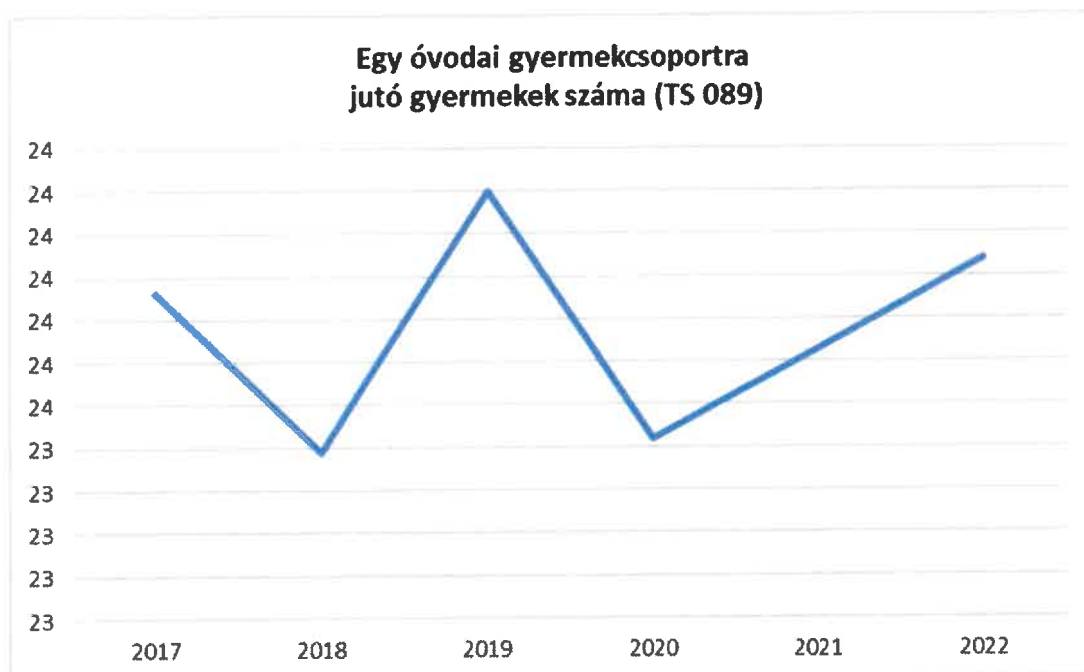
A sok gyermeket érintő ellátásokat (logopédia, gyógytestnevelés) többnyire a gyermekek lakóhelyén, az őket ellátó köznevelési intézményekben biztosítják.

Intézményünk egész évben, folyamatosan nyitva tart, a nyári szünetben is biztosítva a gyermekek terápiás ellátását, a vizsgálati lehetőséget.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2017	n.a	17	413	5	404	0	0	24
2018	n.a	18	413	4	422	0	0	23
2019	n.a	19	414	4	458	0	0	24
2020	n.a	19	412	4	445	0	0	23
2021	n.a	19	412	4	448	0	0	24
2022	n.a	19	412	4	453	0	0	24

Forrás: TeIR, KSH Tatar, Önkormányzati adatgyűjtés

Az óvodába beírt gyermekek száma 2017. évtől növekedett 2022. évre, míg gyógypedagógiai csoportban ellátott gyermekek száma ugyanazon a szinten maradt.

Az óvodai ellátásban az országos probléma, a pedagógushíány a sárbogárdi óvodákban is megjelent, egyre növekszik a pályaelhagyók száma, egyre nehezebb az álláshelyek betöltése.

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2017	6	46	4	20,37	10,78
2018	6	47	4	19,13	12,46
2019	5	46	4	19,35	13,60
2020	6	45	4	20,36	14,96
2021	7	50	4	18,60	14,73
2022	7	50	4	18,62	14,29

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az általános iskolai osztályok száma 2017. évtől 2022. évig 4-gyel nőtt, az egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma kis mértékben csökkent, azonban a más településekről bejáró tanulók száma nőtt.

- c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek

Az Önkormányzat nem rendelkezik erre vonatkozó adatokkal.

- d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Az országos kompetenciamérés a 6., 8. és 10. évfolyamon tanulók szövegértési képességeit és matematikai eszköztudását méri. A mérésben alkalmazott feladatok nem a tantervi anyag elsajátításának mértékét vizsgálják, hanem azt, hogy a diákok a köznevelési rendszerben elsajátított ismereteket, készségeket milyen mértékben tudják alkalmazni a mindennapi életből vett problémák megoldásában. A mérés célja, hogy felhívja a figyelmet arra, hogy minden lakóköznyezetben léteznek jó és kiváló iskolák, kiemelkedő pedagógiai teljesítmények a hozzáadott pedagógiai értéket figyelembe véve.

Az országos kompetenciamérés adatai alapján jól azonosíthatók azok az iskolák, amelyekben a diákok jobb eredményt érnek el, mint az a tanulók családi háttere, azaz szociális és kulturális körülményei vagy korábbi kompetenciamérések eredményei alapján várható lett volna. A családháttér-index mutató egyetlen számadattal magába sűríti a tanuló családi környezetének azon tényezőit, melyek a legnagyobb befolyással vannak az iskolai teljesítményére. A családháttér-index értéke a tanulói kérdőív néhány kérdésére adott válasz alapján kerül kiszámításra, mint például az otthon található könyvek száma, a szülők iskolai végzettsége külön-külön, van-e otthon számítógép és a tanuló halmozottan hátrányos helyzete.

Az elemzések azt érzékeltetik, hogy az adott intézmény milyen mértékben képes a diákok szociokulturális háttéréből fakadó hátrányait mérsékelni, illetve társadalmi lehetőségeit javítani az oktatás révén. Az Oktatási Hivatal azokat a középiskolákat emeli ki vizsgálatában, melyek rendkívül eredményesen ellensúlyozzák az ott tanulók hátrányos háttérét

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

Az étkeztetési kedvezmények rendszerénél fentebb részletesen kifejtésre került Sárbogárd városban a gyermekétkeztetés lebonyolítása a vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelelően. A megváltozott jogszabályi környezet 2023. évben is kötelezővé teszi a szünidei gyermekétkeztetés biztosítását az azt igénylő gyermekek részére. A 2023. évben a tavaszi szünidei 14 gyermek igényelte a szünidei gyermekétkeztetést, a nyári szünidei 63 fő, az őszi szünidei 16 fő, a téli szünidei 16 fő élt az ingyenes szünidei gyermekétkeztetés lehetőségével.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2017	n.a.	n.a.	n.a.	33
2018	n.a.	n.a.	n.a.	63
2019	n.a.	n.a.	n.a.	90
2020	n.a.	n.a.	n.a.	38
2021	n.a.	n.a.	n.a.	37
2022	n.a.	n.a.	n.a.	34

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
kiemelten fontos a gyermekek egészségtudatának kialakítása és továbbvitele	már korai gyermekkortól kezdődően hangsúlyozni kell a prevenciót a védőnők és az orvosok bevonásával, a megvalósítása az Önkormányzat mindenkori költségvetése függvényében
elősegíteni az oktatási rendszerben való sikeres részvételt, biztosítani a bejutást, a haza jutást	egyeztetés tömegközlekedési vállalatokkal, helybeli közlekedési rendszer aktualizálása az Önkormányzat költségvetésének függvényében
figyelemmel kell lenni a gyermekeket ellátó és az egészségügyi ellátást szolgáló épületek hosszú távú fenntarthatóságára	a gyermekeket ellátó és egészségügyi ellátást szolgáló önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése a pályázati lehetőségek függvényében
A pusztaegresi óvodában gondot jelent a szülőknek pl. színházlátogatást önköltségen finanszírozni, gyümölcs programunk keretében a gyümölcsöt biztosítani.	országos gyümölcs programhoz való csatlakozás fenntartói szerződéssel színház, és kulturális programok finanszírozása utazási költséggel együtt (pályázatok, támogatók keresése) nemzeti úszóprogramhoz való csatlakozás
Nőtt a HH és HHH-s gyermekek száma, fokozott figyelmet igényelnek az óvodában. SNI-s gyermekek száma is folyamatosan nő, a szakemberek hiányával együtt. A gyermekek	humán erőforrás bővítése (pedagógiai asszisztens, óvodapedagógus, gyógypedagógus)

szakértői véleményében több gyermek mellé rendelnek egy-egy pedagógiai asszisztenst állandó felügyeletre, a jelenlegi státusszal, nem megoldható ennek teljesítése.	

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és a férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében. A Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előremenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv alkalmazása, érvényre juttatása közös feladat. Valamint fontos szerepet tölt be a nők esélyegyenlőségének jogi környezetében a Tanács 79/9/EGK irányelve a férfiakkal és nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról, ide tartozik még a Tanács 86/678/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról is.

A nemek közötti egyenlőség azt jelenti, hogy a nők és a férfiak azonos jogokkal és lehetőségekkel rendelkeznek a társadalomban, például a foglalkoztatás, a fizetés és a családi kötelezettségek tekintetében. Az Eurostat 2021. évi statisztikájából kiderül, hogy a nők hazai és uniós szinten is rosszabbul állnak a férfiakhoz képest, ha foglalkoztatottságról, fizetésről vagy pozíciószerezésről van szó.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

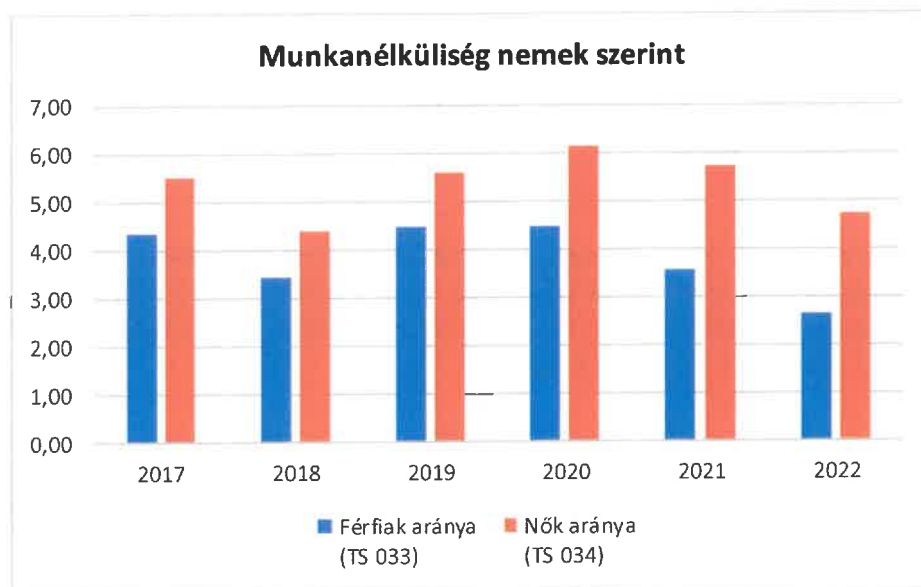
A Munka törvénykönyvéről szóló törvény rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni. A nők munkaerő-piaci hátránya összetett, nehezen vizsgálható jelenség. A férfiak és nők adott településen való foglalkoztatottságának mutatói arról nyújtanak tájékoztatást, hogy milyen arányban érinti a nemeket a munkanélküliség. Az állandó népességben a 15-64 évesek körében nyilvántartott álláskeresők arányában a nők aránya magasabb, mint a férfiaké. Ennek egyik oka, hogy a gyermekvállalás miatt több nő van az inaktívak között. A nők foglalkoztatását alapvetően befolyásoló tényező, hogy a kisgyermekes anyák a megnövekedett családi feladatok, a láthatatlan munka (háztartásvezetés) mellett akkor tudnak nagyobb eséllyel helytállni a munkahelyükön is, ha azok rugalmas lehetőségeket tudnak ajánlani számukra addig, amíg a gyermek kicsi. Ez több odafigyelést igényel mindkét féltől, a munkaadóktól és a munkavállalóktól is. Valamint a nőket jobban érinti az esetleges ingázás miatti hátrányosabb helyzet.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint
(a 3.2.1. táblával azonos)

Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%

2017	4,36	5,52	4,94%
2018	3,44	4,39	3,92%
2019	4,46	5,57	5,02%
2020	4,47	6,14	5,31%
2021	3,54	5,7	4,62%
2022	2,63	4,7	3,67%

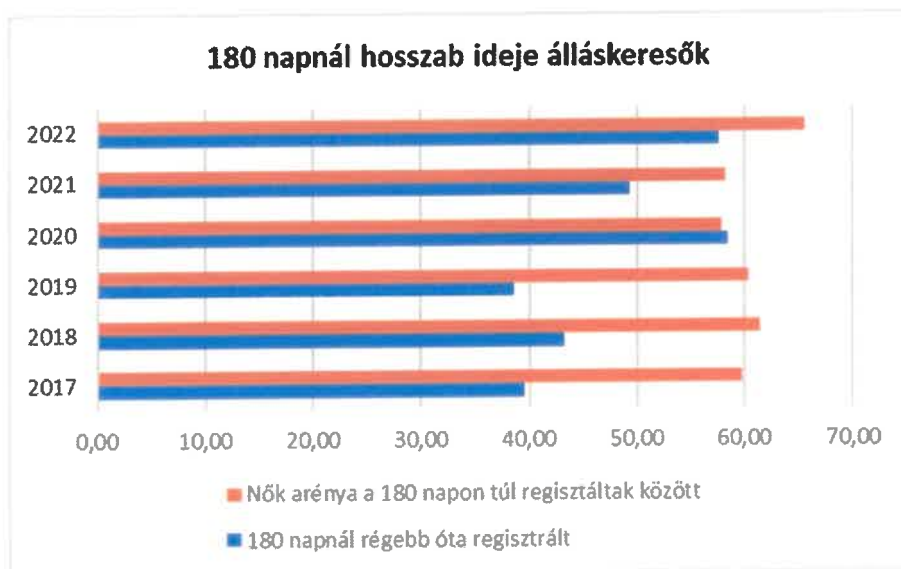
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső (a 3.2.3. táblával azonos)

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőknél (TS 058)
	%	%
2017	39,61	59,76
2018	43,21	61,43
2019	38,69	60,38
2020	58,45	57,83
2021	49,32	58,24
2022	57,64	65,66

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben levő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, a családi állapotot, az anyaságot és a terhességet is.

Sok oka, vizsgálódási pontja lenne annak, hogy a település aktív korú lakosságából milyen arányban érinti a munkanélküliség a nőket és a férfiakat. Okozati tényező lehet, hogy például a településen található munkahelyek jellege, bölcsődei, óvodai férőhelyek hiánya, a munkanélküli nők iskolázottsága. A lentebbi szakaszokban ezekről a tényezőkről bővebben lesz adat.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskereső száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott álláskereső száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskereső száma (TS 053)
	fő	Fő
2017	414	37
2018	324	28
2019	411	35
2020	426	22
2021	369	16
2022	288	13

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az álláskeresőik közül pályakezdő álláskeresőként tartják nyilván a 25. életévüket – felsőfokú végzettséggel rendelkezők esetén 30. életévüket – be nem töltött fiatalokat, akik tanulmányaik befejezését követően munkanélküli ellátásra nem jogosultak. A 2017-2022. közötti években a nyilvántartott álláskeresőik közel 8 %-a volt pályakezdő álláskereső, mely 2022. évre már 6 % körüli értékre csökkent, amelyben szerepe van a piacképes ismeretek megszerzésének, a rugalmas helyváltoztatásnak és alkalmazkodásnak is.

Az új szakképzés és felnőttképzés keretén belül online formában számos képzés indult az elmúlt években, a tanfolyamok díjából esetenként a gyermekgondozást segítő ellátásban részesülőknél, vagy a munkanélkülieknek kedvezményt biztosítanak. A képzéseken résztvevő nők számának alakulásáról az Önkormányzat nem rendelkezik adatokkal.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Sárbogárdon a munkanélküliek száma 2017. évtől folyamatosan csökken, ezzel együtt a nők munkanélküliségi rátája is egyenesen csökken. A munkanélküliekben belül a 8 általános iskolai végzettséggel sem rendelkezők száma is csökkenő tendenciát mutat. A jövőben további adatgyűjtések eszközölése szükséges majd, hogy megfelelő célzott javaslatokkal tovább csökkenjen az alacsony végzettségű nők száma.

e) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők munkaerő-piaci hátrányos megkülönböztetése nehezen vizsgálható jelenség, megmutatkozhat a munkára való jelentkezésnél, az azonos munkáért járó eltérő bérezésben, vagy az előmeneteli lehetőségek szűkösségében. Sajnos ezekről az esetekről az önkormányzat nem tud adatot szolgáltatni, nem részese a magánszektor munkavállalási folyamatának.

Bár az egyenlő munkáért járó egyenlő bér elvét a Római Szerződés már 1957. évben bevezette, az úgynevezett bérszakadék továbbra is fennáll a nők és férfiak között, az elmúlt években csupán minimális javulást sikerült elérni ezen a téren Európában. Az Eurostat 2021. évi statisztikájából kiderül, hogy hiába tanulnak többen a nők, hazai és uniós szinten is rosszabbul állnak a férfiakhoz képest, ha foglalkoztatottságról, fizetésről vagy pozíciószerezésről van szó. A nemek közötti bérkülönbség abból is adódhat, hogy teljesen eltérő foglalkoztatási csoportokról van szó. A nők között sokan alacsonyabb képzettséghez kötött munkakörben foglalkoztatottak, és a bérezési viszonyok is ennek megfelelően alakulnak. Hosszú évtizedek óta meglévő probléma, hogy a menedzseri, magasabb pozíciókban jellemzően férfiakat találunk, a nők jóval kisebb számban jelennek meg ezen a területen. Jellemzően a családjukról gondoskodó nők a munkahelyükre visszatérve szintén alacsonyabb bérezésben részesülnek.

A hatályos magyar jogrendszer, figyelemmel az Alaptörvény XV. cikke szerinti szabályozással, garantálja a nemek közötti egyenlőség megvalósulását, és egyenlő bánásmódra kötelezi a munkaadókat, mely azonban nem terjed ki a nemek közötti egyenlő bér kérdésére.

A köztisztviselői és közalkalmazotti körre vonatkozóan olyan illetmény-, illetve előmeneteli rendszer működik, amely elvileg kizárja a férfiak és nők eltérő bérezését. A szabad béralkuval rendelkező piaci szférában azonban a munkabért a felek szabadon állapítják meg. A város egészére vonatkozóan hátrányos megkülönböztetésre vonatkozó adatokkal az Önkormányzat nem rendelkezik. Az Önkormányzat intézményeinek, gazdasági szervezeteinek munkavállalói körében a bér és kereset, nem, korcsoport, beosztás, szakma vagy végzettség szerinti hátrányos megkülönböztetés nem tapasztalható.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A családi, háztartási feladatok és felelősségek jellemzően a nőket terhelik, mivel általában ők látják el a gyerekeket és az időseket. A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátás hozzáférhetősége. A gyermekek életkorának megfelelően a gyermekek napközbeni ellátása megszervezhető bölcsődei ellátás (bölcsődében, mini bölcsődében, munkahelyi bölcsődében és a családi bölcsődében), napközbeni gyermekfelügyelet és alternatív napközbeni ellátás keretében, valamint nevelési-oktatási intézményekben.

A bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény. Ha a gyermek a 3. életévét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre a 4. évének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható bölcsődében.

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyerekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	0	0	0	0	26	26
2018	0	0	0	0	0	0	26	26
2019	0	0	0	0	0	0	40	40
2020	0	0	0	0	0	0	40	40
2021	0	0	0	0	0	0	40	40
2022	0	0	0	0	0	0	40	40

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A Sárbogárdi Hársfavirág Bölcsődébe 2023. évben 40 fő gyermeket íratnak be, az átlaglétszám 37 fő volt. A tárgyévben óvodai nevelésbe lépett 31 fő.

A bölcsődében ellátott gyermekek után személyi térítési díj megállapítást nem kezdeményeztek. A kisgyermeklétszám folyamatos növekedése 2014. évtől tapasztalható, a Sárbogárdi Hársfavirág Bölcsőde bővítése 2018. szeptemberében befejeződött, 2018. októbertől 40 főre rendelkezik működési engedéllyel. A jelenlegi létszám 40 fő. A férőhely kihasználtság 100%. A 2023. decemberben beíratott gyermekek száma 40 fő.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnői hálózat hatékony működése a gyermek és az anya védelmét is szolgálja. A család- és nővédelmi gondozást a Eütv. rögzíti, ennek értelmében biztosítani szükséges a gyermekvállalás körülményeinek elősegítését a tanácsadás és gondozás eszközeivel, a családtervezéssel összefüggő ismeretek átadását és a nők egészségvédelmét szolgáló intézkedéseket.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2017	9,1	n.a.	-
2018	6	n.a.	-
2019	5,5	n.a.	-
2020	7	n.a.	-
2021	0	n.a.	-
2022	5	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

Nők elleni erőszaknak nevezünk minden olyan erőszakot, amely a személy nemi hovatartozása miatt történik. Partnerkapcsolati erőszak megnyilvánulási formája szerint lehet többek között szóbeli (verbális) erőszak, lelki, testi (fizikai), szexuális erőszak vagy gazdasági erőszak. A családon belüli erőszak többségében olyan személyeket érint - nők, gyerekek, idős szülők -, akik kiszolgáltatott helyzetben vannak az őket bántalmazó elkövetővel szemben. Az esetek döntő többségében jellemző, hogy a bántalmazott fél nehezen határozza el magát a segítség kérésére, a veszélyeztetett helyzet felszámolására. Előfordul, hogy évekig tűri a bántalmazást, és amikor már ténylegesen tűrhetetlen, életveszélyes helyzet áll elő, akkor teszi meg az első jelzést. További probléma az is, hogy kevés áldozat fordul a rendőrséghez, ezért az esetek nagyon gyakran látenciában maradnak.

A családon belüli erőszak esetén alkalmazható legfontosabb rendelkezéseket a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távolságtartásról szóló 2009. évi LXXII. törvény és a Büntető törvénykönyv szabályozza. Az családon belüli erőszak önálló tényállás a Büntető törvénykönyvben. A nők elleni erőszak különböző formáira vagy ugyan ezeknek nem a párkapcsolaton belül megnyilvánuló formáira (pl. szexuális jellegű visszaélések) is a Büntető törvénykönyv releváns paragrafusai vonatkoznak.

Az Egységes Nyomozó Hatósági és Ügyészségi Büntügyi Statisztika (ENyÜBS) alapján 2020. évben a hozzátartozók közötti erőszakkal összefüggő sértettek 28 %-a férfi, és 72 %-a nő.

A Családsegítő szolgálat, a rendőrkapitánysággal és a gyámügyi hatósággal is folyamatos és rendszeres kapcsolatot tart az azonnali beavatkozás előre mozdításáért a hasonló helyzetben.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

Az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálattal, mely kizárólag telefonos ügyfélszolgálat, az ország területén belül, a nap 24 órájában, vezetékes és mobil telefonról is ingyenes zöldszámon hívható. Elsőrendű célja, hogy segítséget nyújtson az áldozatoknak és szükség esetén gondoskodjon az áldozatok elhelyezéséről.

Az államnak minden olyan támogatást meg kell adnia a szülőknek, melyre gyermeke családban történő felneveléséhez szüksége van. Cél, hogy a felmerült problémák megoldására a családban kerüljön sor, szükség esetén professzionális segítséggel. A gyermekjóléti alapellátásnak elő kell segíteni a gyermek testi, lelki egészségének fejlődését, családban történő nevelését. Ennek szellemében a hajléktalan vagy egyéb ok (pl. bántalmazás, rossz szociális körülmények stb.) miatt otthontalanná vált szülő kérésére biztosítani kell olyan intézményt, ahol a szülő gyermekével elhelyezést kap.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Az Alaptörvény előzőekben hivatkozott XV. cikkére visszatérve fontos lejegyezni, hogy milyen szerepe van a nők jogainak érvényesítésében a megfelelő képviselőjüknek. A helyi közéletben a nők részvételére nem csak a női nem reprezentálása miatt van szükség, hanem a közügyekről való döntési mechanizmusban is jelentős szerepük van. Az Önkormányzat Közgyűlésében jelenleg nincs női képviselő.

A nevelési-oktatási, közművelődési és szociális intézményekben jellemzően több a női vezető, valamint az Önkormányzatnál és intézményeinél dolgozók közül is nagyobb létszámú a női munkaerő.

A civil kezdeményezések is elsősorban nőktől indulnak, a civil szervezetek vezetői többnyire nők.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Magyarországon jelenleg még mindig nagy gondot okoz a családok életében a munkahely és a család közötti optimális viszonyrendszer kialakítása, a gyermeknevelés után a munkaerőpiacra való visszatérés, a munkahelyi és az otthoni feladatok együttes ellátása, illetve az ezek által okozott feszültségek és problémák kezelése. A családon belüli feladatmegosztás miatt jellemzően inkább a nők feladatai közé tartozik a gyermeknevelés, az idős hozzátartozók ellátása, az ezzel kapcsolatos problémák megoldása. Mindenki számára fontos a családja és a munkája, de a mindennapi életben sokszor nehézségekbe ütközhet összeegyeztetni a kettőt.

Az atipikus foglalkoztatási formák alkalmazása megoldást jelenthet a nőket sújtó „kettős” teher problémájára, valamint alkalmazásával bővíthet a foglalkoztatás is. A rugalmas, egyedi feltételek pl.: részmunkaidős foglalkoztatás, otthoni-, vagy távmunka, rugalmas munkaidő biztosítása stb. segítség lehet azoknak a nőknek, akik a család és a munkahely közötti egyensúly megteremtését igyekeznek biztosítani. Néhány közgazdasági szempont szerint a részmunkaidős foglalkoztatás kevésbé hatékony, drágább, így csökkenti a gazdaság versenyképességét. A témában a folyamatos adatgyűjtés és a tájékoztatás fontos szerepet játszanak a nők esélyegyenlőségének biztosításában.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön		
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek	
elősegíteni a gyermekek oktatási rendszerben való sikeres részvételt, biztosítani a bejutást, a haza jutást	egyeztetés	tömegközlekedési vállalatokkal, helybeli közlekedési rendszer aktualizálása az Önkormányzat költségvetésének függvényében
a munkába járás elősegítése a vármegyebérlet	egyeztetés	tömegközlekedési vállalatokkal,

reformját követően a helyközi tömegközlekedés fejlesztésének segítségével	helybeli közlekedési rendszer aktualizálása az Önkormányzat költségvetésének függvényében
a versenyképes szakma, tudás hiánya	Önkormányzat mindenkori költségvetésének a függvényében és pályázati források igénybe vételével együttműködés a továbbképzések szervezésében

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

Társadalmunk öregedő társadalom. A korábban elemzett öregedési index is ezt mutatja. A demográfia bemutatásakor alkalmazott táblák a korcsoportbontással ide is értendők.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Az öregedés folyamatként kezelendő, nem köthető egy életkorhoz vagy eseményhez. Az öregedés nem a nyugdíjba vonulással, de nem is egy bizonyos életkor elérésével kezdődik. Az aktív öregedés az a folyamat, amely az egészség, a társadalmi részvétel és a biztonság lehetőségei között az optimális egyensúlyt megtalálja, hogy az emberek megtarthassák megszokott életminőségüket az öregedés folyamatában. Egyre több olyan háztartás van, amelyben idős személyek élnek. Minél idősebb személyről van szó, annál nagyobb az esélye annak, hogy az illető egyszemélyes háztartást tart fenn.

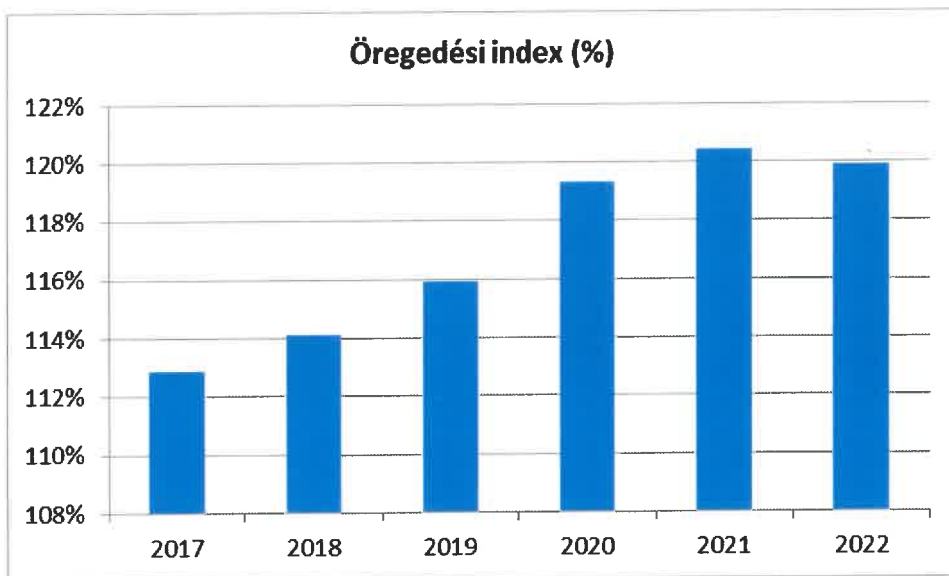
Az idősök jelentős hányadát fenyegeti az izoláció, a kirekesztődés veszélye, amely a betegségkockázatok növekedésével járhat. Az időskorúak anyagi, fizikai, egészségügyi, szellemi állapota nagyon heterogén.

A nagykorú gyermekek szülei iránti tartási kötelezettsége alkotmányos szinten is megjelent. Az Alaptörvény XVI. cikke a gyermekek szülei iránti felelősségviselését fejezi ki annak előírásával, hogy a nagykorú gyermekek kötelesek gondoskodni rászoruló szüleikről. Ugyanez a kötelezettség a családok védelméről szóló 2011. évi CCXI. törvény 14. §-ában is szerepel, amely szerint a nagykorú gyermeknek külön törvényben foglaltak szerint tartási kötelezettsége áll fenn azon szülőjével szemben, aki magát önhibáján kívül nem képes eltartani.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	1 991	1 764	112,87%
2018	2 030	1 779	114,11%
2019	2 087	1 800	115,94%
2020	2 138	1 792	119,31%
2021	2 163	1 796	120,43%
2022	2 194	1 830	119,89%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A népesség öregedéséhez hozzájárul, hogy a születéskor várható élettartam és ezzel párhuzamosan az átlag életkor is növekszik mindkét nemet illetően. Sárbogárdon a 65 éven felüliek száma folyamatosan emelkedik, a 14 év alatti gyermekek száma pedig folyamatosan csökken, mely folyamat jól követhető az öregedési index változásán is.

A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma évek óta lényegesen nem változik, egyenletesen a lakónépesség közel 30%-a. A nők száma viszont jelentősen magasabb a férfiak számánál, mely megfelel a lakónépességre vonatkozó általános demográfiai adatoknak

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer

1. saját jogú; és
2. hozzátartozói nyugellátásokat biztosít.

A saját jogú nyugellátások körébe tartozik:

1. az öregségi nyugdíj,
2. a rehabilitációs járadék.

A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás:

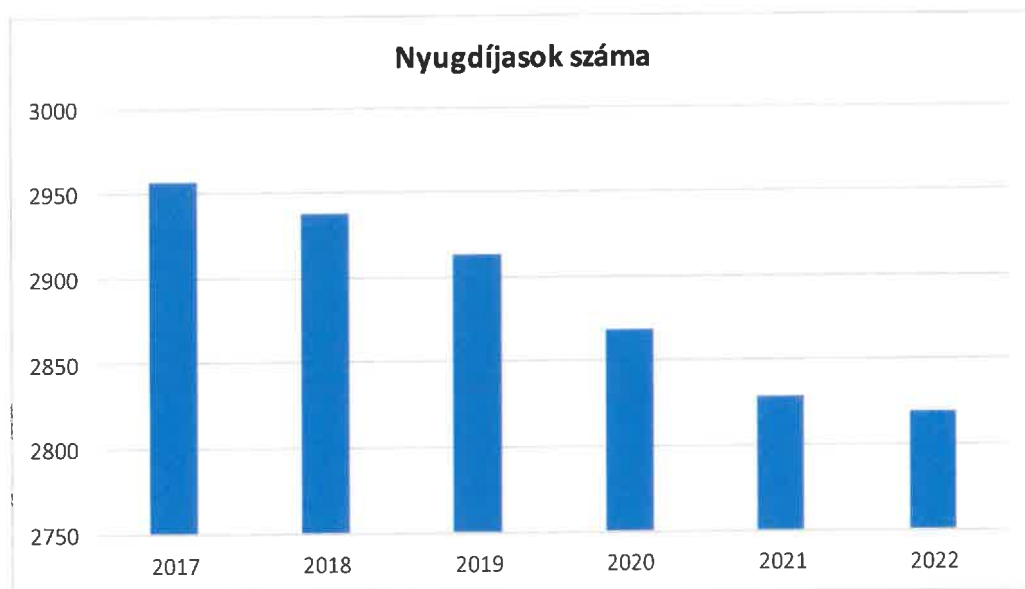
1. az özvegyi nyugdíj;
2. az árvaellátás;
3. a szülői nyugdíj;
4. a baleseti hozzátartozói nyugellátások; valamint
5. özvegyi járadék.

Időskorúak járadéka A Szt. értelmében az időskorúak járadéka azon idős személyek részére biztosít ellátást, akik szolgálati idő hiányában a nyugdíjkorhatáruk betöltése után saját jogú nyugellátásra nem jogosultak, illetve alacsony összegű ellátással rendelkeznek.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS)	Összes nyugdíjas

	(TS 063)	064)	
2017	1 113	1 844	2957
2018	1 099	1 839	2938
2019	1 085	1 828	2913
2020	1 061	1 808	2869
2021	1 045	1 784	2829
2022	1 042	1 777	2819

Forrás: TelR, KSH Tstar

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2017	71	5	814	1 362	2	178	8
2018	77	5	809	1 398	5	161	8
2019	65	5	834	1 426	6	150	8
2020	63	4	815	1 425	2	147	5
2021	63	2	791	1 424	3	126	6
2022	59	2	810	1 436	3	111	5

Forrás:telR,
KSH Tstar

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

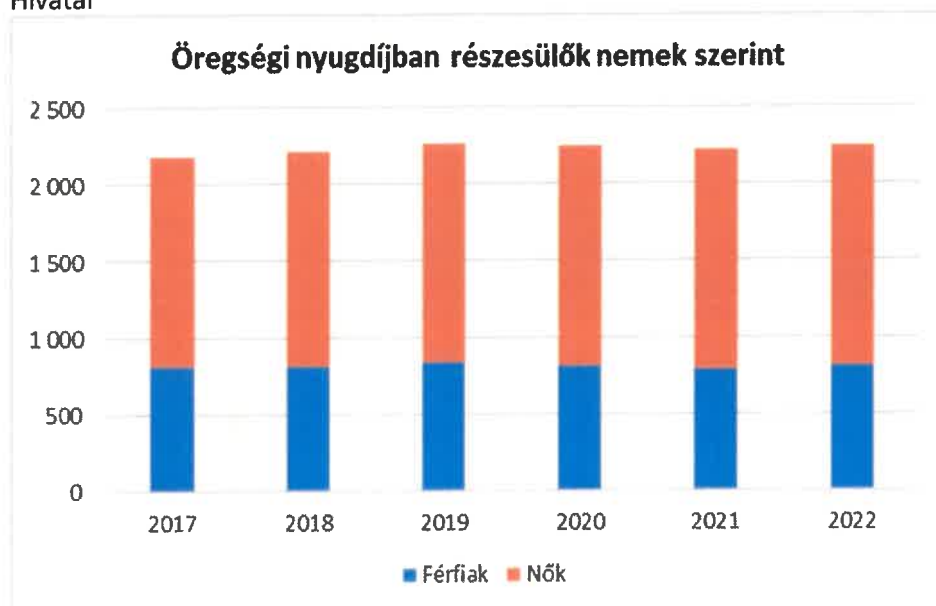
A diszkrimináció felmérése rendkívül nehéz. Azt tudjuk a szakirodalomból, hogy az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket.

Sok nyugdíjas vállal munkát, egyrészt, mert nyugdíjából a megszokott életszínvonal fenntartása esetleg nehézségbe ütközik, másrészt, mert nyugdíjkorhatár elérése után is aktívan szeretnének élni, dolgozni a szellemi, egészségi állapotuk megőrzése érdekében. Az idősök munkaerő-piaci helyzetére vonatkozóan az Önkormányzat nem rendelkezik adattal.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskereső száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	414	324	411	426	369	288
41-45 év (TS 042)	Fő	43	21	34	29	32	22
	%	10,39%	6,48%	8,27%	6,81%	8,67%	7,64%
46-50 év (TS 043)	Fő	42	34	41	46	34	20
	%	10,14%	10,49%	9,98%	10,80%	9,21%	6,94%
51-55 év (TS 044)	Fő	43	31	38	39	36	29
	%	10,39%	9,57%	9,25%	9,15%	9,76%	10,07%
56-60 év (TS 045)	Fő	37	29	48	67	52	37
	%	8,94%	8,95%	11,68%	15,73%	14,09%	12,85%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	74	66	65	78	84	86
	%	17,87%	20,37%	15,82%	18,31%	22,76%	29,86%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) tevékeny idősor, élethosszig tartó tanulás, idősök, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

Sárbogárd városban városrészenként működik nyugdíjasok klubja, melyek különböző programokkal harcolnak az elmagányosodás, a perifériára szorulás ellen, illetve a tevékeny idősor, az élethosszig tartó tanulás elveknek megfelelően próbálják a közösségükbe tartozó nyugdíjasok életminőségét javítani.

A városban a Sárbogárdi Egyesített Szociális Intézménnyel közreműködésben minden évben megrendezik az Idősek Világnapja rendezvényt, melynek színes programjai, tiszteletteljes köszöntéssel párosítva mindig vidám és megható eseményként jelentkezik a városi programkínálatban.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

Az Önkormányzatnak erre vonatkozóan adata, információja nincs. A diszkrimináció felmérése rendkívül nehéz. Az erre vonatkozó szakirodalom szerint az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb elérik őket.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

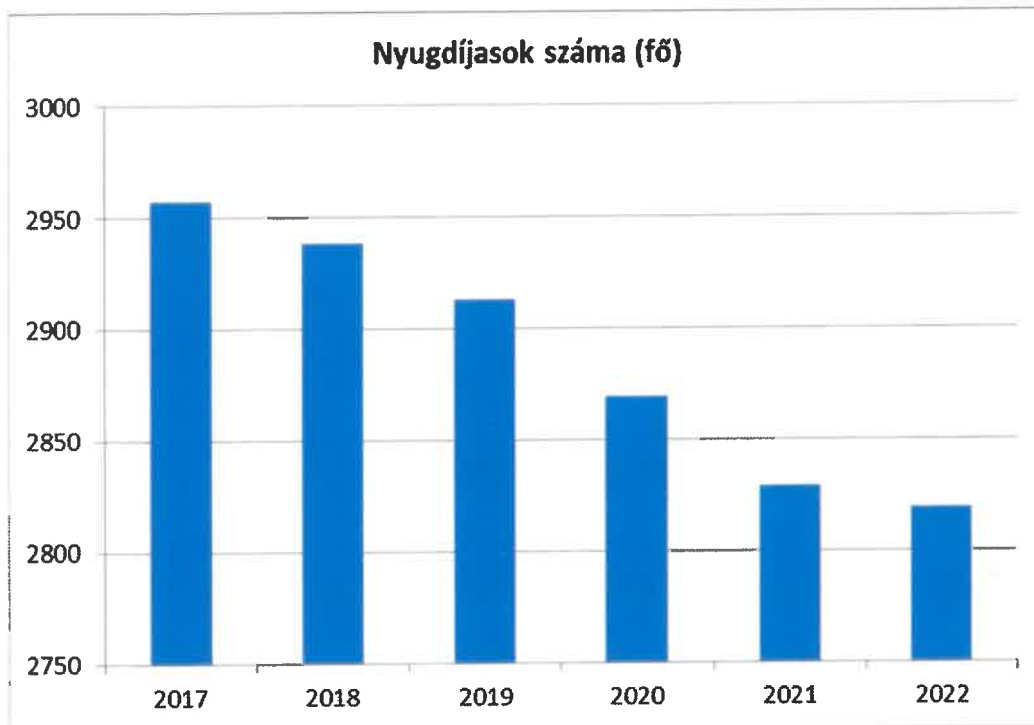
a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

Sárbogárdon az idősök számára valamennyi szociális alapellátás biztosított. A Sárbogárdi Egyesített Szociális Intézmény biztosítja a város különböző részein elhelyezkedő két telephelyén működő tagintézményén keresztül az idősök nappali ellátását, a házi segítségnyújtást és székhely szolgáltatásként nyújtja a szociális konyha formájában az étkeztetést, mely szolgáltatások valamennyi igényt ki tudnak elégíteni.

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma
(Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2017	1113	1844	2957
2018	1099	1839	2938
2019	1085	1828	2913
2020	1061	1808	2869
2021	1045	1784	2829
2022	1042	1777	2819

Forrás: TeIR, KSH Tstar

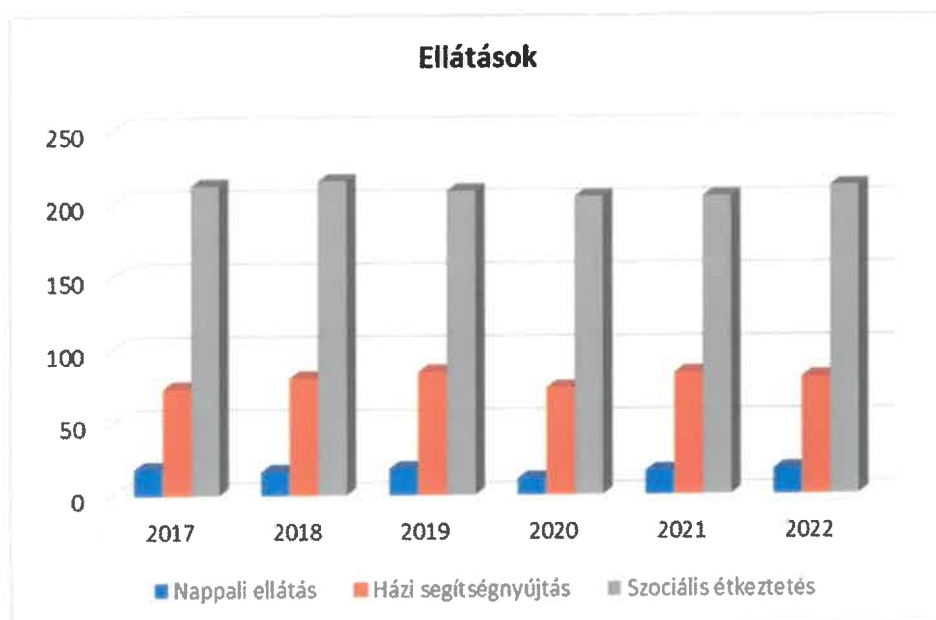
Sárbogárdon a Református Egyház fenntartásában működik a Sárbogárdi Református Egyházközség Idősek Otthona, amely választási lehetőséget is jelenthet az ellátási hellyel kapcsolatban, természetesen a nem állami fenntartású intézmény külön szabályrendszerrel, feltételrendszerrel és díjszabással rendelkezik.

A Családsegítő Központ a családsegítés keretében nyújt segítséget a szociális és mentálhigiénés problémák vagy egyéb krízishelyzetek miatt segítséget igénylő személyeknek, családoknak, az ilyen helyzethez vezető okok megelőzéséhez, a krízishelyzet megszüntetéséhez, valamint az életvezetési képesség megőrzéséhez.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2017	1 991	18	73	212
2018	2 030	16	80	215
2019	2 087	18	84	208
2020	2 138	11	73	204
2021	2 163	16	83	204
2022	2 194	17	80	211

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

Sárbogárd, Hantos és Nagylók települések által létrehozott szociális és gyermekjóléti Társulás a fenntartója a Sárbogárdi Egyesített Szociális Intézménynek. Az intézmény alaptevékenysége a személyes gondoskodást nyújtó intézmények működtetése, időskorúak, fogyatékkal élők és hajléktalan személyek ellátása, szociális és gyermekjóléti alapellátások, iskolai és óvodai szociális munka, valamint szociális szakosított ellátások működtetése integrált szervezeti formában.

Az intézmény által nyújtott szolgáltatások formája: időskorúak tartós bentlakásos szociális ellátása, otthoni szakápolás, időskorúak átmeneti ellátása, szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, idősek nappali ellátása, gyermekjóléti szolgáltatás, óvodai és iskolai szociális munka, hajléktalanok átmeneti szállása.

Az önmaguk ellátására nem, vagy csak folyamatos segítséggel képes személyek napi legalább háromszori étkeztetéséről, szükség szerint ruházattal, illetve textíliával való ellátásáról, mentális gondozásáról, külön jogszabályban meghatározott egészségügyi ellátásáról, valamint lakhatásáról az ápolást, gondozást nyújtó intézményben kell gondoskodni, feltéve hogy ellátásuk más módon nem oldható meg, az időskorúak tartós bentlakásos szociális ellátásán belül. Legfőbb cél, hogy az idős személy az intézményben töltött életszakasza során is élvezhesse a korábban megszokott függetlenségét és önállóságát, mindezt úgy, hogy biztonságban érezhesse magát, valamint igényeinek megfelelően megtalálja azt a komfortos és esztétikus közeget, ahol ápolhatja családi- és társas kapcsolatait. 2023-ban a gondozotti létszám az intézményben 22 fő volt, 100%-os kihasználtsággal.

Az idősek gondozóházában azok az időskorúak, valamint 18. életévüket betöltött beteg személyek vehetők fel, akik önmagukról betegségük miatt vagy más okból otthonukban ideiglenesen nem képesek gondoskodni. Az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények ideiglenes jelleggel, legfeljebb egyévi időtartamra teljes körű ellátást biztosítanak. Az átmeneti elhelyezés különös méltánylást érdemlő esetben az intézmény orvosa szakvéleményének figyelembevételével egy évvel meghosszabbítható. Az ellátotti létszám 2023-ban a maximális 13 fő volt. Az intézményben tartózkodásuk alatt, a rendszerességnek, a változatos ingereknek, a támogató légkörnek és a magas színvonalú szakmai irányításnak köszönhetően a legtöbb esetben mindvégig aktívak maradnak, a meglevő önellátási képesség megtartására törekedve.

A szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes időskorúak nappali gondozására a nappali ellátás szolgál. A saját otthonukban élők részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatok ápolására, az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére, illetve igény szerint napközbeni étkeztetést is biztosít. 2023. januárjától 19 fő vette igénybe időszakosan a szolgáltatást, 14 kérelem érkezett és 12 terület ki az ellátásból. A nappali ellátásban részesülők és a gondozóház lakói közös programokon vesznek részt.

A házi segítségnyújtás ellátása a kérelmező saját vagy családtag kérelmére jogosult lakásán illetve lakókörnyezetén belül. A segítségnyújtás módját, gyakoriságát a gondozás irányítója az arra rászoruló egészségi állapota, szociális helyzete, jövedelmi viszonya valamint a házi orvos javaslatának, egyéni gondozási szükséglet figyelembevételével történik. A házi segítségnyújtás két egységre szakad: szociális és személyi gondozásra. A házi segítségnyújtás keretében szociális segítséget vagy – a szociális segítség tevékenységeit is magába foglaló – személyi gondozást kell nyújtani. 2023. évben 29 fő volt az éves ellátotti létszám, 2023. decemberében a tényleges gondozotti létszám 48 fő volt a személyi gondozásban.

A szociálisan rászorultak részére a személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A személyes gondoskodás megáiban foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és a szakosított ellátásokat. A szociális étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, illetve eltartottaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, különösen a koruk, egészségi állapotuk, fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük, szenvedélybetegségük vagy hajléktalanságuk miatt. Az étkezés a lakosság szükségleteinek megfelelő kiszolgálásával, otthonában kiszállítással vagy akár helyben a gondozóházban is történhet. 2023. évben az éves ellátotti létszám 178 fő volt.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

Városunkban a kulturális és közművelődési szolgáltatások teljes köréhez bárki hozzáférhet (részletesen lásd: a korábbiakban leírtak szerint).

c) idősök informatikai jártassága;

A Sárbogárdi Rendőrkapitányság, a civil szervezetek, az Önkormányzat és a közintézmények szórólapokkal, plakátokkal igyekeznek felhívni a figyelmet az internetes csálók, telefonos adathalászkok egyre bővülő hadjáratára, próbálva megakadályozni a fenti cselekmények miatti áldozattá válást.

Többnyire civil szervezetek kezdeményezésére indulnak az időskori informatikai akadálymentesítést célzó tanfolyamok, ahol az internetről, a közösségi oldalakról, a netbankról és az online ügyintézésről, a szolgáltatások használatát segítő alkalmazásokról esik szó. Az idősebb korosztály sok tekintetben bizonytalan az internet használatában, ezért is fontos, hogy különböző fórumokon, tanfolyamokon információhoz jussanak, és feltehessék kérdéseiket személyesen is. Az internet világáról az érdeklődő nyugdíjasok közművelődési intézmények, alapítványok vagy egyesületek által szervezett tanfolyamok keretében szerezhetnek ismereteket.

d) a generációk közötti programok.

A városban zajló széleskörű programok, rendezvények valamennyi városlakót igyekeznek megszólítani, melyeknek jelentős szerepük van a városban élők közötti kohézió, a helyi identitás erősítése, a hagyományok továbbadása mellett az idősök iránti szolidaritás, tisztelet és szükség szerinti segítségnyújtás szerveződése tekintetében is.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az Önkormányzat évente megrendezi az Idősök Világnapját. A nyugdíjas egyesületek is színes programokat kínálnak az idősebb korosztálynak az érdeklődésüknek megfelelő klubokban számos

lehetőségük van a kellemes időtöltésre, kikapcsolódásra, feltöltődésre. Az Önkormányzat ezen szervezetek működéséhez, programjaik megvalósításához a költségvetéséből támogatást biztosít.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idők helyzet, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
az egyre idősödő városban a demenciában szenvedők száma is egyre magasabb, akik saját otthonukban szeretnének maradni minél hosszabb ideig és ehhez szükséges számukra és a családtagjaik számára a megfelelő támogatást biztosítani	a civil, az egyházi szervezetekkel és állami szervekkel együttműködve meg kell vizsgálni, hogy pályázati lehetőségek igénybevétele a demenciában szenvedőknek és hozzátartozóiknak milyen segítő támogatás nyújtható
idősek otthonában az elhelyezés zsúfolt, egyes lakószobákban nem biztosított az egy főre jutó minimum 6 m ² , valamint a maximum 4 fő elhelyezése sem érvényesül	meg kell vizsgálni az idők otthonában lévő lakószobák méreteit és a jelenlegihez képest magasabb színvonalú elhelyezési feltételek biztosítása érdekében felül kell vizsgálni a lakószobákban a férőhelyek számát pályázati források kutatása új épületegyüttes kialakítására
az idők körében kiemelt figyelmet kell fordítani az egészségmegőrzésre	az önálló életvitel minél hosszabb ideig való megőrzése érdekében a prevenciós és szűrőprogramokba való ingyenes részvétel az Önkormányzat mindenkori költségvetésére figyelemmel
az idős személyek támogatásra szorulnak az önálló életvitelükben	a civil szervezetek támogatása az idős személyek mindennapjainak a segítése érdekében az Önkormányzat mindenkori költségvetésének a függvényében
időskorúakat segítő szervezetek támogatás igénye	időskorúakat segítő szervezetek támogatása az Önkormányzat mindenkori költségvetésének a függvényében
figyelemmel kell lenni az időseket ellátó épületek hosszú távú fenntarthatóságára	az időseket ellátó önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése a pályázati lehetőségek függvényében

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Fogyatékos személy: aki érzékszervi -így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

- a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2017	147	198	345
2018	141	183	324
2019	123	170	293
2020	119	164	283
2021	117	161	278
2022	109	155	264

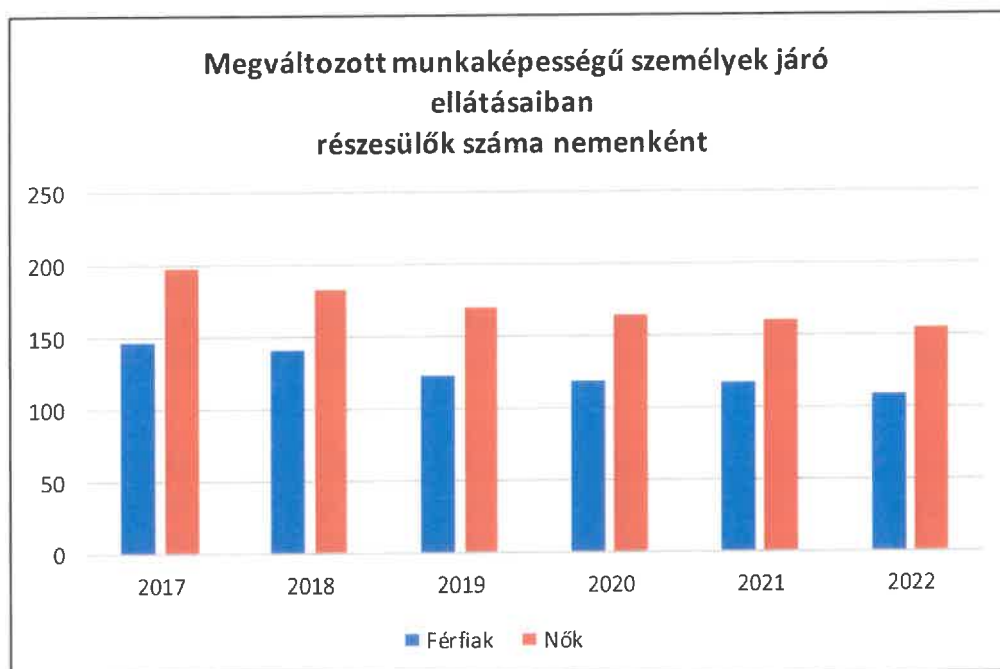
Forrás: TelR, KSH Tstar

Fogyatékkal élő munkavállaló, aki

- a nemzeti jog szerint fogyatékosnak elismert, vagy
- elismerten fizikai, elmebeli vagy pszichológiai károsodásban szenved.

Megváltozott munkaképességű munkavállaló, aki

- rehabilitációs ellátásban részesül,
- aki 2011. december 31-én III. csoportos rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban, rendszeres szociálisjáradékban részesült.

b) munkavállalást segítő lehetőségek;

A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére támogatás igényelhető a központi költségvetésből.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Előfordulhat, hogy a fogyatékkal élő személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a képzettségének és a végzettségének megfelelő álláshelyeken. Az önkormányzatnak nincs adata a hátrányos megkülönböztetésről a foglalkoztatottság területéről.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

Sárbogárd, Hantos és Nagylók települések által létrehozott szociális és gyermekjóléti Társulás a fenntartója a Sárbogárdi Egyesített Szociális Intézménynek. Az intézmény alaptevékenysége a személyes gondoskodást nyújtó intézmények működtetése, időskorúak, fogyatékkal élők és hajléktalan személyek ellátása, szociális és gyermekjóléti alapellátások, iskolai és óvodai szociális munka, valamint szociális szakosított ellátások működtetése integrált szervezeti formában.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A Sárbogárd Város Önkormányzat Képviselőtestületének 4/2015. (II. 27.) önkormányzati rendelete az egyes szociális ellátásokról célzottan fogyatékos személyek részére nyújtandó támogatási formát nem tartalmaz, azonban szociális rászorultság esetén pénzbeli és természetben nyújtott ellátásként számos települési támogatást – eseti vagy rendszeres – nyújt.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

Az egészségügyi és rehabilitációs ellátások a városban elérhetőek. Az egészségügyi alap- és szakellátáson belül a fogyatékkal élők részére is elérhetően működik a reumatológiai szakrendelés, a gyógytorna.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

Fontos célkitűzés nem csak a városunkban az akadálymentesítés a saját intézményeinkben, közterületeinken, illetve a folyamatos karbantartási feladat elvégzése az útjainkon, járdáinkon. Továbbá az a célunk, hogy a felújítások során a látás- és hallássérültek tájékozódását elősegítő eszközökre.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

Fontos célkitűzés nem csak a városunkban, hanem megyei, országos szinten is az akadálymentesítés, kiemelt figyelemmel a felújítások során a látás- és hallássérültek tájékozódását elősegítő eszközökre.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

Az egyes önkormányzati intézmények épületeiben még nem teljes körű az akadálymentesítés. A magánszektor munkáltatóiról nem áll az Önkormányzat rendelkezésére információ.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

Fontos célkitűzés nem csak a városunkban az akadálymentesítés a saját intézményeinkben, közterületeinken, illetve a folyamatos karbantartási feladat elvégzése az útjainkon, járdáinkon. Továbbá az a célunk, hogy a felújítások során a látás- és hallássérültek tájékozódását elősegítő eszközökre. A fogyatékos személyek biztonságos közlekedésének segítése érdekében a közterületek, járdák, gyalogátkelőhelyek felújításakor kerül sor az akadálymentesítésre

f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye, stb.);

A Sárobgárdi Egyesített Szociális Intézmény alapellátás keretein belül igénybevehető szolgáltatásokat nyújt, lehetőség van étkeztetés biztosítására, családsegítő szolgálat igénybe vételére illetve házi segítségnyújtás ellátást igényelni. Az érdekvédelmi szervezetek saját honlapjaikon is adnak tájékoztatást, és segítséget nyújtanak a sikeres ügyintézéshez.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Mozgáskorlátozottak számára számos intézmény, szolgáltatást nyújtó épület környezetében biztosítanak külön akadálymentes parkolóhelyet, illetve a fogyatékkal élők számára kedvezményes belépőjegyeket, utazási kedvezményeket.

7.4. Fogyatékkal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

A városban rendszeresen megrendezésre kerülő Fogyatékosok világnapja rendezvény lehetőséget ad arra, hogy bárki megismerhesse a fogyatékkal élők mindennapjait.

7.5 A fogyatékkal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Városunkban működő fogyatékosügyi szervezetekkel együttműködve segítünk a közös programok, rendezvények szervezésében. Keressük a partnerségi kapcsolatokat, hogy segítsük a társadalmi szemléletformálást, a foglalkoztatást.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
középületek teljeskörű akadálymentesítése nem minden esetben megoldott.	fizikai akadálymentesítés minél szélesebb körű megteremtése a középületeknél, figyelemmel a felújítások során a látás- és hallássérültek tájékozódását elősegítő eszközökre is pályázati lehetőségek igénybe vételével
a fogyatékkal élők a foglalkoztatási igényük kielégítése hiányában gyakran szociális támogatásra szorulnak	a fogyatékkal élők foglalkoztatójának támogatása a minél hosszabb ideig való fenntartás érdekében az Önkormányzat mindenkori költségvetésének a függvényében
a társadalom nem kellően ismeri a fogyatékkal élők problémáit, ezért segíteni sem tudnak nekik	az érzékenyítő programokon keresztül megismertethetők a fogyatékkal élők mindennapjai, mely segít a társadalommal való elfogadtatásban is
szociális és esélyegyenlőségi programok támogatási igénye	megvalósuló szociális és esélyegyenlőségi programok támogatása

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

Az Önkormányzat a kötelező és önként vállalt feladatainak ellátása során számít és épít a civil szervezetek közreműködésére. Az Önkormányzat számos szociális, köznevelési, gyermekjóléti és egészségügyi területen vonja be partnerként feladatainak ellátásába – szerződésekkel, támogatásokkal – a város civil szervezeteit.

Sárbogárd Város közigazgatási területén mintegy 50 civil- és sportszervezet, alapítvány működik. Az önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés a táborozások, a civil szervezetek működésének illetve rendezvényeinek támogatásában és a szabadidős és sportprogramok támogatásában nyilvánul meg.

A labdarúgó utánpótlás ifjúsági sport tevékenység a Sárbogárd SE keretei között realizálódik. Utánpótlás neveléssel kapcsolatosan az íjászat, a kézilabda és a kosárlabda sportok területén érték el az egyesületek kiemelkedő eredményeket. Sárbogárd Város Önkormányzat Képviselő-testülete 2023. évben is a pályázatok kiírását – az alapítványok által benyújtandó pályázatok kivételével – bizottságai hatáskörébe adta át az alábbiak szerint:

Oktatási és Közművelődési és Sport Bizottság

Az OKSB átruházott hatáskörben az előző évekhez hasonlóan döntött a civil szervezetek működési és rendezvényi támogatásáról, a helyi sport szervezetek sport célú támogatásáról és a nyári táborozások, kirándulások támogatásával kapcsolatos pályázatok elbírálásáról.

2023. évben a képviselő-testület, illetve a bizottságok az alábbi pályázatokat írta ki és bírálta el: Helyi civil szervezetek részére működési és rendezvényi támogatások nyújtására kiírt pályázat: 7 civil szervezet nyújtott be pályázatot és nyert támogatást, összesen 1.250.000,- Ft összegben Helyi sport szervezetek sport célú támogatásának elnyerésére kiírt pályázat: 4 sport egyesület nyújtott be eredményes pályázatot, mely pályázatok 3.700.000,- Ft összegű pályázati támogatás jelentettek.

Nyári táboroztatás: 5 beadott támogatási kérelem került pozitív elbírálásra, ebből az 5-ből 1 alapítványi pályázat volt. A nyújtott támogatás összesen 800.000,- Ft

Egészségügyi és Szociális Bizottság

A Sárbogárdon működő egyesületek és nonprofit szervezetek részére gyógyászati és fejlesztési eszközök vásárlására írt ki pályázatot 400.000,- Ft összegben, amellyel a fogyatékkal élőket kívánta támogatni. Erre 1 szervezet nyújtott be érvényes pályázatot, összesen 399.300,- Ft pályázati értékre. Ennek felhasználásáról az érintett (Csipike Egyesület) határidőre elszámolt.

Sárbogárd Város Önkormányzat Képviselő-testülete 2023. évben az alapítványos működési támogatására kiírt pályázatok keretében 4 alapítványnak nyújtott támogatást, összesen 400.000,- Ft összegben.

Fenti pályázati források lehetőségein túlmenően a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat civil szervezetekkel és gazdálkodó szervezetekkel történő együttműködése többszáz ezer forint értékű élelmiszer, ruházat, bútor és egyéb használati tárgy adományozását tette lehetővé 2023. évben is.

A Magyar Élelmiszerbankkal és a Vöröskereszttel történő együttműködés alapján a Tesco, Lidl, Penny áruház valamint a helyi civil szervezetek összefogásával jelentős szereppel bírt 2023. évben is a rászorulóknak számára nyújtott rendszeres élelmiszertámogatás (pékárú, zöldség, gyümölcs és húsarú) biztosításában.

- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

A roma nemzetiségi önkormányzat 2024. október 01. napjától áll fel a városban.

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Az Önkormányzat tagja a Társulásnak, melyet Hantos községgel és Nagylók községgel tart fenn, a társulás célja intézményfenntartás: szociális és gyermekjóléti.

- d) nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Az Önkormányzatnak nincs tudomása ilyen tevékenységről. A roma nemzetiségi önkormányzat 2024. október 01. napjától áll fel a városban.

- e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

A főbb kapcsolati együttműködések az a) pontban bemutatottak.

- f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A for-profit szereplők főként a foglalkoztatás terén tudnak bekapcsolódni az esélyegyenlőségi feladatokba. A helyi vállalkozások rendszeresen támogatják a városi rendezvényeket, jótekonysági alkalmakat, nagyértékű adományokkal segítik jellemzően az egészségügyi és szociális ellátásban résztvevőket és az ellátottakat.

A társadalmi partnerség és együttműködés eszközeként a HEP megalkotásához az Önkormányzat a fenntartásában lévő intézmények vezetői mellett kikérte a köznevelési intézmények, a polgárőrség, a rendőrség, a Mozgássérültek Fejér Megyei Egyesülete, a város civil szervezetei és az egyházak véleményét.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

A HEP-ben felhasznált táblázatok adatai elsősorban a TeIR adatbázisából kerültek kigyűjtésre, valamint további adatokat, információkat az önkormányzati intézmények az éves beszámolójukban szolgáltatottak, a „Központi Elektronikus Nyilvántartás a Szolgáltatást Igénybevevőkről” informatikai rendszere és az Önkormányzat gyermekvédelmi beszámolója tartalmazta.

A HEP előkészítése során a HEP Fórum tagjai javaslatot tehetek a HEP megfogalmazására.

- b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

Sárbogárd Város létrehívta és működteti a HEP Fórumot, melyet 2024. évben is meghirdetett. A részt vevők képet kaptak a város átfogó helyzetéről, előadhatták a saját tapasztalataikat, megvitatták az elmúlt évek intézkedéseinek eredményét, javaslatot tehettek a 2025-2029 évi HEP intézkedési tervbe foglalandó cselekvési projektekre.

- c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenteti.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	közösségi együttlélhez, programokhoz anyagi erőforrás igénye támogatni és ösztönözni kell az egészségmegőrzést a versenyképes szakma, tudás hiánya	a prevenciós és szűrőprogramokban való ingyenes részvétel Önkormányzat mindenkori költségvetésének a függvényében Önkormányzat mindenkori költségvetésének a függvényében és pályázati források igénybe vételével együttműködés a továbbképzések szervezésében
Gyermekek	folyamatos adatgyűjtés, egyeztetések elősegíteni az oktatási rendszerben való sikeres részvételt, biztosítani a bejutást, a haza jutást figyelemmel kell lenni a gyermekeket ellátó és az egészségügyi ellátást szolgáló épületek hosszú távú fenntarthatóságára	egyeztetés tömegközlekedési vállalatokkal, helybeli közlekedési rendszer aktualizálása az Önkormányzat költségvetésének függvényében a gyermekeket ellátó és egészségügyi ellátást szolgáló önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése a pályázati lehetőségek függvényében
Idősek	folyamatos adatgyűjtés idősek otthonában az elhelyezés zsúfolt, egyes lakószobákban nem biztosított az egy főre jutó minimum 6 m ² , valamint a maximum 4 fő elhelyezése sem érvényesül az idősek körében kiemelt figyelmet kell fordítani az egészségmegőrzésre figyelemmel kell lenni az időseket ellátó épületek hosszú távú fenntarthatóságára az egyre több idős személy száma is, akik saját otthonukban szeretnének maradni minél hosszabb ideig és ehhez szükséges számukra és a családtagjaik számára a megfelelő támogatást biztosítani	meg kell vizsgálni az idősek otthonában lévő lakószobák méreteit és a jelenlegihez képest magasabb színvonalú elhelyezési feltételek biztosítása érdekében felül kell vizsgálni a lakószobákban a férőhelyek számát pályázati források kutatása új épületegyüttes kialakítására az időseket ellátó önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése a pályázati lehetőségek függvényében a civil, az egyházi szervezetekkel és állami szervekkel együttműködve meg kell vizsgálni, hogy milyen segítő támogatás nyújtható

Nők	folyamatos adatgyűjtés elősegíteni a gyermekek oktatási rendszerben való sikeres részvételt, biztosítani a bejutást, a haza jutást a munkába járás elősegítése a vármegyeberlet reformját követően a helyközi tömegközlekedés fejlesztésének segítségével a versenyképes szakma, tudás hiánya	egyeztetés tömegközlekedési vállalatokkal, helybeli közlekedési rendszer aktualizálása az Önkormányzat költségvetésének függvényében Önkormányzat mindenkori költségvetésének a függvényében és pályázati források igénybe vételével együttműködés a továbbképzések szervezésében
Fogyatékkal élők	folyamatos adatgyűjtés szükséges a társadalom nem kellően ismeri a fogyatékkal élők problémáit, ezért segíteni sem tudnak nekik középületek teljeskörű akadálymentesítése nem minden esetben megoldott a fogyatékkal élők a foglalkoztatási igényük kielégítése hiányában gyakran szociális támogatásra szorulnak	a fogyatékkal élők foglalkoztatójának támogatása a minél hosszabb ideig való fenntartás érdekében az Önkormányzat mindenkori költségvetésének a függvényében fizikai akadálymentesítés minél szélesebb körű megteremtése a középületeknél, figyelemmel a felújítások során a látás- és hallássérültek tájékozódását elősegítő eszközökre is pályázati lehetőségek igénybe vételével
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	folyamatos adatgyűjtés egészségmegőrzés támogatásának szükségessége önkormányzati intézmények épületei még nem teljeskörűen korszerűsítettek energetikailag középületek akadálymentesítése még nem teljeskörűen megoldott a társadalom különböző területein az érzékenyítés jellemzően nem biztosított	ingyenes szűrővizsgálatok, tanácsadások szervezése önkormányzati intézmények épületeinek energetikai korszerűsítése pályázati forrásból meglévő intézmények felújítása során teljeskörű akadálymentesítés tervezése és megvalósítása érzékenyítő programhoz kapcsolódó kezdeményezések támogatása

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák – a saját kultúrájuk megőrzésével – integrálódnak a társadalomba.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők megkapják azt a gyakorlati – oktatás, foglalkoztatás, pénzügyi – támogatást, amelyekkel kiutat találhatnak.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek koruknak megfelelő, tanulással és játékkal tarkított nevelésben részesüljenek, megkapják a szükségleteiknek megfelelő ellátást és a családon belüli nevelkedést segítsük.

Folyamatosan odafigyelünk az idősök lakhatási, testi és szellemi egészségére, a közösségi élethez és a kulturális programokhoz való hozzáférésére, így a generációs szakadék szűkítésére.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén, hogy nemük miatti hátrányos megkülönböztetés se munkahelyükön, se politikai, gazdasági, kulturális értelemben ne érje őket; továbbá hogy segítsük a gyermeknevelés és a munkavállalás kettősének zökkenőmentes összehangolását.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők sajátos igényeinek társadalmi érzékenyítésére, az egyenlő bánásmód érvényesülésére.

3	Adatgyűjtés a Roma foglalkoztatottságáról, iskolázottságáról, lakáshelyzetéről	Nem megfelelő adatállomány	A mélyebb feltárása	Sárbogárd Város Önkormányzatán ak felülvizsgált és aktualizált Szolgáltatásterve zési Konceptiója, HEP	nincs	Szociális munka, adat egyeztetések, fórumok	SESZI vezető SESZI Csal.Seg vezetője	2027.12.31. folyamatos	adattáblák	humán technikai	Folyamatos tevékenységgel biztosítható	nincs
4	Magyar Élelmiszerbank pályázata	alacsony jövedelmű családok támogatása	A célcsoport általános egészségügyi állapotának javítása	Magyar Élelmiszerbank és a Magyar Katolikus Egyház együttműködési megállapodása és a SESZI együttműködése	nincs	A TESCO, Lidl megmaradt élelmiszereinek/ pékártúknak az elosztása napi 100 család heti 7 nap	SESZI vezető SESZI Csal.Seg vezetője	folyamatos 2027.12.31.	ellátott rászoruló	humán technikai	folyamatos tevékenységgel biztosítható	nincs
5.	Vöröskereszt megállapodás ételosztás	alacsony jövedelmű családok támogatása	A célcsoport általános egészségügyi állapotának javítása	Vöröskereszt és a Seszi együttműködési megállapodása Civil szervezetekkel	nincs	A Penny áruház megmaradt élelmiszereknek pékártúknak elosztása	SESZI vezető SESZI Csal.Seg vezetője	folyamatos 2027.12.31	egészség- megőrzés,	humán technikai	folyamatos tevékenységgel biztosítható	nincs
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Felzárkóztató foglalkoztatások szervezése HHH gyermekek részére	A HHH tanulóknál az évismétők száma jóval – 13,6%-kal -meghaladja az iskolai átlagot	A HHH körében az évismétők száma csökken	Közköztatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv	Közköztatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv	Igények felmérése és foglalkoztatások szervezése	köznevelési közoktatási intézmények	2027.12.31. folyamatos	A HHH tanulók körében az évismétők aránya	Humán	Folyamatos tevékenységgel biztosítható	nincs
2	A szabadidő hasznos eltöltését, tanulást segítők eszközök	A Családsegítő és Gyermekjóléti	A szabadidő hasznos eltöltését, tanulást segítők eszközök segítik	Sárbogárd Város Önkormányzatán ak felülvizsgált és aktualizált Szociális	Közköztatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv	Pályázati lehetőségek keresése, pályázatok beadása és megvalósítása	SESZI vezető SESZI Csal.Seg vezetője	2027.12.31. folyamatos	Az eszközök beszerzése	humán technikai	Folyamatos tevékenységgel biztosítható	nincs

beszerzése a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatnál	Szolgáltatásról a nincsenek eszközök, amelyek a gyermekek szabadidős tevékenységét, tanulását segítik	Az azonnali történetből kiemelések mérséklése egészséges fejlődés biztosítása	Szolgáltatástervezési Koncepciója, HEP	Terv	2 x 5 havi pénzügyi támogatás	OKSB	2027.12.31. folyamatos	Sikeresen abszolvált főiskolai tanulmányok	Pénzügyi, humán	Folyamatos tevékenységgel biztosítható	nincs
3	Bursa Hungarica Felsőoktatási ösztöndíj pályázat	A hátrányos helyzetű rész vevők támogatása	Emberi Erőforrások Minisztériuma honlapján adatlap KT határozat	Közügyi és Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv	2 x 5 havi pénzügyi támogatás	OKSB	2027.12.31. folyamatos	Sikeresen abszolvált főiskolai tanulmányok	Pénzügyi, humán	Folyamatos tevékenységgel biztosítható	nincs
4	Arany János Tehetségpályázati Program	Szociálisan hátrányos helyzetű tehetséges gyermekek továbbtanulási nehézségei	Emberi Erőforrások Minisztériuma honlapján adatlap KT határozat	Közügyi és Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv	Középiskolai tanulmányok idejére pénzügyi juttatás és kollégiumi elhelyezés biztosítása	polgármester KT	2027.12.31. folyamatos	Eredményesen elvégzett középiskolai tanulmányok	Pénzügyi, humán	Folyamatos tevékenységgel biztosítható	nincs
5	Magyar Élelmiszerbank pályázata	Az azonnali történetből kiemelések mérséklése egészséges fejlődés biztosítása	Magyar Élelmiszerbank és a Magyar Katolikus Egyház együttműködési megállapodása és a SESZI együttműködése	nincs	A megmaradt élelmiszereinek/ pékáruinak elosztása napi 100 család heti 7 nap	Plebánia vezetője SESZI vezetője	2027.12.31. folyamatos	Családok egyben tartása, stabilitás növelése	technikai humán	Folyamatos tevékenységgel biztosítható	nincs
6	Vöröskereszt megállapodás ételosztás	Az azonnali történetből kiemelések mérséklése egészséges fejlődés biztosítása	Vöröskereszt és a Seszi együttműködési megállapodása és a Civil szervezetekkel	nincs	A Penny áruház megmaradt élelmiszereknek pékáruinak elosztása	SESZI vezetője SESZI Csal.Seg vezetője	2027.12.31. folyamatos	Családok egyben tartása, stabilitás növelése	technikai humán	Folyamatos tevékenységgel biztosítható	nincs

IV. Az idősek esélyegyenlősége													
	Idősek megszervezése	Napja	Az idősek ünneplése	Minél szélesebb körben vegyenek részt	HEP	nincs	Igények felmérése a programok témájára vonatkozóan és a programok szervezése	SESZI intézményvezető	2027.12.31. folyamatos, évente	Programok száma	Humán pénzügyi	folymatos tevékenységgel biztosítható	nincs
1													
2	Programok szervezése az idősek részére az idősek aktív bevonásával		Nagy veszélye a településen az idősek elszigetelődésének	Több idős vegyen részt a szervezett programokon	Sárbogárd Város Önkormányzatán ak felülvizsgált és aktualizált Szociális Szolgáltatásterve zési Koncepciója Megállapodások fórumokkal	nincs	Igények felmérése a programok témájára vonatkozóan és a programok szervezése	SESZI intézményvezető	2027.12.31. folyamatos, évente	résztevők száma	pénzügyi humán	folymatos tevékenységgel biztosítható	nincs
3	Az időseket ellátó intézmény infrastrukturális, valamint tárgyi feltételeinek fejlesztés		Megfelelő körülmények az idősek szociális ellátásában	Megfelelő helyiséget biztosítani az idősök részére az idősök étkeztetés, idősök foglalkoztatását és a rehabilitációs szobát	Gazdasági Program, Költségvetés, HEP	nincs	Pályázati lehetőségek keresése, pályázatok beadása és megvalósítása	polgármester, pályázati referens	2027.12.31. folyamatos, évente	Pályázati kiírások függvényében	pénzügyi, technikai	folymatos tevékenységgel biztosítható	nincs
4	Magyar Élelmiszerbank pályázata		Sok alacsony jövedelmű nyugdíjas, idős	Az általános egészségügyi állapotának javítása	Magyar Élelmiszerbank és a Magyar Katolikus Egyház együttműködési megállapodása és a SESZI együttműködése	nincs	A TESCO, Lidl megmaradt élelmiszereinek/ pékáruinak elosztása napi 100 család heti 7 nap	SESZI vezető	2027.12.31. folyamatos, évente	Az életszínvonal szinten tartása, egészségi állapot megőrzése	humán	folymatos tevékenységgel biztosítható	nincs
5	Vöröskereszt megállapodás ételosztás		Sok alacsony jövedelmű nyugdíjas, idős	Az általános egészségügyi állapotának javítása	Vöröskereszt és a Seszi együttműködési megállapodása Civil szervezetek	nincs	A Penny áruház megmaradt élelmiszereknek pékáruinak elosztása	SESZI vezető SESZI Csal.Seg vezetője	2027.12.31. folyamatos, évente	Az életszínvonal szinten tartása, egészségi állapot megőrzése	humán technikai	folymatos tevékenységgel biztosítható	nincs

6.	a SESZI a épületének korszerűsítése	a várolistások száma nagy előregedő társadalom miatt szükséges	a célcsoport és hozzátartozók életének könnyítése	HEP Szolgáltatástervezési koncepció	nincs	férőhelyek számának emelése, lakószobák, energetikai korszerűsítése	polgármester	pályázati kiírások függvényében	nagyobb befogadóképesség	pénzügyi	pályázatfigyelés	nincs
V. A fogyatékkal élő személyek esélyegyenlősége												
1	Közüntzmények teljes akadálymentesítése	A közüntzmények akadálymentesítése nem vagy csak részben megoldott	A közüntzmények teljes akadálymentesítése koncepciója	Sárbogárd Város Önkormányzatának költségvetési koncepciója	nincs	Pályázati lehetőségek keresése, pályázatok beadása és megvalósítása	polgármester	Pályázati kiírások függvényében	Akadálymentesített közüntzmények számának növekedése	Pénzügyi és humán	folyamatos tevékenységgel biztosítható	nincs
2	Közüterületek, járdák, parkok akadálymentesítése	Közüterületek, járdák, parkok akadálymentesítése nem megoldott	Sárbogárd Város Önkormányzatának költségvetési koncepciója	Sárbogárd Város Önkormányzatának költségvetési koncepciója	nincs	Pályázati lehetőségek keresése, pályázatok beadása és megvalósítása	polgármester	Pályázati kiírások függvényében	Akadálymentesített közüterületek, járdák, parkok számának növekedése	Pénzügyi és humán	folyamatos tevékenységgel biztosítható	nincs
3	Adatgyűjtés Foglalkoztatásról, ellátásokról	Kevés az adat	A jövőbeli tervekhez megfelelő adatok álljanak rendelkezésre	HEP,	nincs	Szociális munka, adat egyeztetések, fórumok	Sárbogárd Város jegyzője	2027.12.31. folyamatos,	adattáblák	humán	folyamatos tevékenységgel biztosítható	nincs
4	Fogyatékosok Világnapja	rendezvény		Sárbogárd Város Önkormányzatának felülvizsgált és aktualizált Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója, Fogyatékosügyi Koncepciója HEP,	nincs	Igények felmérése a programok témájára vonatkozóan és a programok szervezése	SESZI intézményvezetője, Sárbogárd Város jegyzője civil szervezetek	évente folyamatosan	Fogyatékosok Világnapi rendezvénye	humán, pénzügyi	folyamatos tevékenységgel biztosítando	nincs
5	A Polgármesteri Hivatalban dolgozó	A foglalkoztatásban	Az esetleges egyenlőtlenségek megszüntetése	HEP	nincs	Munkakörök célirány szerinti felülvizsgálata	Sárbogárd Város	2027.12.31. folyamatosan	Elkészült vélemény, értékelés,	humán	folyamatos tevékenységgel	nincs

	megváltozott munkaképességű köztestviselők munkakörének felülvizsgálata	felmerülő esélyegyenlőség vizsgálata célcsoporton belül					jegyzője		munkakörök felülvizsgálata		biztosítható
6	Magyar Élelmiszerbank pályázata	Sok az alacsony jövedelmű	A általános egészségügyi állapotának javítása	Magyar Élelmiszerbank és a Magyar Katolikus Egyház együttműködési megállapodása és a SESZI együttműködése	nincs	A Tesco, Lidl megmaradt élelmiszereinek/ pékáruinak az elosztása napi 100 család heti 7 nap	SESZI vezető SESZI Csal.Seg vezetője	folyamatos 2027.12.31.	Az életszínvonal szinten tartása, egészségi állapot megőrzése	humán, technikai	folyamatos tevékenységgel biztosítható
7.	Vöröskereszt megállapodás ételosztás	Sok az alacsony jövedelmű	A általános egészségügyi állapotának javítása	Vöröskereszt és a Seszi együttműködési megállapodása Civil szervezetek	nincs	A Penny áruház megmaradt élelmiszereknek pékáruinak elosztása	SESZI vezető SESZI Csal.Seg vezetője	folyamatos 2027.12.31.	Az életszínvonal szinten tartása, egészségi állapot megőrzése	humán technikai	folyamatos tevékenységgel biztosítható

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése. A HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze. A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Sárbogárd Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. A véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítás érdekében fórumon vehettek részt az együttműködő civil szervezetek, intézmények, közoktatási és köznevelési intézmények, rendvédelmi szervek, szociális és gyermekjóléti intézmények, továbbá írásban is lehetőségük volt észrevételt, javaslatot tenni. A megtett észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Sárbogárd város képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Sárbogárd, 2024. november 8.

Dr. Sükösd Tamás
polgármester

A KÉPVISELŐ TESTÜLET ELFOGADÓ HATÁROZATÁNAK KIVONATA: